

39
'70

FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 799
SEPTEMBRIE 1970

VIZITA PREȘEDINTELUI AL REPUBLICII SOCIALE NICOLAE CEAUȘESCU

Convorbiri oficiale la Palatul Hofburg.

Luni, 21 septembrie, 1970. Ora 12. Pe aeroportul vienez Schwechat, pavoazat festiv, răsună 21 salve de tun în semn de omagiu pentru președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, care, la invitația președintelui federal, Franz Jonas, face o vizită oficială în Austria.

Din avionul prezidențial, pe ale cărui părți laterale flutură drapelele de stat ale României și Austriei, descinde șeful statului român, Nicolae Ceaușescu, împreună cu

soția, Elena Ceaușescu.

În întâmpinarea înalților oaspeți români vin președintele Austriei, Franz Jonas, și soția, doamna Grete Jonas, precum și înalți demnitari ai statului-gazdă.

În tot timpul vizitei au avut loc numeroase manifestări de simpatie și prietenie ale poporului austriac față de România socialistă, față de șeful statului nostru.

Moment de seamă în raporturile tradiționale de înțelegere și prietenie dintre România și Austria,

vizita președintelui Nicolae Ceaușescu a fost apreciată de președintele Franz Jonas drept «un punct culminant al unei dezvoltări îmbucurătoare și pline de succes a relațiilor austriaco-române. Ea reprezintă, în același timp, și o încurajare pentru o lărgire continuă și multilaterală a colaborării, spre binele ambelor noastre popoare și în interesul păcii în Europa și în lume.»

Întreaga desfășurare a vizitei, contactele și convorbirile oficiale au demonstrat cât de necesare, eficiente și deschizătoare de perspective sînt asemenea acțiuni care slujesc nemijlocit cauza păcii, colaborării și bune înțelegeri între țări și popoare, în climatul încrederii și respectului reciproc.

În toastul rostit la dineul de gală oferit de președintele Franz Jonas la Palatul Hofburg, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a declarat: «Dezvoltăm raporturile noastre cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială, milităm activ pentru promovarea în relațiile interstatale a principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în trebu-

rile interne, egalității în drepturi, avantajului reciproc, pentru înfrînarea fermă a normelor dreptului internațional. Relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Austria reprezintă o vie ilustrare a utilității cooperării reciproce, avantajose dintre țări cu orînduiri sociale diferite, confirmă cu putere eficiența raporturilor așezate în întregime pe terenul fertil al acestor norme.»

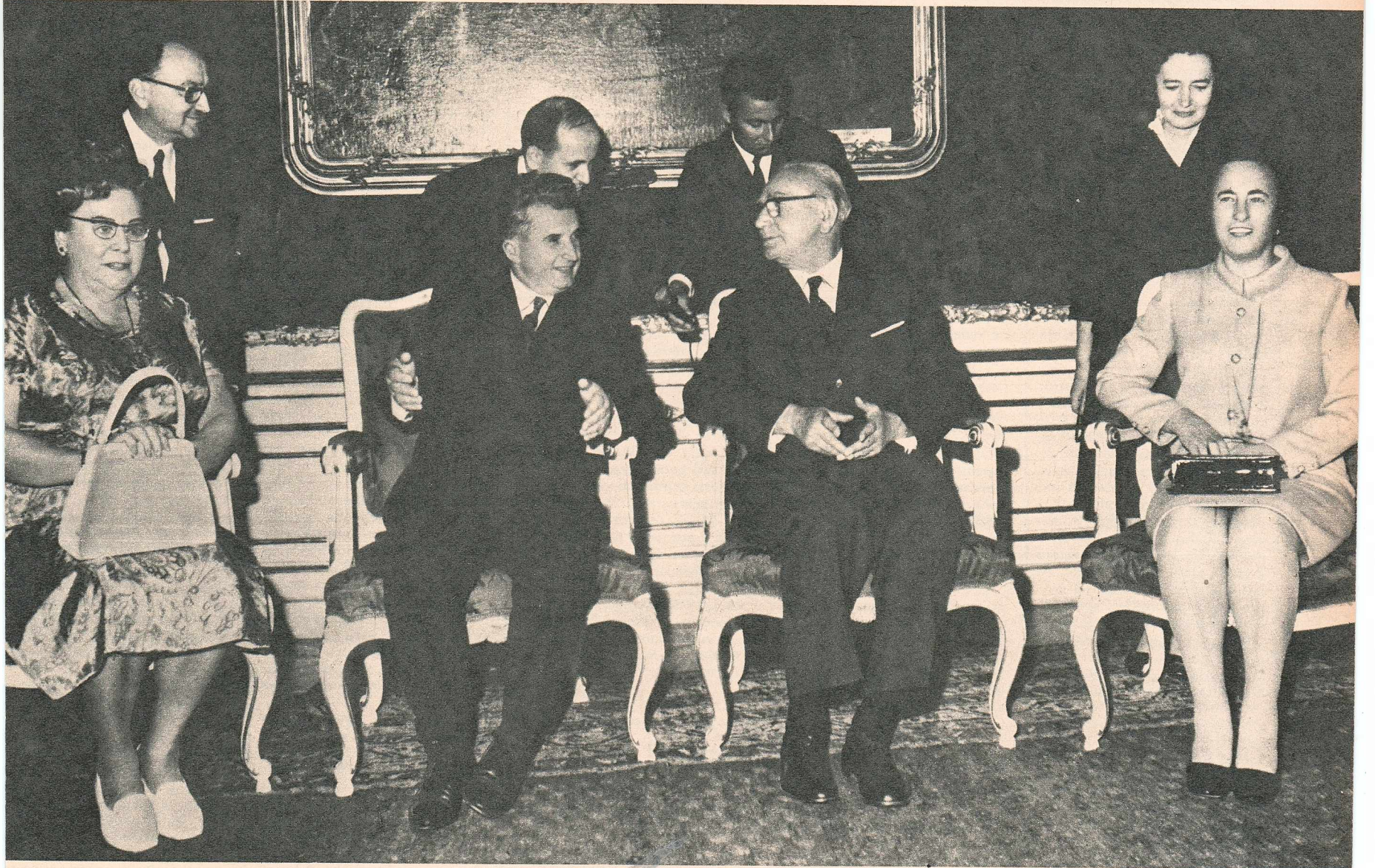
Cele cinci zile ale vizitei pe care șeful statului român a întreprins în Austria au demonstrat nu numai consensul româno-austriac la aceste principii fundamentale, dar și existența unor inepuizabile resurse de consolidare și extindere reciprocă a legăturilor dintre cele două țări, perspectiva unei conlucrări fructuoase în vederea soluționării tuturor complexelor de probleme arzătoare ale vieții internaționale astăzi.

Pretutindeni, pe străzile Vienei, calde manifestații de simpatie pentru înalții oaspeți români — expresie a înaltei aprecieri față de țara noastră, față de politica ei externă, față de activitatea prodigioasă și neobosită desfășurată de șeful statului român pe arena internațională.

COPERTA NOASTRĂ
Viena, 21 septembrie.
Președintele **NICOLAE CEAUȘESCU** întâmpinat de președintele **FRANZ JONAS**.

CONSILIULUI DE STAT TE ROMÂNIA, I AUSTRIA

timpul vizitei protocola
 la Palatul Hofburg,
 înța oficială a șefu-
 atului austriac.

iri emoționante
 străzile capitalei
 iece.

reportaj de șapte zile

În spiritul de înaltă responsabilitate al congresului X

Vă amintiți de zilele fierbinți, de zilele marilor decizii, de atmosfera entuziastă și responsabilă a începutului de august al anului 1969, când cel de-al X-lea Congres al partidului stabilea liniile directoare ale programului de dezvoltare a României socialiste, principiile fundamentale ale politicii partidului.

Cînd de la înalta tribună a Congresului s-a adresat chemarea de a se veghea la respectarea legilor statului, la întărirea ordinii și disciplinei în toate sectoarele de activitate, la crearea, în spiritul democrației socialiste, a celor mai bune condiții pentru participarea largă a maselor populare la conducerea treburilor țării, la slujirea neabătută a omului, la realizarea bunăstării lui, s-a definit, în fapt, spiritul care definește astăzi realitățile României. Dreptul și datoria fiecărui cetățean de a se pronunța asupra marilor probleme ale obștei, de a-și dedica inițiativa cauzei progresului și dezvoltării socialiste constituie astăzi o practică generală care stă la baza afirmării omului, la valorificarea plenară a calităților sale. O mărturie elocventă a manifestării democrației socialiste este exprimată în aceste zile de adunările generale ale salariaților, care au loc în întreaga țară, și care dezbate într-un spirit de înaltă exigență și responsabilitate, în lumina indicațiilor și a sarcinilor stabilite de cel de-al X-lea Congres al partidului, activitatea productivă în perspectiva noului cincinal. Marile obiective care trebuie realizate în viitorii cinci ani au polarizat atenția generală spre sporirea eficienței producției, spre ridicarea nivelului calitativ al întregii activități economice. Analizarea aspectelor complexe ale creșterii viguroase a producției determină selecționarea celor mai bune idei concretizate în măsuri privind folosirea mai rațională — intensivă și extensivă — a mașinilor, utilajelor și instalațiilor, regimul lor de întreținere și exploatare, programul științific de organizare a operațiilor capitale. Obligativitatea creșterii continue a calității produselor — subliniată la Congresul X — pregătirea programului de investiții, diminuarea costurilor de producție, creșterea productivității sînt numai cîteva din problemele principale în dezbateri.

Ceea ce este însă deosebit de important, ceea ce exprimă esența democrației noastre socialiste este că, în rezolvarea acestor probleme capitale pentru națiune, fiecare salariat are dreptul și datoria de a participa cu inițiativa și cu ideile sale, fiind informat pe deplin asupra direcțiilor fundamentale ale dezvoltării întreprinderii.

La fabrica de ciment din Turda

directorul întreprinderii a arătat concret că sarcinile care revin colectivului în noul plan cincinal nu reprezintă doar o creștere a producției fizice și valorice, ci efectiv un spor calitativ, realizat pe seama creșterii productivității muncii și a eficienței economice. Astfel, productivitatea muncii trebuie să crească în 1975 cu 36 370 lei pe fiecare salariat, iar cheltuielile de producție să fie reduse cu 56,31 lei la mie de lei. Analizarea de către salariați a problemelor pe care le ridică realizarea sarcinilor noului cincinal a constituit o manifestare responsabilă a spiritului de inițiativă a fiecărui factor al colectivului. Muncitorii, maștrii, tehnicienii și inginerii au făcut numeroase propuneri pentru a elabora măsurile necesare de îmbunătățire a planului în toate secțiunile sale, pentru perfecționarea continuă a activității productive.

La întreprinderea mecanică de utilaje-Medgidia, care în viitorul cincinal va asigura agricultura cu utilaje și piese de schimb, dezbaterile s-au desfășurat în același spirit. Vestile care continuă să ne sosească demonstrează aceeași exigență și responsabilitate.

M. MATEI

pentru un consum redus de material lemnos

La noi, ca și în întreaga lume, masele plastice sînt din ce în ce mai solicitate să înlocuiască lemnul. De altfel, reducerea consumului de lemn în producția de mobilă și hîrtie a format obiectul unei recente consfătuiri pe țară, la care au participat conducători de combinate de exploatare și industrializare a lemnului, de celuloză și hîrtie, cercetători, proiectanți, reprezentanți ai ministerelor și instituțiilor centrale care utilizează într-o mare măsură lemnul. Participanții la consfătuire au putut vizita expoziția deschisă în incinta Institutului de cercetări și proiectări pentru industria lemnului din Capitală, care cuprinde plăci din lemn, realizate în țara noastră și peste hotare, diversi înlocuitori ai lemnului, numeroase tipuri de hîrtie și carton.

Merită o atenție deosebită produsele expuse de I.C.P.I.L., la care preocuparea reducerii consumului de material lemnos este evidentă. Remarcăm canapeaua tip A, în care este eliminat aproape total materialul lemnos. Produsul propus are o greutate redusă și un preț de cost cu 20% mai mic. La fotoliul tip C, cu scheletul din P.F.L. stratificat, vopsit, se elimină din construcție cheresteaua și palul, obținindu-se

o greutate scăzută și un preț de cost redus cu 30%. De asemenea se elimină cheresteaua masivă la fotoliul «Combi», cu schelet din pal, iar la dormitorul D-72 se reduce cu 10% consumul de cheresteaua.

Un interes sporit prezintă exponatele combinatele din țară. Astfel, C.E.I.L.-Arad propune înlocuirea furnirelor estetice de față prin folii de mase plastice, C.E.I.L.-Sibiu expune comoda tip 8031, la care fundul sertarelor este din P.F.L., dur, finisat cu pastă mecanică, C.E.I.L.-Constanța prezintă fotoliul rotativ «Super 3», cu un schelet complet metalic și sertare din material plastic, obținut prin injecție.

Folosirea de către C.E.I.L.-Cluj a ambalajelor din P.F.L., la bibliotecă «Salon», în locul ramelor din rășinoase, va conduce la obținerea în anul curent a unei economii de 130 mc cheresteaua la 1 000 bucăți sertare. Înlocuind materia primă lemnoasă prin ambalarea în cutii de carton, C.E.I.L.-Tg. Mureș realizează, de asemenea, o economie de 77 lei la fiecare bufet de bucătărie. Nu lipsesc preocupările din domeniul celulozei și hîrtii: în perioada 1971-1975, efectele acțiunii de reducere a gramajului hîrtilor vor însuma o economie de peste 30 000 tone material fibros, echivalentul a circa 100 000 mc lemn.

P. ANGHEL

alergia — în dezbateri internațională

Între 2 și 3 octombrie 1970 se vor desfășura, în București, lucrările primei Conferințe naționale de alergologie, cu participarea a numeroși specialiști de peste hotare. Pentru cîteva detalii privind acest eveniment al științei medicale românești, ne-am adresat tovarășului prof. dr. docent MARCEL SARAGEA, președintele Comitetului de organizare a conferinței.

— Termenul este foarte la modă. Se zice deseori: «fac alergie...» în loc de: «mi-e nesuferit» cutare sau cutare lucru.

— Utilizarea termenului «alergie» în conversația curentă are acoperire în însăși esența bolii ca atare: adică, organismul este intolerant față de orice îi este străin și, reacționează în consecință.

Cît privește interesul medical față de bolile alergice, școala românească medicală are o tradiție în persoana unor clarvăzători de elită, care au fost Cantacuzino, Ionescu-Mihăiești și Danielopolu. Această tradiție a continuat în chip logic și necesar prin instituții medicale de studiu și aplicare practică în domeniul alergologiei: un laborator la Institutul de medicină internă, secția de alergie la spitalele «C. Davilla» și Colentina, precum și în toate centrele uni-

versitare din țară. Apropiata Conferință națională de alergologie a fost pregătită, cu toată temeinicia, timp de doi ani. Și nu în mod livresc, ci pe baza unor cercetări și aplicări de întindere.

— Cum se vor desfășura, practic, lucrările conferinței?

— Alergiile profesionale, infecțioase (microbiene), dermatologice, bolile alergice la copii și cele de natură O.R.L. alcătuiesc, în esență, tematica dezbaterilor. Țara noastră va prezenta două rapoarte principale privind cauzele și mecanismele bolilor alergice, precum și eficacitatea unor tratamente, după îndelungi experiențe. Rapoartele vor fi susținute de prof. dr. Radu Păun, vicepreședinte al Academiei de medicină, și de prof. dr. Scariat Longhin, membru corespondent al Academiei R.S.R. Mi se pare notabilă și prezentarea unei hărți alergologice a țării, care nu este un lucru tocmai frecvent în reuniunile de specialitate. Mai pe înțeles, un colectiv de la Institutul de medicină internă și de la Catedra de fiziopatologie a întocmit această hartă, care marchează regiunile infestate cu polen și fungi (spori de ciuperci). Fiindcă nu numai mediul chimic, aerul poluat, cosmeticele sau medicamentele dau boli alergice. Chiar și polenul, cu încântătoarele sale culori, deține o mare capacitate de infestare.

În afara celor două rapoarte principale și a hărții alergologice, se vor mai prezenta numeroase corapoarte pe teme enunțate, cu contribuții ale specialiștilor români și din străinătate. Pînă la această dată și-au anunțat participarea la conferință peste 70 de specialiști în bolile alergice de pe toate continentele. Cred că este concludentă organizarea, tot în luna octombrie, a unor reuniuni de alergologie în Spania și Iugoslavia, la date diferite, unde România este invitată să contribuie cu experiența sa în materie, la fel ca și cu ocazia altor evenimente anterioare, începînd cu primul congres de specialitate, care s-a ținut în 1957 la Rio de Janeiro. Nădăduim că întîlnirea de la București va marca un pas înainte în această știință care se bucură de un interes explicabil în toată lumea.

A. PETRESCU

noutăți cinegetice

Începînd cu 1 septembrie s-a redeschis în toată țara sezonul de vînătoare.

— De fapt — ne informează tovarășul ing. Ioan Barbu, șeful serviciului economiei vînatului din departamentul silviculturii — vînătoria este permisă în tot timpul anului, dar numai la speciile răpitoare sau dăunătoare cum sînt: vulpile, lupii, pisicile sălbatice, jderul, risul, urșii dăunători și porcii mistreți care aduc

pagube culturilor agricole. De la 1 iunie a început vînătoria capriorilor, iar de la 1 septembrie, a cerbului și a ursului carpatin.

— Ce ne puteți spune despre ultimul «recensămînt» privind patrimoniul faunistic al țării noastre?

— S-a procedat ca în fiecare an la o evaluare a parcului cinegetic. Evident, la modul relativ la care se poate desfășura o asemenea acțiune. Se poate afirma totuși cu certitudine că efectivele vînatului nerăpitor au sporit sensibil față de anii precedenți. Un spor apreciazabil îl înregistrează în mod deosebit speciile găzduite în cele câteva rezervații naturale organizate pe cuprinsul țării. Menționez în această privință creșterea considerabilă a numărului de fazani — domiciliată prin grija omului, în cele 14 crescătorii ale departamentului și în cele trei ale asociației vînatelor, unde în prezent cresc anual peste 200 000 de exemplare. Menționez tot în această privință intrarea în exploatare a marelui complex de creștere a fazanilor de la Paușa-Bihor (30 000 exemplare) precum și înființarea în anii viitori al celui de-al doilea complex la Gherghița-Prahova cu o capacitate asemănătoare. În general vorbind, se poate afirma că, față de anul 1965, efectivele de vînat nerăpitor au crescut cu peste 20%.

— Ce măsuri de protecție a vînatului au fost întreprinse în această perioadă?

— În primul rînd, combaterea dăunătorilor și a braconajului. Astfel, numai în cursul anului trecut și în primul semestru al anului 1970 au fost vînăți 2 031 lupi, 45 230 vulpi, 170 riși, 75 jderi; aproximativ 810 000 dăunătoare înaripate — ulii, ciornigrive, coțofane, gaițe — precum și peste 16 000 de alte răpitoare. Mai doresc să arăt că pentru stimularea înmulțirii animalelor s-au luat măsuri pentru hrănirea acestora în perioada de iarnă prin construirea de hrănitore artificiale în numeroase locuri. Numai în 1969 necuvîntătoarelor noastre au consumat prin solcitudinea paznicilor de vînătoare 13 000 tone de fin-lucernă frunzare ceea ce reprezintă cu tură furajeră recoltată de pe 24 000 ha. Anul acesta, acest cantități vor spori.

— Ce măsuri de ordin legislativ vin să reglementeze sezonul de vînătoare din anul acesta?

— O măsură foarte importantă o aduce Ordinul nr. 1794/1970 privind normele de reglementare a vînatului pe bază de autorizații nominale pe toate categoriile de fonduri de vînătoare. Sportul cu arma devine, în lumină acestor ultime reglementări, mult mai economic și rațional. Vînătorii noștri — cu alte cuvinte — sînt chemați să contribuie suferințial atît la stîrpirea răpitoarelor, cît și la creșterea cotei de carne destinată comerțului intern și extern.

avancronică studentească

Și-acum, după 15 septembrie... urmează 1 octombrie... Cele două evenimente — redeschiderea școlilor și a facultăților — care se succed calendaristic în fiecare an, își păstrează totuși ineditul, cum unică ni se pare mereu, fiecare toamnă. Chiar dacă ne reprimăm tentația către lirism, în favoarea laturii concrete, apropiata ediție a învățământului universitar aduce noutăți demne de notat.

Peisajul studențesc al Clujului, Iașului sau Timișoarei va fi completat de 150 viitori arhitecți care, la 1 octombrie inaugurează cele trei secții de arhitectură de pe lângă institutele politehnice din orașele amintite. De altfel, în întregul învățământ superior de arhitectură anul 1970-1971 aduce un element nou: organizarea în două trepte a duratei de studiu. Parcurgerea primei trepte — anii I-III — conferă absolvenților titlul de arhitect-conducător, iar după anul III, printr-un concurs de baraj, se admite continuarea cursurilor până în anul VI și respectiv susținerea examenului de diplomă pentru titlul de arhitect.

La Institutul de construcții din București va fi pregătită, începând cu acest an, prima serie de subingineri, specialiști în tehnică edilitară. Institutul agronomic «Nicolae Bălcescu» devine mai cuprinzător, prin preluarea Facultății de îmbunătățiri funciare,

cu secții de ingineri și subingineri: la Institutul politehnic-Timișoara va funcționa «în premieră» secția de electronică aplicată. Ar mai fi de adăugat, în aceeași ordine de idei, că în această toamnă, între studenții craioveni, a apărut o categorie nouă: medicinaștii. Știrea senzațională o deține totuși de rândul acesta, Hunedoara — al 18-lea centru universitar al țării. Institutul de subingineri, cu cursuri de zi și seară, își deschide porțile la 1 octombrie pentru primii 150 de studenți hunedoreni (care vor studia în cele trei secții ale facultății: furnale și oțelării, prelucrări plastice și tratamente termice, electromecanică metalurgică).

Un moment remarcabil în procesul de învățământ al Universității bucureștene îl constituie înființarea primelor laboratoare — de economie mondială, cercetări prospective și de semiotică — dotate cu aparataj ultramodern.

Obligativitatea însușirii limbilor străine de largă circulație începe din acest an să funcționeze pentru studenții de la toate facultățile. Cele două ore de curs săptămânal (de engleză, franceză, germană, rusă), timp de șase semestre, la care se adaugă, facultativ, învățarea limbilor spaniolă și italiană, sint de natură să asigure studenților continuarea firească a instrucției din liceu, să completeze și să împlinească trăsăturile de viitori intelectuali ai țării.

Anca VLAD

béla bartók — in memoriam

Cu adunarea comemorativă de aseară, urmată de concertul simfonic omagial de la Ateneul Român, au început în România manifestările prilejuite de împlinirea a 25 de ani de la moartea unui prieten apropiat al poporului român: Béla Bartók, proeminent compozitor maghiar și, totodată, una dintre marile figuri ale muzicii veacului nostru. Meritele sale în ce ne privește sint sintetizate în lapidara inscripție de pe placa dezvelită astăzi, într-un cadru solemn, în comuna Sînnicolaul Mare, județul Timiș: «În acest loc a fost casa în care s-a născut Béla Bartók (25 martie 1881 — 26 septembrie 1945). Eminent compozitor, folclorist și pedagog maghiar, a cărui valoroasă și multilaterală activitate a contribuit la prietenia dintre poporul român și poporul maghiar».

Concertele simfonice de la București (ieri) și Timișoară (azi), închinată de Filarmonica «George Enescu», sub bagheta lui Mircea Cristescu și Filarmonica Banatul, condusă de Remus Georgescu, au început și s-au încheiat cu aceleași piese bartokiene: «Do-ua dansuri românești» și Concertul pentru orchestră, iar partea mediană a programului a constituit-o, aici: Concertul pentru pian și orchestră (solist —

Gheorghe Halmos), acolo: Concertul pentru vioară și orchestră (solist — Ștefan Ruha).

Alte opere valoroase din creația marelui compozitor figurează în concertele comemorative «Bartók», anunțate de Filarmonicele de stat din Cluj, Tg. Mureș și Oradea. La deschiderea noii stagiuni de concerte, orchestra simfonică a Radioteleviziunii Române se va asocia manifestărilor comemorative prezentând, la 8 octombrie, sub bagheta lui Ludovic Bacî, cunoscuta «Cantata profană».

La Beiuș, un concert folcloric al corului local «Lyra» va prezenta un program de cîntece populare și colinde din Bihor, alese din vestitele culegeri de aproximativ 3 500 melodii populare românești, strînse și în mare parte publicate de Bartók, începînd din 1909. Concertul va exprima prinsoasă de recunoștință către acela cărui bunul său prieten, savantul și folcloristul Constantin Brăiloiu, îi recunoștea meritul de a fi făcut cunoscute lumii peste 1 200 de melodii populare românești și de a fi formulat, cel dintîi, legile versificației populare românești.

Ca unuia dintre deschizătorii de drum în cercetarea științifică a melosului nostru popular, lui Béla Bartók îi va fi consacrat și simposionul «Bartók și folclorul bihorean» pe care-l va organiza la Oradea Comitetul de cultură și artă al județului Bihor, cu

participarea unor specialiști de la Institutul de etnografie și folclor din București și de la filiala sa din Cluj.

S.M.

orașul unui oraș

Craiova se îmbogățește cu încă un cartier. E un fel de a spune, fiindcă oricît de întinse ar fi noile spații arhitectonice — Calea Severinului, Brazda lui Novac și, cel mai recent, Valea Roșie — nu pot egala cîmpia ce va fi mîine acoperită cu blocuri. Proportțiile noului cartier sint de-a dreptul impresionante și ele te duc cu gîndul mai degrabă la o nouă așezare urbanistică, la un veritabil oraș. Cifrele vorbesc de la sine: viitoarele 25 000 de apartamente vor adăposti 80 000 de locuitori, iar cartierul se va întinde pe o suprafață de 154 de hectare. Fiind amplasat în partea de nord-vest a orașului, în apropierea străzii și cartierului Craiovița (al cărui nume îl va împrumuta), noul cartier va umple un gol ivit în urma construirii Fabricii de prefabricate și a Combinatului chimic-Craiova. Acest fapt va integra mult mai armonios în viața orașului prestigioasa zonă industrială.

Despre caracteristicile estetice ale acestei impunătoare realizări ne vorbește o distincție: autoarei proiectului, arhitecta Georgeta Voia (de la D.S.A.P.C., tot din Craiova!), i s-a acordat, pentru conceperea acestui plan, premiul Uniunii arhitecților din Republica Socialistă România. Bineînțeles că unei firi sensibile de femeie nu i-au scăpat amănunțele: peste 62 de hectare vor fi destinate spațiilor verzi și edificiilor culturale-sportive.

Noul cartier craiovean are meritul de a păstra intactă vechea structură a reședinței doljene, înscriindu-se într-un complex modern de construcții ce pornesc din Valea Vlăcii, se continuă, cu mici întreruperi (deocamdată), pe Calea Severinului și tind să ajungă la Fabrica de prefabricate.

Aflîndu-se la ora actuală materializat doar pe planșete, noua mîndrie a craiovenilor va fi transferată pe cîmpia întinsă, începînd cu anul viitor.

P. BĂILEȘTEANU

ansamblul bucureștean de operetă cucereste publicul german

Correspondență
din München
de la Viorel COSMA

Așteptat cu viu interes, ansamblul Teatrului de stat de operetă din București — după un scurt popas la Innsbruck (Austria) — și-a început lungul turneu de spectacole în țara publicului din R.F. a Germaniei. În marea sală a lui Deutsches Theater din München artiștii noștri au debutat zilele trecute cu opereta lui Imre Kalman, «Contesa Maritza», spectacol care va deține așijdul (alternativ cu «Lăsați-mă să cînt» de Gherase Dendrino) timp de aproape o lună.

Pregătit de o vie publicitate (reclamele luminoase abundă, așije și fotografii îmbracă tot pasajul teatrului din stradă pînă la clădirea propriu-zisă, un program de sală bogat ilustrat îl in-

trodue pe audiență în trecut și prezentul genului liric românesc), turneul a început în fața unei săli ticsite, calde, de o rară receptivitate. Intrarea în scenă a lui Ion Dacian și apoi a primadonei Valeria Rădulescu au declanșat aplauze de simpatie, recompensate de artiștii noștri prin superioara lor ținută artistică de-a lungul întregii reprezentării. Am fi nedrepti să trecem sub tăcere excepționalul succes al corpului de balet care efectiv a dus tot greul spectacolului și a menținut continuu tensiunea maximă a sălii. Tot ceea ce a fost mai bun în realizarea coregrafică a Elenei Penescu-Liciu în decursul unui deceniu pe scena Teatrului din Splai și-a aflat locul în «Contesa Maritza».

Întîlnirea cu publicul german s-a produs într-un oraș de mare cultură și tradiție muzicală europeană. Marea sală de circa 1 700 de locuri a lui Deutsches Theater a cunoscut multe «căderi» spectaculoase, fapt care a inhibat la început trupa noastră. Treptat, treptat, cîntăreții și-au recăpătat încrederea și de la mijlocul primului act contactul cu publicul a cunoscut un permanent crescendo. Aria «Zi-i țigan» a fost momentul cheie al întregii reprezentării, Ion Dacian fiind obligat să o cînte de trei ori. De aici, a dispărut orice barieră între sală și scenă, atmosfera de sărbătoare schimbîndu-se în dialog permanent între interpreți și public. Deși întregul spectacol s-a desfășurat în limba germană, totuși handicapul a fost biruit cu ușurință, «proziștii» trupeii stîrnind hohote de rîs. În fruntea tuturor s-a situat Toni Buacici, a cărui intrare în scenă produce efervescența imediată a spectatorilor.

Într-o remarcabilă ținută artistică s-a prezentat orchestra, surdina și ritmica precisă imprimată de dirijorul Constantin Rădulescu, stîrnind invidia specialiștilor aflați în sală.

În esență, un debut strălucit, cu rezonanțe de bun-augur pentru cele aproape trei luni de turneu.

zeițele se plimbă prin lume

De curînd, madame Iupiter, protectoarea femeilor, în special a celor măritate, s-a întors dintr-o călătorie întreprinsă în R.F. a Germaniei și Italia, țări în care și-a găsit mii și mii de admiratori.

De fapt, este vorba de o cunoscută statueta, reprezentînd capul sculptat în alabastru al zeiței lunona, cel mai frumos obiect al Muzeului județean din Tirgu Mureș, descoperit la hotarul comunei Cristești (la 6 km de Tirgu Mureș), pe locul unde și-a avut cu două mii de ani în urmă reședința garnizoana Ala I Bosporanorum Miliaria.

De altfel, recent, în județul Mureș, în apropierea comunei Brîncoveni, cu prilejul unor săpături întreprinse sub îndrumarea Institutului de arheologie din Cluj al Academiei, s-a făcut o nouă și importantă descoperire arheologică, cîstînd din patru basoreliefuli din epoca romană. Primul, un fragment dintr-o stelă funerară, reprezintă un banchet funebru. Al doilea înfățișează imaginea unui pontif roman, al treilea, un general sau poate chiar împăratul — iar al patrulea, legenda lupoaică cu cei doi gemeni. Piese descoperite în fostul castru roman de la Brîncoveni aparțin secolului al doilea al erei noastre.

Ștefan IZSAK

cu ananas

Și stai de vorbă cu cîte unul și zici: «Trebuie dom'le făcut cutare și cutare că de... toamna se numără bobocii». Și unde-l auzi: «Nu-mi mai pomeni rogu-te de boboci că-mi lasă gura apă. Încă de cînd s-a sfîrșit sezonul mieilor îmi spuneam: o! de-ar veni o dată toamna să pun mîna pe un bobocel de gîscă, să-l mîngîi pe cap, să-l gidil la gușe și să-l!»... «Dar mai cotește-ți gîndurile și la altceva — încerci — că doar toamna nu-i anotimpul bobocilor, ci e anotimpul împlinirilor, cînd aerul începe să poarte arome mai aspre, mai tari...» «Mirosul de pastarmă la grătar mă doboară — intervine el iar — un miros pe care-l vezi dom'le că vine ca un abur dinspre grătarul care sîrîie ca niște geamparale... «Aiurea! Geamparale care sîrîie? Scutură-te o dată de viciile lui Pantagruel și exprîmă-te frumos că doar intri în anotimpul acesta ca-ntr-o catedrală de epocă, cu lumini și umbre ruginii, cu creneluri și beciuri reci, adînci... «Ce cramă frate, ce cramă! Nu mai spune că m-apucă la lingurea» — îți urlă tipul, cu gîndul numai la mîncare. Parcă omul trebuie să se gîndească toamna numai la mîncare. Mă rog, desigur, trebuie să și mînce, dar mai echilibrat. Să zicem, de un par exemplu, sînteți acasă, singur, bolnav, cu sindrom astenic — că nevasta-i la serviciu, face de gardă, copilul sau copiii s-au dus la cinema etc. — și aveți în cămară un pic de țuică bună, așa, vreo 100 de grame (poate să fie și 150). Afară-i toamnă... frumos... catedrală, pardon! Luați un castravete mic și tăiați-l mărunt, și o ceapă mică (tot mărunt), și un ardei gras (tot mărunt), și o roșie frumoasă (mărunt), și cîteva frunze de pătrunjel (foarte mărunt), apoi sare, ulei eventual și lămîie (după gust) și o felie de piine prăjită (nu două că-ngrășă). Se consumă intercalat: sălăciță, firimituri de piine și țuiculiță. Cînd s-a terminat se închide o mîsline «Crespo» sau de oricare alta; ca dop. Dacă nu ține, «dopul» — privind afară, toamnă etc. — luați un vas foarte mic — o crăcioară sau o țigăiță așa ca pentru 2 ochiuri — și puneți în vas o linguriță de unt, și o ceapă tăiată în felioare, și un ardei gras (în felioare), și 100-150 g brînză (tot în felioare), presărați boia de ardei dulce deasupra și țineți-o acoperită 10-15 minute pe foc. Luați apoi o sticlucă de Cabernet și o așezați pe masă cu atenție (spunem cu atenție din cauză că dacă-i neastupată se poate vărsa, dacă nu-i destupată, se destupă și se așază pe masă cu grijă). Se ia vasul de pe foc și se așază pe un fund de lemn în fața sticlei. Conținutul vasului se consumă cu 2 bucăți de piine prăjită (că trei îngrașă). Cit despre sticlă, uitați-vă la ea, în caz de nu aveți pahar.

Dacă ajunge vinul, se poate totuși încheia cu trei (că patru îngrașă) antricoate de berbec, făcute la grătar. Să nu cumva să puneți mușdei peste berbec că vă simte nevasta că nu ați avut sindrom astenic cînd ați rămas acasă singur.

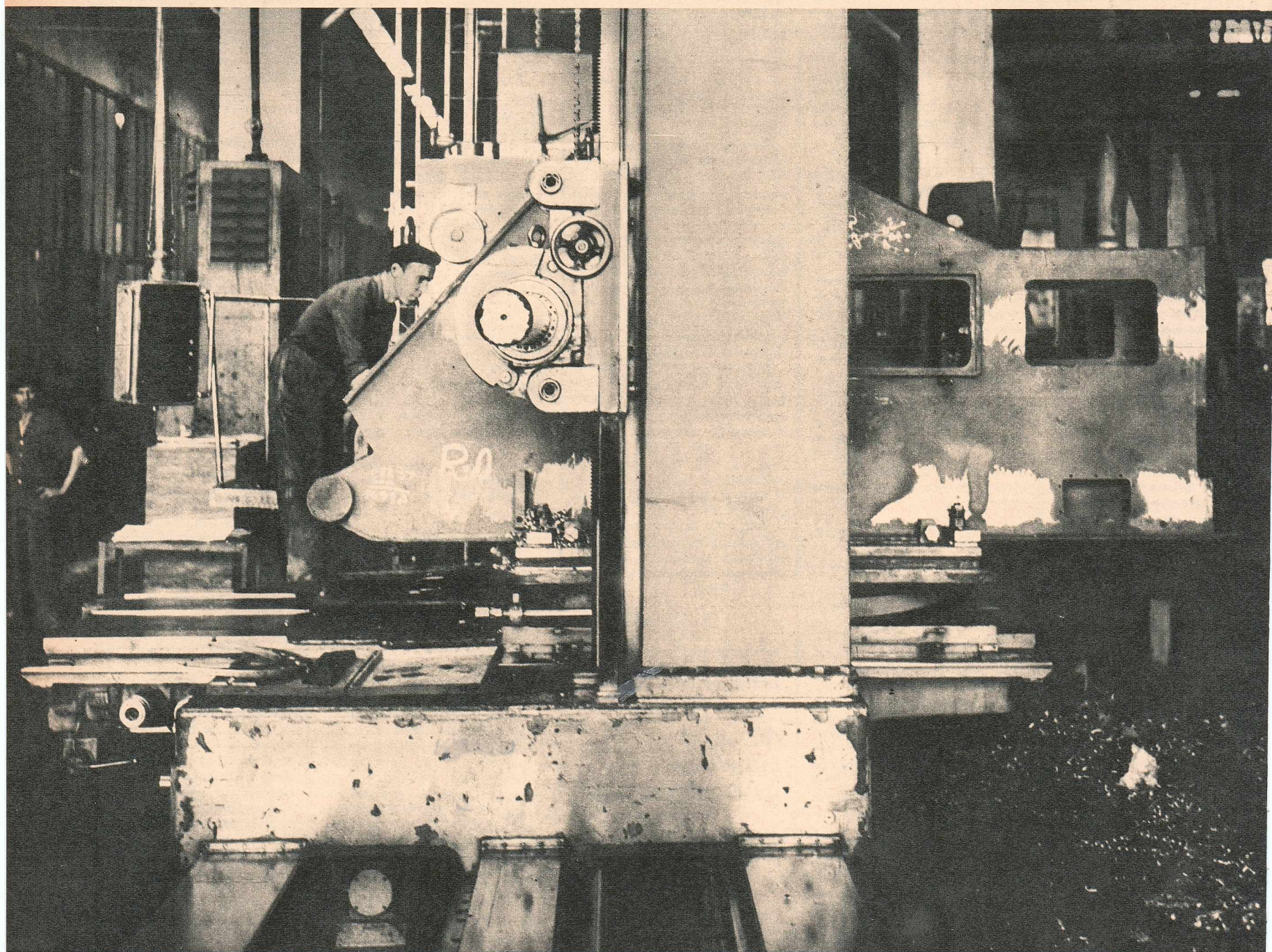
...Toamna cu aromele ei tari... cu frunze ruginii care cad ca niște stranii oști ale unei bătaii... și sint unii...

P.P. NAȘU

P.S. Cu ananas nu s-a putut face rețeta că s-a găsit la «Fortuna» numai în primele zile ale deschiderii, așa că încercați cu banane.

ANCHETA
NOASTRĂ

UTILAJELE ÎN SLUJBA EFICIENȚEI

Caracteristic pentru politica noastră economică este cuantumul deosebit de ridicat al investițiilor destinate edificării unor noi și puternice unități industriale, destinate dotării acestor unități cu utilaje de cel mai înalt nivel tehnic.

Firește, a te înzestra cu asemenea utilaje înseamnă să faci cheltuieli mari, înseamnă să faci eforturi, însă numai așa poate fi asigurat mersul economiei noastre naționale în același pas cu pretențiile de ultimă oră ale revoluției tehnico-științifice.

Dar, o dată dobândită această zestre ultramodernă, cum ne purtăm cu ea? Care este relația noastră cu utilajul pe care am plătit bani grei, cu utilajul merit să ne întoarcă înzecit banii cheltuiți pe el? Cum îi asigurăm o viață cât mai lungă?

Iată întrebările la care — prin ancheta din aceste pagini — am căutat să aflăm răspunsurile.

O discuție cu cei care sînt «în miezul problemei» — de rîndul acesta, cu cei implicați direct în angrenajul producției — are întotdeauna darul de a conduce la revelații deosebit de valoroase prin concretețea lor, prin realitatea lor.

Tovarășul inginer Vasile Militaru — adjunctul sefului serviciului mecano-energetic de la uzina «1 Mai» din Ploiești — are păreri foarte precise despre cele care formează obiectul anchetei noastre.

Înainte de orice domnia-sa acuză, ca total greșită și dăunătoare, concepția potrivit căreia operațiile de întreținere și reparații ar reprezenta o activitate «auxiliară» producției, o activitate de o importanță subsidiară. Însuși cei chemați să le realizeze sînt cotați tot ca «auxiliari» și totdeauna cînd a fost vorba de reduceri de personal s-a «bătut» în ei. S-a ajuns

astfel — de exemplu — să fie cu mult mai puțini muncitori-ungători decît pretind normele tehnice. Iar pentru că aceștia nu pot face față numărului mare de utilaje care le revin, s-a transferat această operație în sarcina muncitorilor care lucrează pe utilaje. Măsura este dăunătoare. Pentru că operația de ungere necesită o anumită pricere, dar și pentru că muncitorii «uitînd» că nu-și pot îndeplini sarcinile de plan decît în condițiile bunei funcționări a mașinii folosesc intensiv utilajul și neglijează operațiile de lubrefiere.

La uzina «1 Mai» s-au studiat toate aspectele legate de asigurarea unei vieți cît mai îndelungate a utilajelor și s-au luat o serie de măsuri care și-au și dovedit eficacitatea.

În primul rînd, s-a inițiat un sistem de control zilnic pe care îl face mecanicul șef de secție asupra felului în care sînt

RECONSIDERAREA „RUDEI SĂRACE”

întreținute utilajele. S-a înființat și un registru de secție în care este consemnată orice abatere de la regulile de întreținere a utilajelor. Lucrătorii cît și maiștrii găsiți în culpă sînt sancționați.

În al doilea rînd, pornindu-se de la ideea că este greșită confuzia care se face în general între operațiile de întreținere și cele de reparații, și că, dacă primele pot fi făcute de către muncitorii care lucrează pe utilaje, cele din a doua categorie pre-

tînd o calificare specială, s-au organizat cursuri de specializare a lăcătușilor din bazele de reparații.

Inițiativa — internă, ca și cea de mai sus — a fost fericită. Cei 32 de lăcătuși și electricieni, care formează prima serie de cursanți, dovedesc un interes și o trageră de inimă cu totul deosebite. Se urmărește, prin aceste cursuri, formarea de specialiști în reparații compleți: care să cunoască, teoretic și practic, construcția intimă a utilajelor și care să fie ei însuși capabili să organizeze tehnologiile de reparații a utilajelor.

Dar, peste toate, trebuie revizuită o mentalitate! Trebuie reconsiderată munca de întreținere și reparații, trebuie socotită ca făcînd parte din însuși procesul de producție și — firește — trebuie stimulată.

I. NICOLAE

GRIJĂ PENTRU VIAȚA MAȘINILOR

Se opresc oare totdeauna la timp utilajele sau mașinile cărora li s-au constatat o neregulă? Cîteva sondaje ne dovedesc contrariul. Cercetînd la Uzina mecanică de material rulant-Craiova procesele verbale încheiate pentru intrarea în reparație generală a locomotivelor, am constatat că multe din pagubele înregistrate în final ar fi putut fi evitate dacă ar fi existat un control riguros, permanent, și s-ar fi luat

imediat măsuri de înlăturare a defecțiunilor. Dar nu se întîmplă așa. La uzină ajung deseori locomotive cărora le lipsește dispozitivul de antrenare a pompei de uns buza-bandaj. E adevărat că locomotiva a putut circula sute de kilometri în felul acesta, dar din pricina acestei neglijențe s-a ajuns la uzura excesivă a bandajelor, a saboților pentru frînă și chiar a șinei de cale ferată. Cît de evidentă apare neglijența, o dovedește și faptul că mica reparație de la început se putea face și în depou, mai înainte de a fi atras după ea alte defecțiuni. În alte cazuri lipsesc lămpile de semnalizare de la pupite. Acest fapt poate avea urmări serioase în exploatare, deoarece mecanicul nu mai poate lua măsurile adecvate și conduce locomotiva cu instalațiile de ulei, de apă și de răcire la temperaturi corespunzătoare. La fel se

întîmplă datorită neînlocuirii la timp a indicatorului de la rezervorul de motorină. Mecanicul, neștiind cîtă motorină are, rămîne adeseori imobilizat pe linie. De aici, solicitarea altor locomotive, întîzierile de trenuri etc. Alteori, însăși siguranța circulației e redusă datorită lipsei butoanelor antipatinaj.

La locomotiva diesel 118 de la depoul Craiova, cadrul de forță al motoarelor de tracțiune 2 și 3 era ars. Și aici e vorba tot de o practică, mecanicii obișnuind să meargă cu cîte o grupă de motoare arse, folosindu-se doar 4 motoare în loc de 6. Din această cauză locomotiva nu funcționează cu întreaga ei capacitate, uzînd prematur unele motoare și slăbindu-le rezistența. Și, în cazul de față, defecțiunea ar fi putut fi remediată în depou, cu mult timp înainte de reparația generală. Mai adăugăm

la toate acestea lipsa de întreținere a părților inferioare ale locomotivei, faptul că boghiurile nu se curăță de la intrarea în funcțiune și pînă la reparația generală. Drept urmare, boghiurile se încarcă cu sarcini suplimentare, se uzează prematur. Îmbibate de zgură și de unsoare vin aproape totdeauna în uzină și mașinile de tracțiune. De asemenea, datorită folosirii unui ulei necorespunzător, resturile care se depun uzează piesele, fapt ce are drept consecință un rulaj redus.

Fără îndoială că toate aceste lipsuri înregistrate pot fi remediate printr-un spor de grijă pentru viața mașinilor, ce ar putea fi astfel utile timp mult mai îndelungat și în cele mai corespunzătoare condiții.

Petre ANGHEL

Deseori, utilajele din dotarea agriculturii sînt slab folosite, ca o consecință a condițiilor grele în care se lucrează, dar mai ales a modului cum sînt exploatare, întreținute, reparate. Într-o convorbire avută recent cu tov. ing. Serf Avram, directorul Direcției de concepție și orientare a mecanizării agriculturii din M.A.S., ni s-a relatat:

— Agricultura este dotată în fiecare an cu noi și numeroase utilaje, tractoare, instalații cu parametrii funcționali ridicați. Problemele calității fabricației și a calificării celor care minuesc aceste utilaje au mai fost discutate. Intenționez să mă refer la problema reparațiilor, cheia

CHEIA BUNEI FUNCȚIONĂRI A UTILAJELOR AGRICOLE

bunei funcționări a mijloacelor tehnice în campaniile agricole. În ultimul timp, această activitate a fost desfășurată mai ales în atelierele de reparații ale întreprinderilor de mecanizare a agriculturii și ale întreprinderilor agricole de stat. Uzinele de reparații au fost profilate în deosebi pe fabricația pieselor de schimb, mai ales pentru utilajele din import. De la

300 repere piese de schimb cîte se fabricau în 1968 s-a ajuns în 1970 la peste 1 650 repere, ceea ce nu acoperă totuși necesarul existent.

— Ce se întreprinde pentru îmbunătățirea activității de reparație a utilajelor și tractoarelor?

— Se preconizează reorganizarea acestei activități pe calea adîncirii specializării uzinelor de reparații. Între unitățile agricole cu un anumit profil vor funcționa uzine specializate pe tipuri de utilaje. Pe lîngă piesele de schimb, uzinele vor produce mașini agricole și alte instalații de serie mică, completînd activitatea industriei constructoare de mașini, vor monta instalații, vor asigura asistența tehnică și

instruirea de specialitate. Vom ajunge să realizăm mașini agricole necesare în zona respectivă, să demonstrăm apoi utilitatea lor și să le oferim unităților pentru cumpărare. Uzinele vor dispune de motoare de schimb astfel ca să se poată satisface imediat cererile unităților de producție.

— Care va fi eficiența acestor măsuri?

— Prevedem ca productivitatea muncii să crească cu 5,4%, iar producția globală la 1 000 lei fonduri fixe să sporească cu 50%. Coeficientul de folosire a utilajelor va crește de la 72,5% la 79%. Numai prin sporirea cu 24% anual a producției de piese de schimb pentru utilajele din import se realizează o economie de 26 milioane lei valută.

Gh. STOICOVICI

Este o problemă, aș zice, capitală. Pînă nu va fi rezolvată într-un mod total satisfăcător, lucrurile vor bate pasul pe loc...

Sînt cuvintele inginerului Ion Ceapă, adjunctul serviciului mecanic-șef de la uzinele «23 August», la întrebarea noastră legată de întreținerea sau... lipsa de întreținere a utilajelor, de posibilitățile lor de degradare. A urmat apoi, ca o consecință a «încitării» noastre, un val de propuneri și sugestii, toate, fără excepție, extrem de interesante, dovadă că «suferința» inginerului Ion Ceapă este de dată mai veche, domnia-sa meditănd la acest subiect și căutîndu-i rezolvarea nu de azi, de ieri.

— Degradarea unor utilaje, ne spunea tov. inginer, este rezultatul unei opțiuni greșite. Aceea de a obține o producție cît mai mare, fără o preocupare constantă de calitate a ceea ce realizăm. Din care cauză mașinile sînt utilizate excesiv, ignorîndu-se timpii normali ce trebuie afectați diverselor revizii și reparații. Culea este că aceiași oameni, care exploatează «nemilos» mașinile, «luați din scurt» de către serviciul de control al calității, dau vina pe utilaje, respectiv pe serviciul mecanic-șef, cum că nu le-a asigurat funcționarea ireproșabilă a acestora!

— Cum ar veni, un cerc vicios... — Exact. Dar să analizăm mai departe. În din «soluțiile» preconizate în cazul deteriorării grave a unor utilaje este înlocuirea acestora cu mașini similare (sau

cu randament superior), provenite din import. Soluție scumpă și nu totdeauna eficientă. Fiindcă timpul de asistență tehnică al mașinilor provenite din import este foarte redus, oamenii noștri nu au astfel posibilitatea acomodării cu aceste mașini. Lipsește apoi documentația tehnică corespunzătoare (cărțile de instrucțiuni care însoțesc aceste mașini sînt puține, ele ar trebui multiplicată și traduse, dar lucrul nu se face, nu sînt bani, în nici o scriptă nu există o rubrică pentru așa ceva...), lipsește pregătirea din vreme a procesului de producție cu aceste utilaje noi și pretențioase. Consider că în fiecare întreprindere, deci și în uzina noastră, este absolut necesară formarea unui nucleu special de tehnicieni care să asigure aerea în exploatare a acestor mașini, instruirea muncitorilor care vor lucra la ele etc. Numai astfel, procesul de producție va decurge normal, fără stagnări, fără minusuri la calitate.

— În multe unități vizitate de noi, factori de răspundere au invocat, ca una din cauzele deteriorării utilajelor și a nerespectării graficului de reparație a lor, lipsa unui număr suficient de muncitori cu calificare corespunzătoare, atît la exploatare cît și la întreținerea mașinilor.

— Este perfect adevărat. Problema are însă mai multe aspecte. Pe de o parte există încă o lipsă destul de accentuată de muncitori calificați. Dar chiar în cadrul întreprinderii respective (și este și cazul

nostru), serviciului mecanic-șef i se alocă un număr redus de muncitori de întreținere (grupați, eronați, în categoria celor auxiliari, laolaltă, adică, lăcătușul, mecanicul, electricianul cu cel ce mătură locul de muncă, cu cel ce stropește rondurile de flori din fața intrării principale a întreprinderii...). Chestie de inerție și de organizare. Cînd producția merge, cînd merge și calitatea, totul este în ordine, se ignoră serviciul mecanic-șef. Cînd o mașină se deteriorează, încep să sune telefoanele, să se agite spiritele. Atunci sîntem solicitați, dar este adesea prea tîrziu. Mașina s-a defectat, se pierde timp prețios...

— Îmi imaginez că există totuși un plan de reparații, eșalonat în timp.

— Și cît se poate de amănunțit! (Inginerul Ion Ceapă îmi desfășoară un plan defalcat pe perioade, foarte precis, foarte minuțios.) Dar nu este respectat. Din cauza aceleiași mentalități care ignoră, atîta timp cît procesul de producție merge bine și rebuturile nu ating un nivel îngrijorător, serviciul nostru de reparații și întreținere. Noi cerem la început de an oamenii necesari pentru lucrările respective. Ni se dau însă jumătate, pe motiv că producția este mai importantă. Și așa mai departe...

(Parcă pentru a ilustra respectiva mentalitate și urmările ei negative pentru calitatea producției, chiar în timpul discuției noastre sosește o situație a producției secției de aparataj. Cei din secție acuză proasta funcționare a unor mașini, din

UTILAJELE SI CALITATEA PRODUCȚIEI

care cauză s-au rebutat o serie de piese. Dar mecanicul șef semnalase, cu foarte mult timp în urmă, proasta funcționare a acestor mașini. Atunci însă nimeni n-avea urechi să-l audă...)

— Situația este totuși mai bună acum decît în urmă cu 2 ani, să zicem, conchide tov. Ion Ceapă. De cînd s-au organizat serviciul și secția mecanic-șef. Mai sînt totuși încă multe de făcut. Lucrurile s-ar rezolva în mare parte dacă s-ar modifica optica prin care este privit acest serviciu în cadrul unei întreprinderi. Posibilități de acțiune mai vaste. Înțelegere mai nuanțată și de perspectivă a procesului de producție. Atelier de întreținere, aferente fiecărei secții, mai bine dotate din punct de vedere uman și tehnic. La noi, în uzină, asemenea măsuri sînt în prezent în atenția comitetului de direcție.

— Sînt, cu alte cuvinte, șanse ca cercul vicios să se frîngă...

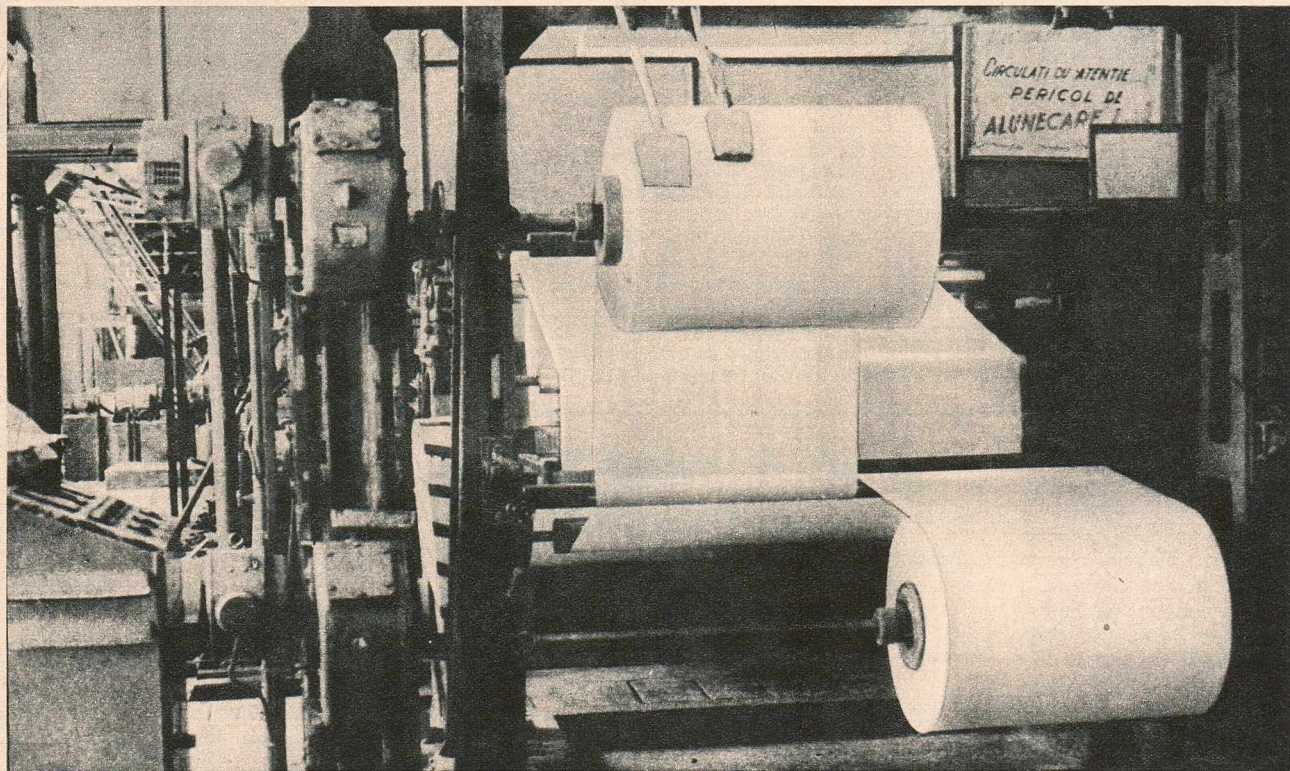
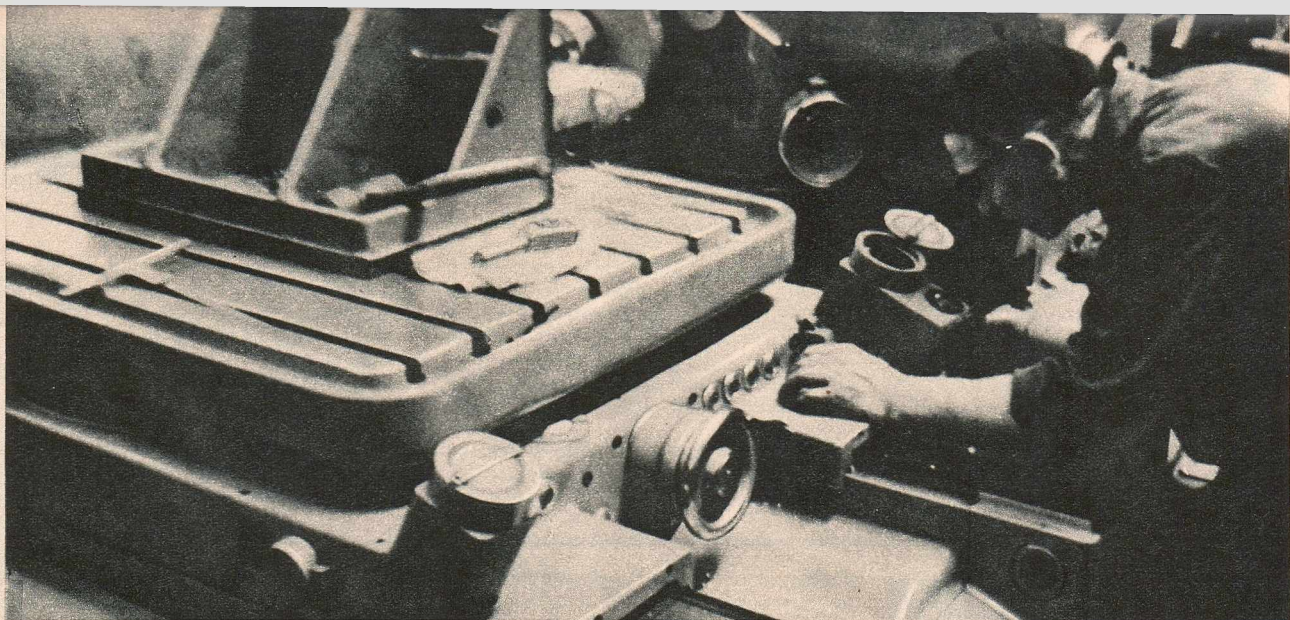
— Iar calitatea — supremă confirmare a oricărei activități — să triumfe.

Mihai HETCO

Pentru ca utilajul să dea tot ce poate
trebuie atenție, atenție și iar atenție. ▶

ANCHETA NOASTRĂ

Mașina nr. 9 de la Fabrica de hirtie
Letea, care a fost recent revizuită, a
fost dată în funcțiune cu 2 zile în-
ainte de termen. Aceasta înseamnă
5 tone de hirtie superfină în plus.

Fabrica de hirtie Letea, din cadrul Combinatului de celuloză și hirtie-Bacău, împlinește aproape 9 decenii de existență. Utilajele de care dispune această întreprindere sînt, la rîndul și în marea lor majoritate, dacă nu chiar toate octogenare, în orice caz... venerabile: cele mai multe dintre ele își măsoară vîrsta cu deceniile. Vrednici de stimă sînt însă, mai ales, cei ce muncesc în această fabrică: în condiții adesea dificile (lipsa pieselor de schimb și a materialelor) ei au menținut aceste utilaje în bună stare, le-au făcut nu numai să producă zeci de ani de-a rîndul, dar și să fie apte de a mai produce mulți ani de aci înainte.

Secretul longevității utilajelor din Bacău este buna lor întreținere, efectuată de niște oameni care-și cunosc și-și iubesc meseria. Mașinile de fabricat hirtie, cele mai importante utilaje din zestrea fabricii, sînt supuse anual la două revizii — iar o dată la doi ani, cele mari (mașinile 6 și 7) și o dată la trei ani, cele mici (celelalte șapte mașini), reparațiilor capitale.

— Sînt respectate cu rigurozitate aceste termene? — I-am întregat pe inginerul Liviu Dobronăuțeanu, mecanic șef al fabricii.

— Dacă nu ar fi fost, de mult ar fi ajuns unele mașini în cuptoarele turnătorilor!

— Nu se întregă însă niciodată ca necesitățile producției — unele rămîneri în urmă în ce privește îndeplinirea sarcinilor de plan — să impună amînarea operațiilor de revizie semestrială?

— Ba se întregă, dar amînări mai mari de cîteva zile nu admitem. Preferăm să ne multiplicăm eforturile noi, cei ce lucrăm la repararea, revizuirea și întreținerea utilajelor, decît să admitem prelungiri ale datelor de intrare în revizie, care nouă înșine ne-ar cere apoi eforturi incompara-

BETE ÎN ROATELE MECANICULUI-ȘEF

bil mai mari. Preferăm deci să scurtăm termenele de efectuare a reviziilor, decît să amînăm înseși reviziile.

Serviciul mecanicului șef de la Letea nu efectuează însă numai lucrările de întreținere și reparare ale utilajului fabricii, ci produce și numeroase piese de schimb și chiar aparate și subsansamble, dintre care cele mai multe erau în trecut importate. Adesea, beneficiarii acestei producții — ca și ai muncii specialiștilor de la Letea, deplasați, special, în alte localități — sînt și alte fabrici din ramura hirtiei și celulozei: cele din Ghimbav, Zărnești, Petrești, Piatra Neamț, Scăieni, Călărași, Brăila, Dej. Cuprările de valțuri, proiectarea, prelucrarea și finisarea pompelor inoxidabile speciale, confecționarea garniturilor speciale pentru instalația proprie de producere a drojdiei furajere, confecționarea sortisoarelor «Cowan» și a centinelor — iată doar cîteva din numeroasele produse ale atelierului ce funcționează în cadrul serviciului mecanic-șef. Valoarea lor este de 3 600 000 lei anual. Și aceasta în condițiile unui atelier cu o dotare mai mult decît învechită, a unei greoaie aprovizionări cu materiale necesare (mai ales în ce privește laminatele de diferite profile, oțelurile inoxidabile, bronzul, alumiuniul etc.) și a unei dificile colaborări cu unele întreprinderi din alte ramuri (cauciucările valțurilor se execută, cu mari întirzieri, la Combinatul de cauciuc-Jilava

turnările pieselor de oțel întimpină și ele destule greutăți, uneori, la «Independența»-Sibiu, «Progresul»-Brăila și U.P.S.-Găești etc.)

Se pare însă că «unde va pe sus» nu se ține seamă de toate aceste greutăți. Respectiv, la direcția plan-economic din Ministerul Industriei Lemnului și la G.I.R.C.U.I.L. (întreprinderea care coordonează activitatea de producție și desfacere a pieselor de schimb necesare fabricilor de lemn, mobilă, hirtie și celuloză din întreaga țară). Altfel nu s-ar putea explica felul, cel puțin birocratic, prin care fabricii Letea i s-au trasat o serie de sarcini suplimentare în producția de piese de schimb.

Să explicăm lucrurile mai amănunțit. În primul semestru al anului în curs, fabrica a avut un plan, în acest domeniu, de 1 650 000 lei — realizînd 1 757 000 lei, deci o depășire de 6,36%. Aproape de mijlocul celui de-al treilea trimestru, fabrica a primit din partea Direcției plan-economic din M.I.L. o adresă prin care era încunoscîntată că planul i se va majora, chiar pe trimestrul în curs, de la 925 000 la 1 475 000 lei, iar pe trimestrul următor de la 1 025 000 la 2 050 000 lei! Și aceasta în condiții neschimbate de personal și dotare tehnică!

Serviciul mecanic-șef de la Letea se află acum între ciocan și nicovală: dacă aceste sarcini nu sînt îndeplinite, este periclitat planul de producție al fabricii, aceste sarcini constituind un indicator de plan — deci sînt amenințate înseși salariile celor ce lucrează aci. Dacă însă — presupunînd că se vor putea asigura toate materialele necesare — întregul serviciu își va concentra toate eforturile în direcția producerii în exclusivitate a pieselor de schimb, există pericolul — atît de cras ignorat de cei ce au trasat asemenea sarcini — de a

nu se mai putea executa lucrările de reparații curente, întrețineri și revizuirii periodice ale utilajelor.

Am văzut noi înșine adresa Nr. 15 690 din 30 iulie a.c. a Direcției plan-economic din M.I.L. (semnată de tov. ing. G. Predescu, director) și, discutînd cu tovarăși de la Bacău pe marginea ei, ne-am dat seama că îndeplinirea sarcinilor trasate nu numai că n-ar folosi nimănui, dar a dăuna de-a dreptul! Dacă cei din Bacău și-ar băga în cap să producă piese la valoarea celor cuprinse în planul majorat bineînțeles că n-ar mai putea executa nici un fel de lucrări de reparații și întreținere. În plus, aceasta «reprotilare» a serviciului mecanic-șef nu ar transforma decît formal Letea într-o uzină de piese de schimb, pentru că, cu dotările tehnice și cadrele existente, tot nu se pot produce decît un număr limitat de repere. Mai mult planul majorat nu prevede nici comenzi contractate care să asigure desfacerea acestor produse. Ne-am trezi deci cu niște magazine pline de stocuri supranormative și cu utilajele fabricii neglijate, iar posibilitățile de asimilare în fabricație, într-un termen atît de scurt, a unor noi repere sînt absolut excluse.

Ministerului Industriei Lemnului i-ar desigur necesară crearea unei întreprinderi specializate în producerea de utilaje și piese de schimb pentru industria hirtie și celulozei; dar pînă ce se va realiza acest deziderat nu se poate merge pe linia minei rezistențe, transformîndu-se fabricii de hirtie — fie și parțial — în asemenea întreprinderi. Decît doar dacă se renunță la ideea unei cît de cît cuviincioase întrețineri a pretioasei zestre pe care o constituie utilajul.

de Emanuel VALERIU

„cliomatematica“ de malurile pontului euxin

Ce vă sugerează acest termen care nu-l veți găsi în nici un dicționar: *cliomatematica*? Fieșor, matematica printre muze. E oricâtă prețuire s-ar bucura matematica și matematicienii în ziua de azi, a acorda acestora drept de cetate în Parnas alături ficele lui Iupiter și Mnemosina, re cel puțin ciudat. Și totuși, matematica își urmează marșul ei umfal alăturându-și noi domende cercetare, pe care le fertiează cu rigurozitatea ei caracteristică. Recentul colocviu internațional, care abia s-a încheiat la Mamaia, evidențiază — m îi indică și titlul — noul rol matematicii în arheologie și înțele istorice și totodată prezența tot mai activă a cercetătorilor români în acest domeniu cu iri promisiuni.

De altfel, însuși termenul de *cliomatematică* a fost propus de om de știință român, Mircea Ilița, el însuși autor al unor me lucrări de aplicare a teoriei matematice a «jocurilor strategice», la istoria României. De dă, d-sa a analizat prin această smă strategia lui Mihai Vizul în 1600, într-un moment grea cumpănă pentru țară. Matematicienii români, în cororare cu istorici, juristi, antropologi, arheologi, economiști și tocmai în aceasta rezidă din marile promisiuni ale discipline științifice «de context» — au întocmit în ultima me lucrări care freazează prin didul lor chiar și pe profan. această chestiune ne-am adre-tovarășului acad. NICOLAE ODORESCU, decanul Facultății de matematică a Universității din București, care ne-a pus dispoziție o serie de date sebit de interesante privitoare la activitatea Seminarului de tematici aplicate al acestei Unisității. Am aflat astfel că s-au izat metode matematice pen-«diagnoza» arheologică (clatarea straturilor etc.) de către f. Mircea Manolescu și arheo- Gabriela Bordenache; arheo- gul C. Mateescu, în colaborare s. Comănescu, de la Institutul arhitectură, a elaborat criteriile șinale de măsurare și deci de zentare a monumentelor ar-ologice; Vasile D. Liveanu, în borare cu Centrul de calcul Inversității București, a folo- metode avansate de statistică ematică în cercetarea eveni-ntelor istorice, cu aplicații ortante, una din acestea fiind iul sociologic al arendelor ite de țărani moșierilor în pe- da 1870-1907; conf. univ. Sil- Guiașu a stabilit algoritme ematic de recunoaștere prin ecte arheologice, de ex. capete uliță, cioburi etc.; conf. univ. ăduva a cerut «ajutorul» cal- atorului Centrului de calcul Unversității pentru reconsti- ea unor cronologii în care itau hiatusuri ș.a.m.d. Unele aceste rezultate au fost de el prezentate și la colocviul la Mamaia.

Prezent «cliomatematicienii» hâni sint atrași și de o nouă

linie de cercetare: aplicarea teoriei codurilor la descifrarea unor documente istorice. Prof. C.C. Giurescu a descoperit în arhive scrisori cifrate ale domnitorului Cuza. Dar istoricul rămâne neputincios în fața unui cifru, dacă nu este ajutat de matematician. O colaborare rodnică pentru a-mindoi — și pentru descifrarea tainelor trecutului!

S-au mai descoperit texte cifrate ale unui boier, Manuc, din sec. XIX și documente cifrate (poate în slavonă?) în arhiva Scheiului din Brașov, care își așteaptă descifrarea. Se pun probleme interesante legate de datarea manuscriselor unor cronici românești, și lista e departe de a se încheia.

L. NIȚESCU

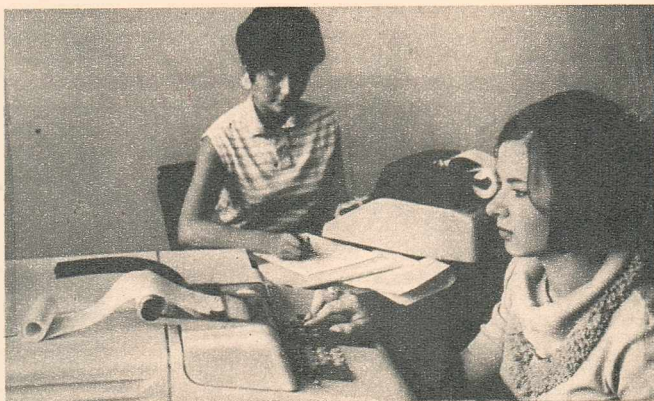
cuvîntul de ordine— calitate

Preocupările noastre în ceea ce privește calitatea — ne precizează ing. Corneliu Petrescu de la serviciul C.T.C. al Uzinelor «Republica» — au dat încă de acum roade. Pe primele 8 luni ale anului valoarea produselor refuzate a scăzut cu 214 000 lei. Măsurile care au dus la aceste rezultate sînt variate. Astfel, de pildă, serviciul nostru a inventat un șablon special pentru controlul pereților, verificînd dimensiunile laminatelor. Pînă acum această verificare se făcea cu ajutorul palinelor și a comparatoarelor, dar necesita un timp foarte mare. În ultimele luni, fără să mărim numărul angajaților, am organizat mai eficient echipele de control și am introdus controlul interfațic, ceea ce a dus la o reducere sensibilă a rebuturilor.

Trebuie menționată montarea la laminorul de 6 țoli II, cu cîteva săptămîni în urmă, a unei instalații mecanizate pentru sortarea țevilor, dotată cu trenuri de role și aruncătoare automate. În felul acesta, nu numai că se reduce la jumătate forța de muncă dar se asigură o sortare calitativ superioară a produselor respective. Pentru a asigura o calitate superioară laminatelor noastre, sunem, încă de la începutul procesului, materia primă la un control riguros. În felul acesta, țagelilor primite de la Hunedoara li se stabilește structura, fiind supuse unor analize chimice.

Tehnicianul George Popa, de la laboratorul C.T.C., este preocupat de extinderea controlului ultrasonic. La început au fost supuse acestui control numai piesele, iar acum operația s-a extins și asupra țagelilor. De curînd s-a trecut și la controlul produselor laminatelor și rezultatele se dovedesc meritorii. Controlul vizual nu poate depista defectele din masa metalică, dar acum, datorită instalației ultrasonice de controlat țevi, prevăzută cu un semnalizator acustic (folosită pentru prima dată la noi) defectele sînt puse de îndată în evidență. Pînă la sfîrșitul anului, în afară de cele 200 tone prevăzute în planul tehnic a fi verificate, vom supune controlului încă 300 tone. În acest scop se instruește o echipă de operatori speciali.

Dan BALASAN

Are loc o tot mai strînsă colaborare între producția industrială și Centrul de statistică matematică al Academiei R.S.R. care, recent, de pildă, a elaborat metodologia de calcul asupra calității produselor la Uzinele Săvinești și Danubiana. Aplicarea calculor statistico-matematice va avea ca rezultat scăderea volumului de muncă, ridicarea nivelului de calitate a produselor, operativitate în obținerea datelor, prelucrarea lor rapidă etc.

CRONICA JUDICIARĂ

- doctorul dimitrescu!
- îmi pare bine, căpitanul duedea,
sus mîinile!

Doctorul era medic închipuit, în schimb căpitanul era căpitan de-adevăratelea, iar dialogul se purta la miezul nopții, în Constanța, spre sfîrșitul sezonului estival.

Ion Dumitrescu este un vechi și redutabil escroc, cu un palmares format din mai multe condamnări penale. O instanță de prin Moldova l-a mai fericit în vară cu încă 5 ani închisoare pentru diferite înșelăciuni. După ce a ascultat sentința, I.D. și-a luat picioarele la spinare — că tot fusese lăsat pînă una-alta, în libertate — și s-a oprit direct pe litoral. Nu avea nici un bagaj, era doar cu hainele de pe el și cu uliutorul tupeu al escrocilor. S-a proțăpît în fața chioșcului de răcoritoare nr. 8 din Eforie, printre ale cărui navete cu sticle picotea Paul Axente:

— Sînt doctorul Dumitrescu. Inspectez litoralul. Miine îți vine și dumitale rîndul.

— Să trăiți... Mă scuzați... Eu de fapt nu sînt gestionar... nevastă-mea, dar e plecată... Eu doar păzesc sticlele, n-am voie să vînd, răsufă prudent Paul Axente, trezit din picoteală.

— Bravo, bravo! Procedezi corect, te voi avea în vedere. Împrumută-mi 30 de lei!

— Asta da, se poate, să trăiți, zise încă o dată Paul Axente, scos din dilemă.

Dumitrescu primește banii și dispore. Întîlnește la un colț de stradă un copil cu guviză pe sîrmă.

— Dă-mi și mie doi pești!
la marfa și-i dă cinci lei. Caută apoi un local cu «specific», se oprește la «Popasul pescarilor» și cheamă responsabilul:

— Sînt doctorul Dumitrescu, de la Sanepid-București, am venit în inspecție, prăjiți-mi și mie peștii ăștia!

— Cu plăcere dom' doctor, dar să vedeți, abia ieri ne-a amendat medicul M.P. că ne-a găsit cu alimente dinafară!

— Ce-a înnebunit? M.P. n-are voie să facă un pas fără să mă întreb. Ia arata-mi și mie procesul verbal!

Responsabilul ia peștii să-i frigă și aduce procesul verbal. Escrocul îl parcurge încrunțat, bombăne ceva, împăturește actul în patru și declară sentențios:

— Lasă că-l aranjez eu! Pre-gătește-mi, dragă, doi rinichi de

porc, o salată orientală, adu-mi și niște ardei...

— ...De băut, nu serviți nimic?
— Bere.

La «Terasa Mării» inspectorul a fost mai exigent.

— Ce-i mizeria asta, a bățut el cu pumnul în masă. Cum, dați spre consum micii ăștia împuțiti?

— Iertați-ne dom' doctor!
— Inspector!

— Dom' doctor-inspector...
— Două fripturi și-o bere!

— Să trăiți și mulțumim dom' doctor-inspector!

La «Felix» nu i-a mai mers. Localul curat, responsabilul ferm:

— Sînteți în inspecție, legitimați-vă! Veniți în calitate de consumator, poftiți la masă! Am mai citit noi despre inspecții de-astea, cu legitimația uitată la hotel.

Dar Ion Dumitrescu n-a dezarmat. Nu i-a mers cu responsabilul, s-a dus la barmani, pentru că, vorba aceea, ei lucrează direct cu miera. Pe Silvestru Bogdan l-a ușurat de 70 de lei (arătîndu-i... procesul verbal luat de la «Popasul pescarilor») iar pe Traian Crețu de 165 de lei.

Între timp, «doctorul» găse pe plaja «Modern» și o viitoare soție, ameiță de pretinsa avere mobilă și imobilă a unui medic atît de renumit și de promisiunea că o va opera de... pungașele cu grăsimi de pe șolduri. De atunci încoace I.D. și-a continuat periplurile sub firma mult mai respectabilă a omului însoțit de o doamnă. A închiriat o cameră luxuoasă, a trăit pe picior mare, pînă ce gazda s-a săturat ca în loc de chirie să primească promisiuni și a anunțat miliția. Secția judiciară l-a verificat discret pe «medicul-inspector» și, cînd ofițerii au văzut cu cine au de-a face unul dintre ei l-a așteptat în cameră. El a venit pe la ora 24,00. A fost ușor surprins gîsind pe cineva străin (civil) în locuință, dar și-a recîștigat repede stăpînirea de sine și s-a prezentat cu aplomb:

— Doctorul Dumitrescu!
— Îmi pare bine, căpitanul Duedea. Sus mîinile!

Sergiu ANDON

toamnă bogată

Cu cel mai sincer regret pentru lipsa mea de imaginație, nu pot să găsesc o altă asemănare peisajului sportiv autumnal decît cea care ne duce cu gîndul direct la... agricultură. Că toamna sta-dioanelor ne dă prilejul s-o facem este un fapt cert, consolidat recent, nu numai pe paleta variată a întrecerilor de pe programul disciplinelor sportive, dar și de veșnic răsfațatul joc de fotbal. Într-adevăr, răspunsul așteptat de noi, ca și de «microbiștii» acestui sport, a fost plăcut și acordat la modul general, fiindcă toate cele patru formații angajate în arena internațională și-au apărut șansele cu vigoare și tehnică uneori, punîndu-ne la adăpost obrazul obișnuit să cam roșească ori de cite ori lupul străin intra în turma de mielusei încălțați cu bocanci cu crampoane, purtători ai unor tricouri care ar fi trebuit să-i oblige. Stăm, deci, pe cîteva rezultate bune, mai ales cele culese, în deplasare de către «U.T.A.» și «Steaua» și șansa terenului propriu ar trebui logic, să se transforme în realitate. Vom vedea.

Ceea ce-mi place însă teribil este capacitatea cronicarilor sportivi de a-și recunoaște public fluctuațiile încrederei lor, mai ales în privința echipei campioane, «U.T.A.» Ciudat că acest exemplu de fair-play, manifestat și altă dată de unii cronicari, convingi că nu ei pot face legea în sport, nu devine molipsitor pentru lumea sportului propriu-zisă. E drept că o echipă din B sau C mai feliicită pe cite un arbitru chiar cînd a pierdut pe teren străin, dar asta parcă nu ajunge.

O observație critică la adresa formațiilor angajate pe plan internațional se impune: buna lor comportare din ultima vreme, coincide cu o slabă evoluție în campionatul național. Am impresia că exemplul formației «Dinamo-București» amenința sa se generalizeze. Se știe că în tot sezonul trecut, formația numită a dat cei mai mulți și mai înormă jucători naționali (iar aceasta, la rîndul ei și grație jucătorilor respectivi, ne-a dat nouă tuturor multiple bucurii) dar că opusă altor echipe, în campionat și Cupă ceda inexplicabil de ușor. Acum, după patru etape, «Rapidul» și «Steaua» au avut suficiente dificultăți, ca să nu mai vorbim despre «Dinamo-București». Aci nu mă refer la clasamentul, care rămîne încă neconcludent, ci la comportarea în sine a formațiilor amintite. Dacă, într-adevăr, jucătorii privesc altfel disputele externe sau dacă, așa cum afirmă «Suplinitor» în Luceafărul, unii dintre așii balonului rotund vor să devină așii și în diplomația sportivă, vizavi de antrenorii lor, influențîndu-le stabilitatea profesională, se cheamă că intrăm într-o nouă etapă a dezvoltării fotbalului nostru, care, să nu vă mire, s-ar putea ca, tocmai de aceea printre altele, să nu se prea dezvolte cum am dorit.

Toamna bogată a readus echipa de volei a țării în concernul mondial și, trecînd peste clipele de suspense (ne calificăm? nu ne calificăm?) urmărîm acum cu inima în pumni, turelul din Bulgaria unde o formație nouă, avîndu-l pe Drăgan drept element de sudură cu gloria apusă a altor generații, încearcă să dovedească, după doi ani, celor care atunci n-au crezut în ei, că-și meritau locul la Mexic '68. Acum, desigur, această demonstrație este cu mult mai dificilă. Poate nu însă inutilă.

Revenind la observația ce-i privea pe cronicarii capabili de poziții autocritice, visez să-i văd pe voleibaliștii onorați de o micuță declarație a cuiva, nu mă interesează un nume anume, în care să se spună: «Ne pare rău că n-ați fost în Mexic». Sper că pentru a nu trebui să fie făcută o astfel de declarație, nu există cineva, măcar și un singur om, care să «țină aga» dorînd insuccesul echipei de volei. (Să nu vă mire, dar am cunoscut pe cineva, care — nu de mult, cînd Maria Alexandru se clasa cu echipa de ping-pong în apropierea titlului suprem, era îngrijorat pînă la nemulțumire. «Ce ne trebuia nouă așa ceva! Acum iar or să crească pretențiile celor de acasă». Fără comentarii...)

dialog cu cititorii

de H. DONA

Futurologia fiind una dintre științele cele mai la modă astăzi, nu ne-am mirat când, în poșta ultimei săptămâni, am găsit nu mai puțin de trei scrisori, care ne invită la discuții cu privire la viitorul mai mult sau mai puțin îndepărtat. Inutil să mai adăugăm că a răspunde la asemenea invitații este nu numai agreabil, ci și comod; neexistând nici o posibilitate de verificare precisă a prezicerilor cu bătaie lungă, ne putem da și noi cu părerea în deplină libertate și impunitate, fără teama de a fi dezmințiți.

Cititorul **T. Sauciu** din Botoșani este iritat de «neseriozitatea» buletinelor meteorologice și vrea, în consecință, să știe precis, când se va termina «scandalul» cu neconfirmarea preziziunilor meteorologice. Deși personal facem parte din categoria acelor oameni mulțumiți că și în zilele noastre mai există un domeniu — și nu de mică importanță — în care nu se știe totul dinainte și în care, deci, mai poate înflori visul, speranța, îndoiala, dezamăgirea repede uitată, nu putem, totuși, contesta însemnătatea întrebării puse de tov. Sauciu. Dar mi-e frică că a da un răspuns exact ar echivala cu încercarea de a prezice vremea din anul viitor. După cât se pare, în calea stabilirii unor pronosticuri exacte nu stă azi nici un obstacol principial. Numai că, starea vremii dintr-o zonă oarecare este determinată de o asemenea multitudine de factori apropiați și îndepărtați, încât este, practic, foarte dificil — sau chiar imposibil — de a-i identifica cu suficientă operativitate și a ține seama de toți în calculele meteorologilor. Ca să avem pronosticuri precise, ar trebui să existe în permanentă funcțiune mii de sateliți meteorologici și alte instalații de mare finețe, precum și mii de calculatoare complexe care să prelucreze și să transmită datele culese. O asemenea rețea ar costa sute și sute de miliarde de dolari, iar întreținerea și exploatarea ei ar necesita alte sume exorbitante. Or, când statele cele mai bogate sînt antrenate în cheltuieli atît de necesare umanității, cum ar fi construirea de bombe termonucleare, de unde să se scoată banii pentru meteorologie? Așa că, deocamdata, sa mai așteptăm. Pînă una-alta, meteorologii fac și ei ce pot. Ca și medicii oncologi.

O dată pornit să se lămurească ce-i cu meteorologia, tovarășul Sauciu vrea să capete răspuns și la o altă întrebare: «Care-i adevărat că în ultimii ani — sau decenii — vremea s-a schimbat radical față de trecut?» Că s-a schimbat într-o măsură, e indiscutabil. Așa cum am învățat și la școală, totul în natură și în societate se schimbă și se transformă. Că s-a schimbat radical, m-aș îndoi. Cît timp vara e totuși cald și iarna e totuși rece, înseamnă că nici o catastrofă n-a survenit în succesiunea și în caracteristicile anotimpurilor. E drept că circula zvonul că ne-am apropiat de o nouă perioadă de glaciațiune (se fac, pare-se, și unele cercetări în acest sens). «Apropia» e, desigur, un termen cu totul relativ; și nepoții nepoților noștri tot la futurologie vor studia această problemă.

Un alt cititor, **Valeriu Gorbat** din Lugoj, ar vrea să știe dacă putem considera că înfățișarea omului s-a schimbat și, mai ales, dacă se prevăd schimbări importante pentru viitor. Și în această privință, nu trebuie să ne ambalăm. Față de omul din Neandertal (ca să nu mai vorbim de pitecantrop), desigur ne-am schimbat mult. Față de omul epocii homerice, să zicem, incomparabil mai puțin. Dacă Venus din Milo (în costum de baie, bineînțeles) ar apărea la un ștrand bucureștean, s-ar bucura de omagiul multor priviri masculine (deși frumoasa zeiță arăta cam planturoasă pentru gusturile contemporane). În același timp, cine a vizitat vreun castel medieval bine echipat, n-a putut să nu fie mirat de micimea (relativă) a armurilor în care se îmbrăcau temuții cavaleri de altădată. O statistică ne arată că față de grenadierii lui Napoleon, soldații francezi din 1970 sînt mai înalți în medie cu 12 cm. Omul contemporan este mai înalt, mai bine proporționat, îmbătrînește mult mai târziu decît strămoșii săi. Despre schimbări esențiale nu poate fi însă vorba. Așa că, fotografiați-vă într-o poziție avantajoasă (fără barbă, mustăți sau plete) și chipul dumneavoastră va ferma domnișoarele din anul 2070.

În sfișit, cititorul **P. Mihalcea** din București vrea să știe dacă există vreo perspectivă ca ziarele noastre să apară, în curînd, în zeci de pagini, zilnic. În curînd, sigur nu. Mai târziu, să sperăm că nu. Să nu vă închipuiți, tovarășe Mihalcea, că ziarele străine la care vă referiți sînt chiar atît de bogate în conținut. De obicei, mai mult de jumătate din spațiul lor e ocupat de reclame. Ne-ar bucura foarte mult, atît pe noi, profesioniștii, cît și pe cititori, ca ziarele (și revistele!) să dispună de mai multe pagini. Dar, fără exagerări. Lectura ziarelor nu trebuie să consume un timp prea mare, căci — să nu uităm — mai există și cărțile. De contactul zilnic cu ele nu putem, nu avem voie să ne dispensăm.

Și acum, două anunțuri. Cititorul **Mihăilă Nicolai** din Buzău, str. Timotei Cipariu nr. 44, caută numere răzlețe din «Flacăra» anilor 1952-1957 inclusiv, iar cititorul **I. Chelaru** din Măgura-Bacău, jud. Bacău, numere din 1960-1964. Cei care-i pot ajuta sînt rugați să le scrie la adresele de mai sus.

Prin canalele
sinuoase
ale marelui
complex lacustru,
năpădite de plaur,
nuferi
și încurcate
în rețeaua
nevăzută
a plantelor
submerse.

Refugiu
de vînătoare
în inima deltei.

Rezervația naturală
de la Uzlița,
paradisul coloniilor
de pelicani.

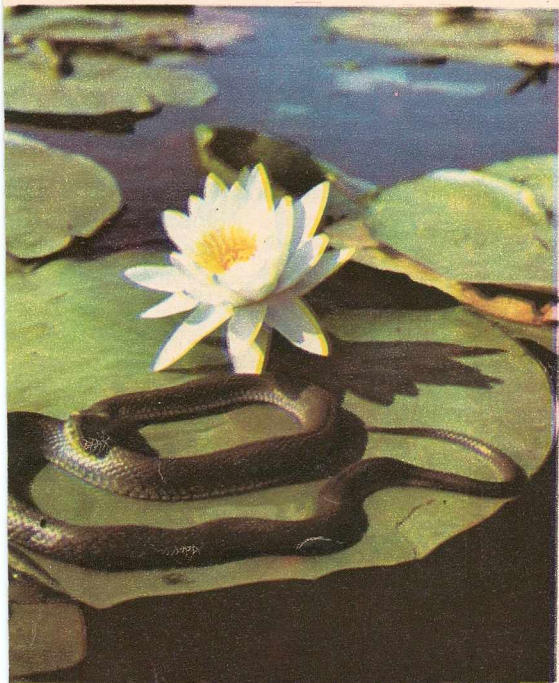

INVITAȚIE LA TURISM AUTUMNAL

de Liviu MAIOR
Fotografii de N. GOLGOȚIU

O captură
obișnuită.

Numeroasele specii
de plante și animale
au atras interesul
unor biologi și muzeologi,
sosiți din cele mai
indepartate colțuri
ale globului.

Stuf și apă, unul și același decor pînă departe, sub linia orizontului. Din acest punct de vedere, marele complex lacustru — prins între cele trei brațe ale Dunării, brăzdat de canale sinuoase, înțesat de ostroave impenetrabile, acoperit de împărăția stufului și a plaurului plutitor — a rămas, în general, aidoma celui de acum 2000 de ani, așa cum l-au văzut și l-au descris învățații antichității, Herodot, Polibiu, Ptolemeu, Claudiu, Pliniu cel Bătrîn și Ovidiu, exilatul din Tomis.

Aceste locuri străvechi — unde natura își conservă de milenii întreaga sa originalitate — reprezintă în fapt cel mai tînăr pămînt românesc. Creat prin truda inconștientă a Dunării, prin depozitarea — atît în interior cît și la gurile fluviului — a unor imense zăcăminte aluvionare, uriașul labirint acvatic își preschimbă înfățișarea de la un an la altul. Și tot de la un an la altul — dar de data aceasta în sensul strict al cuvîntului — Delta Dunării a devenit alta, de nerecunoscut, prin grija, înțelepciunea și hărnicia omului, care, într-o perioadă relativ scurtă, a integrat

paradisul acvatic de la gurile fluviului în circuitul economiei naționale.

Despre marile realizări înfăptuite în aceste locuri de țara prin activitatea creatoare a contemporanilor noștri și despre marile perspective pe care i le rezervă viitorul — redacția noastră a publicat o amplă relatare în numărul 30 al revistei.

Prin intermediul fotografiilor alăturate revenim de data aceasta într-o deltă a toamnelor blînde, în liniștea ireală, sfișietoare, ce împresoară împărăția stufului de-a lungul canalelor înțesate de plante submerse, în paradisul florei și faunei din România, acest biotop unic al Europei, comparabil doar cu Delta Nilului. Vă propunem să poposiți, cu alte cuvinte, în acest Eden al necuvîntătoarelor, spre care astăzi își îndreaptă atenția naturaliști și muzeologi din întreaga lume. Peste 300 de specii de păsări, numeroase specii de pești și mamifere de uscat își perpetuează nestingherite existența lor milenară și foarte multe dintre ele si-au aflat aici, în desigurile stuficole de la gurile Dunării,

de Teodor MAZILU

Și o dată cu toamna,
cea mai fertilă perioadă
pentru vânătoare și pescuit.

INVITAȚIE LA TURISM AUTUMNAL

ultimul lor refugiu din Europa. Nu e mai puțin adevărat, însă, că numeroasele specii de animale, băștinașe și de pasaj — aparținând în special faunei ornitologice — și-au regăsit liniștea în această regiune nu din întâmplare, ci, prin solicitudinea și buna intenție a omului, creatorul conștient al mării jungle acvatice de la gurile Dunării. Vom aminti în acest sens crearea de către Comisia pentru ocrotirea monumentelor naturii a Academiei Republicii Socialiste România, a celor citorva mari rezervații naturale. Cea de la Mătița, singură, se întinde pe o suprafață de 700 de hectare, și rămîne cea mai impresionantă prin vegetația

sa luxuriantă. În sprijinul aceluiași măsuri de protejare, conservare și înmulțire a naturii se înscriu și rezervațiile temporare de clocit și pasaj, răzlețite pe întreg cuprinsul deltei și însumînd fiecare sute de hectare (vom aminti între paranteze că lucrul acesta a fost posibil și mulțumită caracteristicilor naturale ale deltei. Astfel, din cele 442 300 hectare, cît cuprinde întregul complex lacustru, abia 17 000 sînt acoperite cu pămînt, 115 000 ocupate de apă iar 310 000 inundate periodic).

Toate acestea au determinat o adevărată renaștere a florei și faunei noastre, condamnate cu numai 10 ani în urmă la o dispariție aproape totală. Așa se face că astăzi, din nou, micile ambarcații ce străbat împărăția liberă din inima deltei tulbură cîrduri întregi de rațe și gîște sălbatice, cormorani, țigănuși, stîrci de noapte, egrete, cufundari, iar în apropiere de bălțile Rusca și Buiohova, cele două mari colonii de pelicani. Într-un alt teritoriu protejat, marele parc natural de pe insula Letea, mișună nestingherite căprioarele, vulpea, iepurele și mistrețul, iar în frunzișul stejarilor, încolăciți de viță sălbatică și curpen de pădure, și-au statornicit cuiburile vulturul de mare, șoimul și bufnița, iar acum, toamna, întinderea este literalmente acoperită de cîrdurile de sitari.

În mijlocul civilizației, o oază a vremurilor de mult apuse, un imens laborator biologic al naturii, unde lumea animalelor și plantelor din țara noastră și-a regăsit libertatea și vitalitatea ei ancestrale.

Popas la Mila 23.

mincinosul cu sufletul pe masă

De la bun început te avertizează că el e sincer. Așa l-a făcut maică-sa... Sincer și tras ca prin inel... Își expune rapid întreg programul lui etic:

— Ce-i în gușă, și-n căpușă...

Sau:

— Eu îi spun omului verde în față.

Și îi spune...

— Eu nu birfesc pe la spate...

Deși programul etic e destul de luminos și — în linii mari — acceptabil, nu știu cum se face că vrei să fugi cît mai repede și cît mai departe... Individu ăsta sincer se ține de tine ca scaiul... Unde te duci — vine și el cu sinceritatea lui și și-ți azvîrlă pe masă, cînd te aștept mai puțin. Sufletul lui e un buzunar plin cu tot felul de acareturi, pe care oricînd îl întoarce pe dos cu grația unui scamator... Așa cum unii cerșec cu argumentul bolii, el cerșește cu argumentul sincerității... Ca și cum oamenii sinceri ar fi niște prăpădiți, niște nenorociți care trebuie să trăiască din mila ipocriților. Pînă și bani cerșește tot cu prestigiu amăritei lui sincerități.

— Eu sînt sincer... Pe mine nu poți să mă refuzi...

Dar îți cere nu numai bani cu împrumut. Asta, să zicem, că ar mai merge. Cere ca și tu să fii sincer cu el, ca și cum sinceritatea ar fi un schimb de servicii sau un joc de societate. Eu îmi pun sufletul pe masă, tu îți pui sufletul pe masă. Îți mărturisește el o porcărie, trebuie ca și tu, dacă îi ești prieten, să-i urmezi exemplul.

— Hai, spune și tu ceva... Nu mă lăsa singur...

E convins — că n-a reușit în viață din pricină că a fost prea bun, prea nobil, prea generos și, bineînțeles, prea sincer...

— Am fost prea bun... Nu trebuia să fiu atît de delicat.

E îngrozit de risipa pe care a făcut-o.

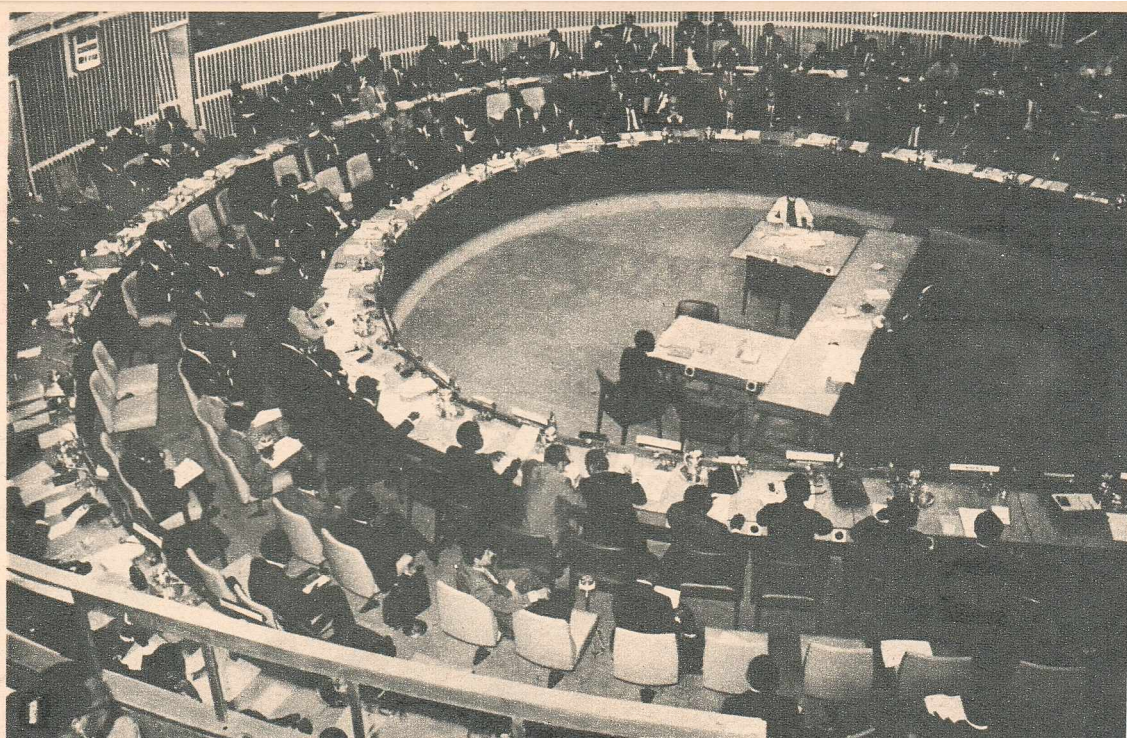
— Mi-am cheltuit toate avîturile sufletești, degeaba, nimeni nu le-a observat...

În adînc, îi admiră pe ipocriți. Are față de ei și-un sentiment de recunoștință. Dacă n-ai fi ipocriții, ar muri de foame.

pentru
toamna
'70

ALEGETI-VĂ MODELE NOI
DE CONFECTII DE SEZON

1) «Sesiunea solidarității și reconcilierii» — astfel a fost caracterizată a 7-a Conferință la nivel înalt a Organizației Unității Africane, desfășurată la Addis Abeba la începutul lui septembrie. Reuniunea, marcată de absența vreunei crize acute pe continentul african, și-a îndreptat atenția asupra unora din cele mai stringente probleme ale Africii: lichidarea totală și definitivă a colonialismului, combaterea discriminării rasiale, întărirea colaborării multilaterale între țările africane.

2) 183 de zile, 64 218 770 vizitatori, care au admirat produsele a 77 de țări prezentate pe o suprafață de 3,3 milioane kmp — iată coordonatele lui «Expo '70» de la Osaka, închisă la 13 septembrie. Imaginea prezintă un aspect surprins în ziua de 5 septembrie, când a fost înregistrat un număr record de vizitatori: 835 832.

3) În preajma nepieritoarelor frumuseți ale Acropolei, frumusețile trecătoare de azi — înaintea alegerii, la Pireu, a mult rîvnitei coroane de «Miss Europa 1970».

4) Au trebuit să treacă o mie de ani pentru ca începutul anului școlar la King's School din Ely (Cambridgeshire-Englia), fondată în 970, să cunoască o asemenea eveniment ca admiterea pentru prima oară a unor eleve. Iată două dintre cele 24 de fete primite pentru întâia dată în acest an școlar, constituind un spectacol «inedit» pentru colegii lor, băieți.

5) Deturnarea de către F.P.E.P. a unor avioane aparținând unor companii aviatice din S.U.A., Anglia, Elveția, R.F.G., arestarea pasagerilor și distrugerea respectivelor avioane s-au aflat în atenția opiniei publice — organizații și personalități publice din diferite țări, inclusiv din lumea arabă, condamnăm aceste acțiuni, subliniind că ele nu pot contribui la soluționarea crizei din Orientul Apropiat și la rezolvarea problemei refugiaților palestinieni. Paralel cu tratativele pentru eliberarea pasagerilor, pe numeroase aeroporturi internaționale au fost luate măsuri de securitate speciale (în fotografie: pe aeroportul din Bruxelles)

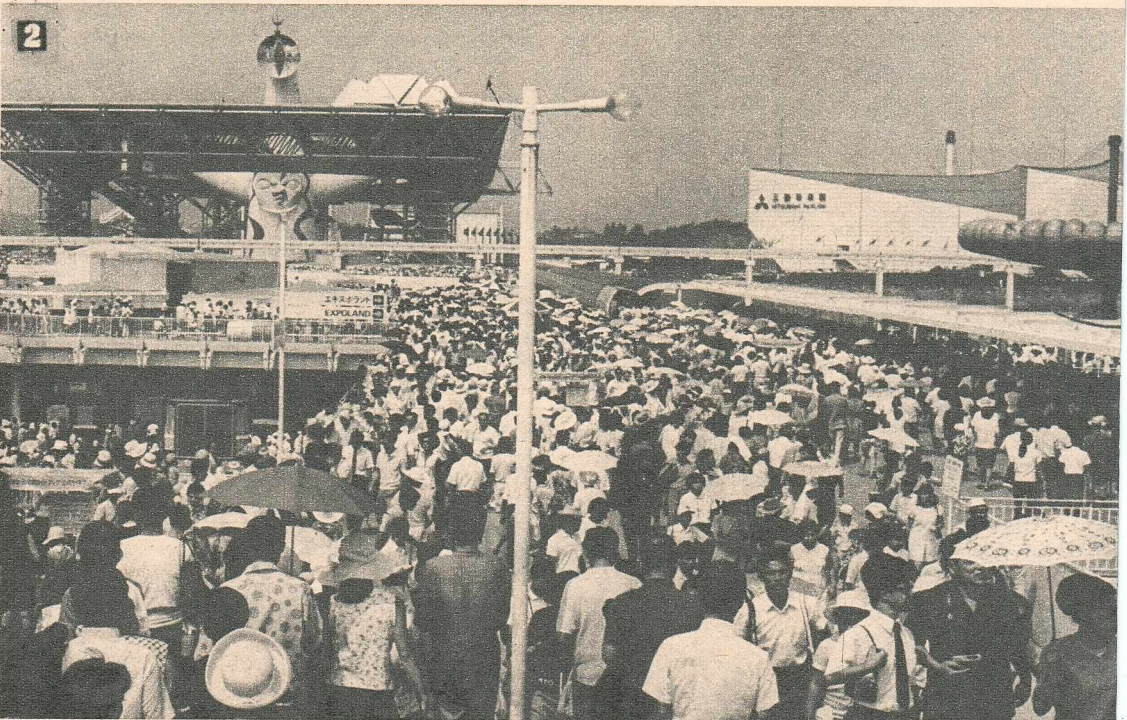
6) Alegerea unui deputat de Bordeaux, soldată cu victoria categorică a primului ministru francez Jacques Chaban-Delmas a devenit o confruntare care s-a impus atenției întregii vieți politice franceze din momentul în care drept principal contracandidat s-a proclamat J.J. Servan-Schreiber, devenit cu puțin timp în urmă deputat de Nancy, printr-o campanie electorală care de asemenea a stîrnit vîlvă. Iată-l, în timpul unei conferințe de presă, încercînd să-l «încoltească» pe primul ministru.

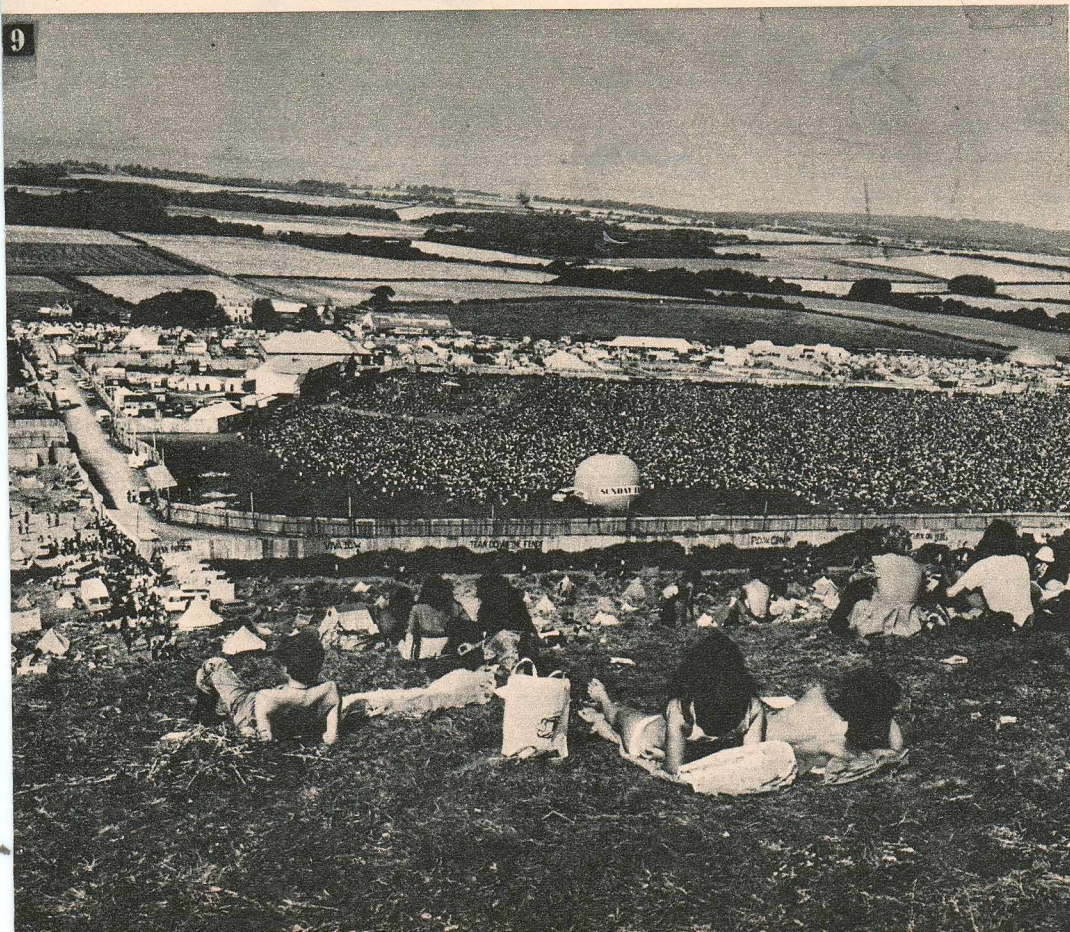
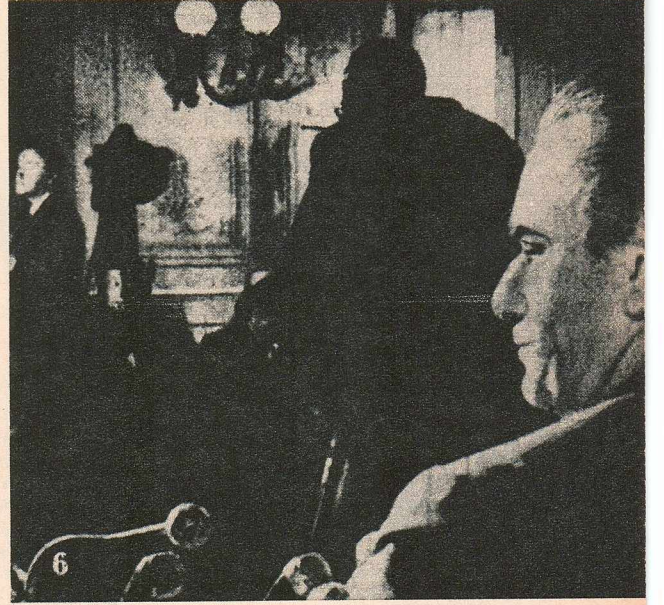
7) Realizarea unității forțelor progresiste ale vieții politice chiliene, concretizată în desemnarea de către partidele comunist, socialist, social-democrat, radical și progresist a unui candidat unic al stîngii în persoana lui Salvador Allende, a dus la obținerea de către acesta a celui mai mare număr de voturi în scrutinul de la 4 septembrie. Întrucît Allende nu a obținut însă majoritatea absolută, cercurile reacționare încearcă să împiedice numirea de către congres a candidatului frontului «Unității populare» în funcția de președinte al țării. În fotografie: un uriaș miting la Santiago, în sprijinul lui Allende.

8) Intervenția brutală a poliției împotriva participanților la Moratoriul pentru pace, desfășurat la Los Angeles, a dus la ciocniri violente, soldate cu spargerea vitrinelor, incendii etc.

9) Așa-zisele festivaluri de muzică «pop» din această vară, care trebuiau să atingă apozeul cu cel de pe insula Wight, au suferit un fiasco total, o mare parte a tinerilor prezenți exprimîndu-și nemulțumirea față de scandalurile provocate de anumite grupuri de hippies.

10) Centenarul proclamării Republicii Franceze a prilejuit numeroase manifestări, între care și o paradă militară în Piața primăriei.

ÎN CURÎND
LA RAMPĂ:

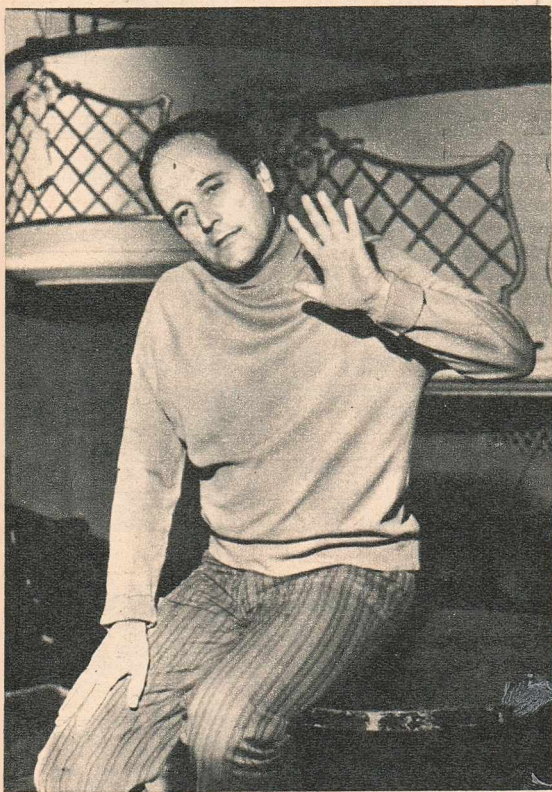
LUMINILE STAGIUNII

de Sanda FAUR — Fotografii de S. STEINER

Gazetarul care jinduieste, în fiecare toamnă, să afle, cu un ceas mai devreme, cam cum va arăta obrazul viitoarei stagiuni teatrale, cel care pornește, cu blocnotesul în mână și fotoreporterul alături, să infrunte temperatura fierbinte a acestui moment pre-inaugural, știe de mult un lucru sigur: că la această oră nu se știe mai nimic sigur. Nu sînt fixate definitiv repertoriile. Nu sînt cunoscute toate distribuțiile. Nu se știe încă toți regizorii: teatrele nu s-au hotărît, comitetele pentru cultură și artă — nu le-au aprobat. Vina este expedită de jos în sus, iar apoi reface drumul de sus în jos. Mai știe, gazetarul cu vechime, că exact la ora aceasta — cînd sălile ar trebui să strălucescă lună — pe culoare se spoiește, în scenă se simplărește, cabinele sînt în reamenajare, căci, ce să-i faci, întreprinderile gospodărești au lenevit întreaga vară și au lăsat totul pentru la toamnă. Și a mai

învățat ceva: că nu tot ce se anunță cu surle și trompeta, la începutul stagiunii, că nu tot în ceea ce se crede, se speră, se investesc iluzii, își îndreptățește pînă la urmă speranțele și că lovitura, marea lovitură, marile lovituri ale stagiunii pot veni exact de unde nu te aștepți.

Oricum, însă, marile spectacole apar totuși, micile spectacole cumsecade la fel, eșecurile nu pot fi nici ele evitate. Pronosticuri nu poate face pana gazetarului, cel mult promisiuni. Stagiunea aceasta, care va ajunge în mai 1971 la cele mai înalte îndatoriri ale sale, sărbătorind și ea cum se cuvine aniversarea Partidului, și-a lăsat — se pare — momentele de vîrf, marile spectacole cu piese originale, pentru acea perioadă. Pentru începutul stagiunii, am consemnat însă cele ce urmează:

Ion Omescu

— Stimate Ion Omescu, văd că aspiți la titlul de om de teatru total: ești actor, dramaturg, acum îți montezi propriile piese. Aș putea să te falez spunîndu-ți că în teatrul românesc dumneata ești, la ora actuală, un unicat; aș putea să-ți strecor un ghimpe otrăvit amintindu-ți că autorii nu sînt întotdeauna cei mai inspirați regizori ai pieselor lor.

— Exemple ilustre pledează deopotrivă pro și contra. În ceea ce mă privește, după ce am pus astă-primăvară în scenă o piesă de Shakespeare, cred că nu este o îndrăzneală prea mare să mă apuc și de Ion Omescu.

— În spectacologia modernă există o anumită tensiune între autor și regizor. M-ar interesa să știu care dintre cei doi va avea ultimul cuvînt în spectacolul dumitale, «Fratele meu cu solzi de aur» («Rebelul»), de la «Nottara».

— Orice spectacol este un fapt de artă în care intră patru perspective create: a autorului, a regizorului, a scenografului și a actorilor. A ne închipui că aceste perspective ajung vreodată să se suprapună integral este, după opinia mea, o utopie. Interesant mi se pare tocmai conflictul dintre ele. Iar spectacolul în care se simte această luptă tandră și crudă

pentru supremație, asemănătoare celei din dragoste, este un spectacol viu.

— Suprapunînd două dintre aceste perspective — a autorului și regizorului — dumneata nu diminuezi «lupta» și, totodată, interesul față de ea?

— Pot să-ți spun că niciodată nu am avut sentimentul de-a mă fi dezvăluit integral prin cuvîntul scris și că totdeauna am chemat întrajutor gestul și spațiul. Cit despre identitatea mea cu autorul piesei, aceasta nu mai există. Autorul a devenit pentru mine un personaj străin, pe care îl privesc uneori cu indulgență, de care mă tem alteori, în care cred desigur, altminteri nu i-aș monta piesa. Oricum, el este la ora aceasta altcineva decît mine.

— Lupta, deci, poate începe. Și o dată cu ea interesul spectatorilor pentru «Fratele meu cu solzi de aur». Ce se ascunde sub acest titlu? O nouă meditație asupra condiției umane oferită în deghizamentul fastuos al dramei istorice?

— Sînt unele idei pe care le plimbăm după noi, așa cum ne plimbăm umbra sau bolile cronice. În fiecare din piesele mele există un personaj care începe să strălucescă în clipa morții. Așa se întimplă cu Ana în «Veac de iarnă», cu serdarul Hincu în «Săgetătorul», cu Petru Cercel în «Anonimul» și cu peștele din acvariu profesorului Gordan, în această ultimă piesă a mea. Făcînd un salt de cîteva secole, am ajuns în zilele noastre.

— Deci o piesă de actualitate, cum ne place să spunem. Dar care dintre aspectele acestei actualități?

— Dumneavoastră, gazetarii, ne-ați atras nu o dată atenția asupra unei anume categorii de tineri cu existențe dramatice și idealuri tulburi, care se complac la granița codului penal și o depășesc uneori. Mi-a plăcut să pierd — sau să cîștig! — ore întregi în compania lor prin diverse baruri și locante, nu totdeauna onorabile. Și am aflat acolo ceea ce ar fi trebuit să știu de mult: că oricît ne-am bate joc de el și l-am chinat, omul din noi nu moare niciodată de tot. Piesa mea este expresia acestei experiențe.

— Și ce are de spus în plus regizorul față de autor? De actor nemaifiînd vorba pentru că, după cîte știu, actorul Ion Omescu nu a fost distribuit în acest spectacol.

— Autorul a învățat, puținul pe care îl știe, la școala dramaturgilor elizabetani și a lui Ibsen. De la acesta din urmă, de la care ar fi putut deprinde o mulțime de frumuseți, a rămas cu meteahna preciziei de fișă clinico-polițistă. Regizorul încearcă să acopere acest păcat, înlocuind preciziunea declarată prin sugestie. El știe că «secretul de-a fi plictisitor este să spui tot».

— Nu rezist la un post-scriptum interogativ privind colegii cu care lucrezi.

— M-ași fi așteptat să fi fost prima dumitale întrebare...

— Să fie dintr-o modestie excesivă pentru un om de teatru total?

— Modestia nu face parte din excesele mele. Dar orice om de teatru știe că soarta unei piese stă în degetele, în ochii și pe limba actorilor. Adică în talentul unei echipe foarte tinere: Ioana Manolescu, Melania Cîrje, Emil Hossu, Mihai Pruteanu, cărora li se adaugă actrița-poetă Cristina Tacoi, Constantin Brezeanu și Eugenia Marian în rolul soțului Gordan. Fără a o uita pe Aimée Iacobescu pe care, vă mărturisesc că nu o cunoscusem pînă acum cîteva săptămîni cînd, văzînd-o pe coperta revistei «Flacăra», mi-am spus că seamănă cu Silvia din piesa mea și am rugat-o să dea viață acestei asemănări...

Ion Marinescu

— După cîte știu, Ion Marinescu, pregătești acum, la Teatrul Mic, un Don Juan. E un rol pe care actorii și-l descind dintotdeauna, și nu numai pe scenă...

— Numai că de la «Don Juan» în viziunea lui Mazilu poți aștepta la orice, dar nu la un Don Juan conform legendei sale. Acesta moare ca toți ceilalți...

— N-aș zice: nu toți beneficiem de o ghilotină, precum eroul lui Mazilu. Dar cum trăiește?

— Tot ca toți ceilalți, adică supunîndu-se împrejurărilor și mitului său.

— Și cum te simți la prima dumitale întîlnire cu dramaturgia lui Teodor Mazilu?

— N-aș vrea să te superi pe mine, dar asta e o întrebare care se poartă și, după cîte îmi amintesc, nu ești un cronicar care recurge la clișee. Nu văd de ce la prima întîlnire cu Mazilu ar trebui să mă simt într-un fel special. Ca orice autor dramatic, Mazilu își are adevărul său, ridică problemele sale și etalează crezul său și datoria mea e să descriez toată acestea și să mijlocesc întîlnirea dintre el și spectatori.

— Eu am convingerea că vei reuși în treaba asta. Da dumneata?

— Nu știu. Meseria mea este dependentă.
— Cam rezervat față de rol... Nu uit însă ce mi-ai mărturisit odată: nu-ți iubești rolurile, personajele sînt niște inamici împotriva cărora pornești totdeauna războaie. Și după ce vei muri în chip de Don Juan, în ce alt personaj te vei reîncarna?

— Mă voi reîncarna, pentru a muri din nou, în sergentul Musgrave din piesa lui Arden, care, cel puțin la ora actuală, mi se pare cea mai ciudată și tulburătoare piesă pe care am întâlnit-o. Trebuie să-ți mărturisesc însă că nu aș fi gîndit așa dacă nu am fi contemporani cu tulburările din Belfast. Trăim într-o epocă plină de evenimente surprinzătoare și contradictorii. Ziarele sînt pline de lovituri de stat, se zboară în Lună și se moare de inaniție, dar pe mine cel mai mult m-au impresionat evenimentele din Irlanda. Știu că ciocnirile de acolo nu au numai un caracter religios, dar faptul că au și acest caracter, mă răsuțește în mine. Poate că doar în mintea mea există o legătură între piesă și Belfast, dar eu o fac și pe acest eșafodaj îmi construiesc rolul. Nu știu dacă am să-l joc bine, dar am să-l joc cu pasiune. E o piesă gravă, nu cred că publicul va face cozi lungi în fața casei de bilete, dar sînt sigur că nu o vor uita curînd.

— Și vor fi singurele ocazii de a te reîntîlni în stagiunea aceasta?

— Sper, din toată inima, că va fi de ajuns. Aș vrea să joc cît mai puțin.

— Și ce te vei face dacă zeeii îți vor îndeplini dorința?

— Voi fi fericit, ca toți muritorii pe care zeeii i-au ascultat...

David Esrig

— Dumneata, stimate David Esrig, nu ți-ai răsfațat niciodată publicul cu prea multe spectacole pe metru pătrat de stagiune. Două sezoane teatrale la rînd nu ai făcut, în București, nici un spectacol; lasă-mă să sper că anul acesta îți vei lua revanșa...

— Mi-ar fi foarte greu să-ți explic pe scurt de ce nu am lucrat doi ani: ar ține mai mult decît dacă ți-aș povesti ce aș fi putut lucra. Revanșa ar fi să pot ieși, pînă la 1 ianuarie, cu premiera «Așteptîndu-l pe Godot» și să termin, pînă în primăvara viitoare, un film al cărui scenariu l-am scris acum cinci ani. Se numește «De ce?»

— Și ce anume întrebî în filmul dumitale?

— Întrebă Caragiale, în primul rînd, iar eu, cu ajutorul lui. E vorba de o schiță pe care o iubesc foarte mult, «Inspețiunea», care nu se află în circuitul cel mai vehiculat al prozei lui Caragiale: cîteva pagini doar, cu un personaj aparte, nenea Anghelache, care nu intră de fel în fauna miticistă, un casier extrem de onest despre care se crede la un moment dat că o jelașidat, firește, el nu a delapidat, dar termină prin a se sinucide. De ce? Ce s-a întîmplat? Cine e de vină? Asta se întrebă mereu personajele filmului — George Constantin, Dinică, Moraru...

— Un film trist după Caragiale?

— Un film grav, aș prefera. Faptul că multe din personajele lui Caragiale sînt derizorii, nu micșorează gravitatea problemelor de viață pe care și le pun, gravitatea condiției lor umane. Disperarea cu care toți miticii se agață de vorbe, de fraze, de dialog, e comică, dar nu încetează să fie disperare.

— Ca să revenim, totuși, la teatru: nu ai obosit de cînd iștepți să-l pui în scenă pe Godot?

— Nu; sînt bucuros că pot începe repetițiile. «Așteptîndu-l pe Godot» mi se pare o piesă fundamentală pentru dezvoltarea spirituală a teatrului de după război, valoarea de excepție a piesei — ca și a întregii opere a lui Beckett — dovedindu-se prin însuși faptul că, la două decenii de la producerea fenomenului Beckett, acesta nu a devenit o modă, spre deosebire

de alți autori bombă ai perioadei — precum Ionescu Albee, Arrabal. Opera lui Beckett a pătruns undeva adînc, în structurile intime ale teatrului, și le-a modificat atît de puternic încît chiar adversarii lui, sau cei care-l ignoră, se supun acestor modificări fără să vrea.

— Premiera mondială a avut loc, după cîte știu, la Paris, în 1952. Crezi că vom mai primi piesa cu aceeași prospețime a spiritului?

— Spectacolul nostru își pune acut tocmai această problemă: o-l juca astăzi pe «Godot» înseamnă a descoperi mai întîi ce poate însemna astăzi, pentru noi, piesa. Șocul unora dintre procedeele formale s-a tocit, semnificațiile interioare ale piesei s-au modificat. Cum să-ți spun eu, dar piesa aceasta mi se pare sferică, o sferă care a mișcat timpul și s-a lăsat mișcată de timp. E piesa unui moment de luciditate și de criză, în care se pune de fapt problema omului în raport cu propria condiție. Am foarte multe îndoieli asupra analogiilor, dar «Godot» e — pe undeva — asemănătoare cu «Hamlet» sau «Orestia», datele fiind, desigur, cu totul modificate. Sînt aici niște oameni care așteaptă și, așteptînd, minusculele peripeții ale așteptării încep să inghită scopul așteptării, mai ales că acesta e incert. Se pune întrebarea dacă sîntem pregătiți pentru scopul acestei așteptări, dacă nu cumva apetitul nostru pentru mici gesturi neîntrerupte nu ne răpește capacitatea de a ne pregăti pentru faptele fundamentale. Piesa e de fapt o comedie și nu întimplător ea împrumută atîta de la comedia cinematografică mută, de la Buster Keaton, Harold Lloyd și întreaga epocă Mack Sennett, că regăsim aici atîtea procedee de music-hall. E o comedie pentru că noi, oamenii, sîntem în general foarte comici, iar uneori chiar ridicoli.

— Totuși, nu-l vîd de loc pe Esrig făcînd o comedie grasă din «Așteptîndu-l pe Godot»: se vorbește atît de mult despre pesimismul funciar al lui Beckett...

— Și totuși, sper să fie o comedie, despre a cărei specie mi-e greu să vorbesc pentru că abia încep repetițiile la ea. E adevărat, totuși, că Beckett nu e un autor pentru convalescenți, iar literatura lui nu sporește apetitul la prînz... Dar părerea mea e că opera lui depășește împărțirea pesimist-optimist. Pentru că ea e, într-un grad foarte avansat, adevărată, iar eu cred că adevărul refuză să se alinieze la asemenea categorisiri.

— Și cu ce actori vei lucra?

— Cu Marin Moraru, Gh. Dinică, Sandu Sticlaru, Grigore Gonța, Nicki Volcz. Scenografia o voi face cu un tînr plastician, Sorin Haber.

Radu Penciulescu

— Într-un interviu pe care Radu Beligan mi-l acordă acum mai bine de doi ani, proaspătul director al Naționalului îmi anunța — nu fără emoție, stimate Radu Penciulescu — marele dumitale spectacol cu «Regele Lear» arătîndu-se gata să semneze în alb pentru valoarea acestuia. Spectacolul e acum pe scenă, prinde contururi, iar datoria noastră gazetărească ne obligă să încercăm a afla, cu un ceas mai devreme, ce va aduce nou «Lear»-ul dumitale...

— De ce cu un ceas mai devreme? Mult mai bine ar fi să așteptați să treacă și acest ceas. Să vezi premiera, crede-mă, e mult mai bine. N-am nimic ce să-ți spun...

— Știam că Radu Penciulescu nu e un interlocutor comod pentru gazetari și m-am pregătit să-i înfrunt excesul de discreție și lipsa de amabilitate. Insist deci, cu încăpățînarea care-i șade bine meseriei noastre.

— Ce-o să aducă nou? Nimic. E o poveste cu un rege bătrîn și cu trei fete, două rele și una bună, o poveste veche care nu mai interesează pe nimeni. Dacă perversitatea publicului

merge pînă acolo încît vrea să vină să vadă povești de mult uitate, n-are decît să vină să vadă.

— Sînt pur și simplu fermecată de umorul dumitale și flatată de efortul pe care-l faci în acest sens, mai ales că dumneata ești cunoscut ca o persoană structurală gravă. Dar aș prefera să ne păstrăm în zonele gravității dumitale artistice: pentru nevoile interviului.

— Dacă ții neapărat să obții o mărturisire de la mine, atunci o să-ți spun că mie mi-au plăcut dintotdeauna poveștile vechi pentru că, străbătînd timpul, au acumulat înțelepciunea lui.

— Nu știu cum să spun, dar am vaga impresie că în «Regele Lear» s-a amestecat nițel și înțelepciunea unui anume domn pe nume Shakespeare.

— E cu mult mai mult. Poveștile vechi acumulează, cu vremea, fluxul acesta subteran care e aportul generațiilor, al istoriei. Greutatea asta a lor se așază pe text ca niște scoici pe carenă unui vas în timp ce el străbate mările, niște scoici care-i dau asperitate și relief, desenînd forme ciudate pe trupul vasului; iar vasul suportă bine aceasta. Probabil că și noi o să desenăm o formă ciudată pe textul lui Shakespeare, și unii or să se mire că e ciudată. Dar cei ce se vor mira sînt cei care cred că o operă există prin ea însăși, cînd de fapt ea nu există decît cînd o încorporăm în noi și ea ne încorporează, la rîndu-i, în ea. Și cu asta, intrăm efectiv în zona unui eseu al cărui subiect ar fi independența operei, și pe care nu am intenția să-l comunic în acest interviu.

— Și nici noi să-l consemnăm. Aveți ceva special de comunicat în legătură cu echipa foarte tînără cu care montați spectacolul? Un Lear de nici 40 de ani — George Constantin, fiicele — Silvia Popovici, Eliza Plopeanu, Valeria Seciu, un bufon pe nume Rautchi, Cozorici în Gloucester...

— Văd că știi totul. Să adaug doar că oamenii care nu spun nici o vorbă în scenă, au sarcini de aport definitiv în spectacol, la fel de importante ca și cele ale capetelor de așii.

Marcela Rusu —
Radu Beligan

— Sînt plină de cea mai sinceră admirație față de dv.: pentru imensul consum nervos pe care îl cere pregătirea — și apoi interpretarea! — piesei lui Albee, pentru însăși ideea surprinzătoare de a juca dv. cuplul demențial, bintuit de ură și răvășit de imposibilitatea comunicării din «Cui i-e teamă de Virginia Woolf?»... Beligan — liric, umorul însuși prefirat prin tinețea spiritului — în rolul nevolnicului, lașului George, Marcela Rusu — clocotul vital în stare pură, zîmbetul tonic — în rolul furibundeii Martha.

MARCELA RUSU: — Dacă mă întreb «Cui i-e teamă de Virginia Woolf?», am să-ți spun că în primul rînd mie. Pentru că o găsesc cea mai cutremurătoare piesă din dramaturgia contemporană, iar Martha — rolul cel mai greu de interpretat, căci Albee l-a condus de la tragedie la bufonadă. Îmi vine greu să-l joc pentru că mă contrariază tot timpul, pentru că mă silește să merg tot timpul împotriva temperamentului meu.

REDACTOR: — Și ce anume vi se pare insurmontabil?

M.R.: — Vulgaritatea. Sufletul Marthei e o rană și vulgaritatea, arma, apărarea, dar și cea mai la suprafață trăsătură a ei. De fapt, nu e structurală rea, ci doar dezamăgită, disperată de nepuțința soțului, de ratarea lui, de micimea lui, ea fiind, evident, un om mult mai puternic.

RADU BELIGAN: — Ceea ce se uită, citeodată, cînd se vorbește de piesa lui Albee, e că acest cuplu sfîșiat de ură se bazează, de fapt, pe o profundă iubire, că drama piesei e drama

unei maternități frustrate. În acest menaj sînt doi oameni care se iubesc dar nu pot exista împreună: poate că dacă acest copil, pe care și-l inventă, ar fi existat, poate că dacă ei ar fi trăit într-un alt context uman și social, nu ar fi ajuns aici. Noi vom juca piesa acestei drame.

M.R.: — M-am temut nu numai de Virginia Woolf, de Albee și de Martha, ci și de regizorul nostru, regizorul francez de origine română Michel Făgădău: eu sînt ceea ce se cheamă o actriță realistă și m-a îngrijorat ideea că vom fi poate solicițate la niște experiențe și exhibiții novatoare cu care nu voi avea absolut nimic comun. Am avut însă surpriza — admirabilă, ce-i drept — să întîlnesc un regizor de o mare seriozitate profesională, cu o logică desăvîrșită, preocupat de stabilirea, cu mare finețe, a relațiilor dintre personaje și a determinării psihologice a acestora, care ne îndeamnă să scormonim adînc în tragedia acestui cuplu.

REDACTOR: — Ați văzut cumva filmul în care Liz Taylor și Richard Burton au făcut, în rolurile dv., niște creații memorabile?

M.R.: — Nu, și nici nu țin să-l văd. În primul rînd, pentru că filmul e ceva, iar teatrul, cu totul altceva. Și apoi fiecare actor se exprimă pe sine, are cuvîntul său de spus și de ce ar pleca urechea la cuvîntul altuia?...

Sanda Manu

— Iată-ne pe un teren unde putem fuma liniștite pipa păcii, mult prețuită Sanda Manu: cred, realmente, că pe pămîntul comediei, al musical-ului, ești imbatabilă.

— Poate pentru că la ora actuală sînt singurul regizor care-i pun în scenă pe Cehov și Dostoievski și se bucură cînd montează o comedie muzicală? Cît privește pipa păcii, hai să n-o fumăm încă: nu m-a supărat cronica dumitale dărimătoare la «Crimă și pedeapsă» — respect orice punct de vedere, pentru că și eu țin foarte mult la ale mele — dar m-a deranjat faptul că te declarai de acord doar cu Sanda Manu — regizoare de comedie. Asta înseamnă că nu mă cunoști de ajuns (te rog să iei aceasta drept un reproș) și nu-ți amintești că cea mai cruntă cădere a mea a fost cu savuroasa comedie «Colombe» și cel mai limpede succes — un Cehov, «Acest animal ciudat».

— Mă rog, dincolo de insuccesul «Colombei», eu vreau să cred în musical-ul «Alcor și Mona». Dar spune-mi, te rog: în afara tentațiilor firești pe care le reprezintă o piesă de Mihail Sebastian — pusă pe muzică foarte bună de Camelia Dăscălescu — nu ți-e teamă de riscurile pe care o asemenea întreprindere le implică?

— Care anume?

— Să zicem că textul ar fi prea cunoscut, ori că actorii Teatrului de Comedie nu au chiar niște voci de «Cerbul de aur»...

— Cred că primul risc se transformă automat în avantaj, iar al doilea, pur și simplu, nu există. În primul caz, dacă compar «Stea fără nume», care e o piesă-vedetă, cu o actriță-vedetă, să zicem Sophia Loren, nu văd de ce îmbrăcîndu-le în alte haine și re-reprezentîndu-le nu ar putea stîrni cel mai viu interes al publicului. În al doilea caz, distribuția e în așa fel alcătuită (Silvia Stănculescu în Miroiu, Stela Popescu în Mona, Iurie Darie în Grig, Dem Savu în șeful de gară, D-tru Rucăreanu în Ichim) încît toți actorii, chiar dacă nu au voci fenomenale, au muzicalitate — ceea ce este absolut necesar pentru un musical. Dacă mi-ai cere definiția musical-ului, ți-aș răspunde pleonastic că, după mine, el înseamnă în primul rînd muzicalitate.

— Și în ce constă acest nou veșmînt al «Stelei fără nume»?

— În inspirația Cameliei Dăscălescu, bazată, nu adaptată la textul lui Sebastian. Trebuie din capul locului să precizez că nu e vorba de o parodie, ci de muzicalizarea unui subiect și a unor replici, replici care cer, impetuos la un moment dat, melodie.

— Și se va cînta într-una, ca în «Umbrelele din Cherbourg»? Se vor păstra toate vorbele lui Sebastian?

— Nu se va cînta într-una. Nu se vor păstra toate vorbele lui Sebastian. Acolo unde momentul ajunge la o anume tensiune — lirică sau comică — apare, neferit, cîntecul, funcționînd nu ca o convenție, ci ca un nou mijloc de exprimare. Îmi permit acum și eu o întrebare: ghicești în care moment anume țîșnește muzica?

— Să trec, așadar, eu acum proba teoretică la... «Stea fără nume». Deci: cînd apare Mona în gară...

— Bun! Nota zece.

— Cînd Mona și Miroiu stau la geam și descoperă stelele.

— Merge... Dar aici va fi și dans.

— Ei, cred că se cîntă cînd eroii se întîlnesc, cînd se iubesc, cînd se despart...

— Nu, cînd se despart nu mai cîntă; nu cred că mai simțeau nevoia.

— Spuneai că nu încap toate vorbele lui Mihail Sebastian în musical-ul dv. ...

— Da, am înlocuit scene vorbite cu scene muzicale, versificate cu sensibilitate de Flavia Buref, am adus în scenă — conform nevoilor musical-ului — tîrgul, fetele de la liceu, conductorii de tren, cheflii de la Sinaia — amplearea și fastul făcînd parte integrantă din acest gen de spectacol.

— Ne oferi și vreo dramă în stagiunea aceasta?

— Pentru plăcerea dumitale, probabil încă o comedie muzicală: «Bumburry» la «Nottara», pe textul lui Eugen Mirea și muzica lui Mălineanu.

— La concurență, deci, cu dumneata însăși...

— Pentru sufletul meu, montez «Lorenzaccio» la televiziune.

Carmen Stănescu

— Ar fi trebuit să mă învăț minte, dragă Carmen Stănescu, și să nu-mi mai răscolesc interlocutorii, la început de stagiune, chestionîndu-i asupra iluziilor lor: îmi spuneai, acum două toamne, că dorești să joci o «Madame Sans-Gêne»...

— ...și degeaba, precum ai văzut. Dar nu am renunțat la idee și nici la speranță: o voi juca, și poate chiar foarte curînd, Să știi însă că scena, ca și viața, e cumsecade și-ți oferă totdeauna compensații: stagiunea aceasta, de pildă, voi juca — pentru prima oară în cariera mea — pe scena Teatrului «Bulandra». Am fost încîntată de invitație, e un colectiv admirabil, pe care-l prețuiesc și în mijlocul căruia te simți excelent.

— E vorba de spectacolul «Iubire pentru iubire» al lui Congrave, dacă nu mă înșel?

— Da, l-a pus în scenă Emil Mandric pe care-l consider un regizor de viitor, dacă nu chiar de un foarte sigur prezent. În piesă am un rol de nu prea mare întindere — o cochetă, firește — care îmi dă nu numai răgazul să respir în culise, ci și prilejul unor mari satisfacții în scenă. Mandric e un regizor extrem de precis, știe ce vrea, știe ce să ceară și nu se lasă pînă nu obține. Jucam alături de Ciobotărașu, ne-a amărit cumplit pe toți neașteptata pierdere a maestrului...

— Se pare că spectacolul este gata la ora actuală...

— Da, în iunie l-am și testat la public, am dat vreo două reprezentații care au avut un mare succes. E lucrat cu nerv, cu vervă: o să placă mult, sînt sigură.

— Iar la National?

— Un rol care-mi place mult, l-a jucat în filmul «Dulcea pasăre a tinereții» marea actriță Géraldine Page. Sper că filmul s-a uitat, între timp, de altfel piesa e cu totul altceva, are alt final, alt ritm interior, personajele evoluează mai strîns și e foarte bine tradusă de Mircea Ivănescu și Zănel Florea.

Apoi nu uita că avem și noi marele noastre atuuri, iar acestea se numesc Aura Buzescu, George Calboreanu, Florin Piersic, Damian Crîșmaru...

— Și Carmen Stănescu, aș zice.

— ...mă rog. Și sînt sigură că aceste atuuri vor chema la teatru chiar și pe cei care au văzut de două ori filmul. Nu-ți mai spun că joc mai departe «Femeia cu bani», pentru că-ți vei aminti că treaba aceasta o fac cam de opt stagiuni încoace și nici că vom relua «Al patrulea anotîmp» — pentru că asta o presupuneai și singură...

Valeria Seciu

— Vreau să-ți mărturisesc ceva, dragă Valeria Seciu: de la primul dumitale Musset — «Cu dragostea nu-i de glumit» — pe scena Naționalului, cînd, dacă nu mă înșel, erai încă studentă...

— ...nu, tocmai terminasem institutul.

— De atunci am crezut, cu ochii închiși, în harul dumitale. E drept însă că ne-ai cam lăsat să așteptăm confirmările patru ani aproape. Patru ani pînă cînd, trecînd prin focul purificator al mediocrei «Enigme a Otiliei», te-ai afirmat în sfîrșit, cu impetuoșitate, în stagiunea trecută, în «Cameră de alături» și «Fanny». Sper că nu vei coborî stacheta în stagiunea ce începe...

— Nu-mi spori și dumneata neliștitele, te rog, sînt oricîr plină de trac, de spaimă, de nesfîrșite emoții. Toate acestea însoțesc două mari roluri pe care le pregătesc, Cordelia din «Regele Lear» și Honey din «Cui i-e teamă de Virginia Woolf?» și pur și simplu nu mă lasă să mă bucur de ele.

— Nu te recunosc, Valeria Seciu, te credeam mult mai sigură de dumneata.

— Te înșelai. Pînă acum cîtva vreme mă vedeam și eu cum mă vedeau și alții, bună numai pentru rolurile de jună limfatică, «sensibilă», bătută de soartă. Drama era că nic mîcar nu-mi bănuiau alte disponibilități.

— Dar ți le-ai dovedit din plin în rolurile explozive din stagiunea trecută.

— Acum însă nu uita, trebuie să joc în «Virginia Woolf: alături de doi monștri sacri, Marcela Rusu și Radu Beligan într-o piesă care a colindat și cutremurat lumea, un rol — Honey, o gîscuță isterică, mai tot timpul beată — pentru care interprete din filmul american a luat Oscar-ul; mă ten pentru mine, mă simt adînc obligată față de Radu Beligan care mi-a arătat atîta încredere, mă simt responsabilă, c pîrticica mea, pentru întreg spectacolul.

— Prea multă teamă, strică, draga mea. Și sincer vorbind nu cred total în ea.

— Apoi, în «Lear» joc alături de George Constantiu, sura rile mele sînt Silvia Popovici și Eliza Plopeanu...

— Poate aflu ceva de la dumneata în legătură cu viziunea lui Penciulescu: a fost, în convorbirea noastră, de o discreție de-a dreptul descurajantă.

— Îți dai seama că nu-ți pot spune mai mult decît el. Doar c Penciulescu nu vrea o Cordelie blîndă și dulceagă, ci un orgolioasă și aprigă, aidoma tatălui ei, cu care se înfrunt pe considerente de forță a caracterului și nu de principii.

Cînd amintești despre Maramureș parcă toate se transfigurează și devin unice. Locurile și oamenii sînt alt fel; o puritate sălbatică, peste care plutește un abur de mister, te ține, oarecum, departe, într-un fel de necutezanță sfioasă.

Am văzut Maramureșul de cîteva ori. Mai totdeauna sub presiunea însemnărilor din carnetul de reporter, care trebuiau transmise repede în ziar pentru consemnarea «evenimentului la zi». De rîndul acesta am ignorat graba inerentă a profesiei și am stat o săptămînă în Săliștea Vișeului. M-am suit pe dealul Buleasa cu cosașii, am intrat în casele oamenilor, am încercat a învăța să horesc și să mă învîrt în joc după ceteră ca și ei. Și fără a mă socoti o cunosătoare a «Țării Voievozilor», acum pot spune cu mina pe inimă că știu mai multe despre oamenii care trăiesc pe Valea Izei decît atunci cînd îi priveam și voiam să-i cunosc de departe...

OM DE OMENIE

Vasile Dumitran are un chip care te-ndeamnă să te gîndești la modelul unei coane. Trăsăturile trădează atîta limpezime și curățenie, încît musai să aibă un corespondent interior. Și are. „Vine o vreme, domnișoară, cînd te prind anii de piept și te încreabă: «Ce-ai făcut cu viața ta pînă acum?» Eu am 74 de ani (te minunezi cînd afli) și pot să răspund: Am făcut 12 copii. Trăiesc și și-s oameni. Așa cred. Da' i-am crescut ispru. Adică în legea dragostei de lucru, Copiii, domnișoară, dacă nu le dai de muncă, jung niște stricați. Cînd și-i drag a lucra, năninci mai bine, dormi mai bine, nu te luci la doctor și ai și sufletul sănătos. Orice ecior și orice fată cînd ajung să plece în lume ori să se tragă la casa lor, trebuie să te a spună: «Am învățat de la tata să osesc, să fiu chibzuit și cu cînste, am învățat asta și asta». Zestrea nu-i alt lucru decît să fii om de omenie. Dacă un părinte nu-i în puteri să-și învețe copiii cum să jungă oameni, atuncea degeaba se minrește că i-a făcut!»

Cît l-am ascultat pe bătrînul Dumitran mă întrebam ce lecție de etică ar putea realiza cu preceptele lui atît de sintetice și clare? De fapt, în spusese sale e concentrată însăși «religia» străveche a săliștenilor: aici numai vrednicia îți conferă titlul de om. Și nici nu s-ar putea altminteri. Iîndcă dintotdeauna traiul oamenilor s-a gonisit mai greu decît în alte părți. De-arile sărace în rod, sălbăticia munților înconjurători i-au forțat pe cei din Valea Izei să fie stăruitori în lucru, din zori și pînă după asfințit. Ba, deseori să plece «în lume» (adică în Bărăgan sau Banat) cu coasa în mînă, după cîștig. Un maramureșean, se ce, valorează ca putere de muncă, atîta cît fac șapte oameni de la șes. «De aceea să căutare oriunde... Așa a fost din moși strămoși pe-aceia.

Oare tinerii din Săliștea de Sus au rămas tot atît de credincioși față de morala răbună a lucrului?

Stăteam la «sfat de taină» cu moș Chindriș (un alt septuagenar), pe vîrfurile dealului, și mi spunea moșul: «Banul de cîștig tare rar în ziua de azi. Și-apoi de-asta îi dezîerdăciune printre tineret. Da, da...» Or fi avînd vorbele lui un tîlc.

CINE-I DOMN — CINE-I ȚĂRAN?

Cînd începe careva să horească (să cînte, să cântă, să cânte), cetera își domolește strunele preludiul invariabil — A-a-a-a-ii!!!-seacă-nă cu un tînguit viguros, ca și cînd o urere, oricît de adîncă, trebuie musai să se dovedită. Trăiri ale sufletului omenesc, înainte fără număr, sînt cuprinse în cîntec, în stihuri de-o frumusețe care-ți încrește elea. În seara cînd i-am ascultat horînd în Sălișteni, au revenit, de cîteva ori în satul lor robust, versurile: «Cine-și lasă tuțul lui/ Ardă-l para focului/ Da' nu-l dă-nflăcărăt/ Că și eu mi l-am lăsat/ Eu și-aceia duce-m-oi/Ca roua de pe trifoi...» Și adevăr grăiește cîntecul. Au plecat și încă din sat mulți tineri, chiar dacă întorc să-l revadă, biruiți de dor. Unii mează școli înalte, alții își fac «brățară aur». Anul trecut au venit la întîlnirea satului natal o mulțime de fii ai săi, care au făcut un rost de cînste în alte părți ale țării. A fost o sărbătoare de pomină o să se repete din doi în doi ani, după uzual maramureșean, cu horîncă (țuică tare) și mămăligă înfășurată în brînză de oi.

Vorbeam cu birăul (Ion Vlad, de mulți ani primar al satului) despre rosturile tîne-

VORBESTE „GURA SATULUI”

rilor, și-mi mărturisea: «...încă mai stăruie părărea onora precum că, dacă un tînăr a absolvit liceul, apoi nu se cade să fie altceva decît inginer, profesor sau doctor. Nimic alta. I-am sfătuit și-i sfătuesc să nu piardă anii de pomană și să intre la școli tehnice. Unii m-au ascultat. Uite, bunăoară, Ion Pașca, a făcut școala de impiegați de mișcare, s-a înșurat cu o învățătoare, are meseria și viața lui. Alți colegi de-ai săi încearcă an după an să intre la facultate și nu reușesc. Se întorc apoi acasă și mai suplinesc pe la școală învățători, merg la cosit finul sau mînă vitele la deal și speră ca în anul viitor... Nu știi bine ce-i cu ei: sînt domni ori țărani. Nu-s nici una, nici alta și-i păcat de banii statului, ai părinților și de truda lor pînă la bacalaureat».

Am întîlnit-o în Săliștea pe Anuța Pop, contabilă de la cooperativă. Era îmbăcăată în taior și fustă. Apoi, duminică, pinzătura, năframa, poalele și cămașa cu care se împodobise mi-au adus dinaintea ochilor o altă fată. Straie diferite și iată, nu te întrebă dacă-i «doamnă» sau «țărăncă». Pentru că are o meserie. Temeinică, așa cum scrie la carte, cu școală tehnică. Nu-i profesoară, nici doctoriță, dar nimeni nu se supără, totuși.

CÎND SE-NALTĂ «STEAGUL NUNȚII»...

Cît ne-o fi părînd, de departe, că datini și obiceiuri rămîn neclintite în Maramureș, se schimbă viața și acolo. Uite, în Săliștea, (și nu numai pe Valea Izei) casele de sute de ani, din lemn, se preschimbă, de-a rîndul, în case de cărămidă. Sînt frigiderie, băi în «apartament», ce să mai vorbim de televizoare! Ba, și nu vi se pară curios, dar intelectuali satului (citiți: profesorii) sînt pasionați chiar de bridge.

Am auzit, însă, în trecere, o vorbă neînțeleasă, dintîi: «A lu' Lupu a luat-o pe a lu' Cocean. Dacă trăia mamă-sa murea de supărare». Fiindcă, vedeți dv., în Săliștea sînt trei familii — Iuga, Vlad și Chiș, cu oarecare indulgență — care descind din voievozi și sînt, au rămas, chipurile, pînă azi, un fel de nobili. Mezalianza e încă intolerabilă. O fi, în principiu. Dar practic, e contrazisă. (De fapt, mentalitatea e un moft, o prostie, pe care viața o anihilează.) Că nu toți feciorii din familiile «nobile»

sînt intelectuali sau meseriași. Or, fetele nu mai vor să se mărite cu... țărani.

Nici bătrînul Dumitran, înțelept și aspru cum e, nu-și poate convinge fata cea mare să ia un băiat din sat, care să-i fie sprijin la lucru bărbătesc. Mărie a lui Săliștean s-a măritat cu un șofer din Borșa și o duc numai într-o învrăjbire din cauza părinților. Ileana Gaghi își dă aere de domnișoară și nu prea mai iese din casă, la lucru, coase căpătîie în flori pentru perini cu gîndul la un mire. Dar satul vorbește «cu urît» despre cei și cele care uită rostul coasei și al greblei. Oricît ar străluci blazonul de nobil pe incrustătura unei porți (la figurat vorbind), nu-i cinstit cel care nu știe să asude.

Am fost martoră, zile în șir, la riposta brutală pe care oamenii Săliștei o dau artificialului și lipsei de consistență. Și țînta dezaprobării lor este, mai ales, o fată. De la copiii care se joacă în țărîni și pînă la moșnegii uitați de ani, toată lumea rîde de ea și o vorbește. Nu i se spune pe nume. A fost botezată «Revista». Pentru că se îmbracă de cinci-șase ori pe zi în cele mai sofisticate toalete. Și așa face parada modei, singură-singurică, pe ulița principală. E dintr-o familie de treabă, frații ei sînt oameni serioși și cu scaun la cap. «Moșu-său și mamă-sa îs de vină. Îi dau bani să se gătească și să se pocească de parcă-i sorcovă. Ce-o să iasă din ea nu se gîndesc» — mi-a spus un om din sat. A terminat liceul și-n fiecare an pleacă la București să se facă ba una, ba alta, dar se-ntoarcă tot în chip de «Revistă». Nu zicea bine moș Chindriș că banii cîștigați prea ușor duc la dezmiardăciune? Îmi venea s-o opresc și să-i spun prietenește, din toată inima: «Fată dragă, nu vezi că nu coboară nici un Făt-Frumos din limuzină să-ți admire fireturile și pantalonii evazați? Du-te undeva, între oameni care muncesc, fă și tu ceva și-ai să-ți găsești un om pe potrivă, ca să și se-nalțe steagul nunții în toată cîntea săliștenilor de unde te tragi». N-am putut să-i spun nimic, pentru că nu primește, deocamdată, sfaturi. Sînt sigură însă că n-o să mai poată răbda mult privirile și gura satului, care o ocărăște fără cuvinte. Și sînt fericită să vă spun, în încheiere, că dacă Săliștea înseamnă Maramureș (și înseamnă!) apoi, într-adevăr, oricîte și oricum s-ar schimba, omul e prețuit aici după ceea ce este el, în sine.

reportaj de Viorica CIORBAGIU
Fotografie de Nicu VASILE

I-AM VĂZUT MULTE FILME,
 I-AM CITIT AUTOBIOGRAFIA,
 L-AM URMĂRIT CUM ZBURDĂ
 PE PLATOURI ȘI ÎN AFARĂ,
 AM VORBIT CU EL
 «CA PENTRU UN INTERVIU»
 SAU PUR ȘI SIMPLU
 LA ÎNTÂMLARE,
 CA SĂ ZIC CEVA,
 MI-AU CĂZUT ÎN MÎNĂ
 DESTULE MĂRTURISIRI
 ALE CELOR
 CARE AU AVUT PRILEJUL
 SĂ STEA MAI MULT
 ÎN PRAJMA LUI,
 DAR ACUM,
 ÎN ACEASTĂ DUPĂ-AMIAZĂ,
 CÎND CÎTEVA DIN FOILE
 CARNETULUI DE NOTE
 PE SEPTEMBRIE 1970
 SÎNT PLINE DE CUVINTELE
 LUI BELMONDO
 IAR COLEGUL MEU PROSAN
 DEVELOPEAZĂ FILMELE
 PE CARE LE-A TRAS
 NESTINGHERIT,
 SINGURUL LUCRU
 CU ADEVĂRAT FRUMOS
 ȘI CINSTIT
 PE CARE POT SĂ-L SPUN
 CELOR CARE-L IUBESC
 PE BELMONDO
 ESTE ACESTA:
 «DAȚI-I O MINGE
 ȘI RUGAȚI-L
 SĂ VĂ VORBEASCĂ
 DESPRE PRIETENIE.
 N-O SĂ VĂ PARĂ RĂU.
 ASTA ESTE TOT CE ȘTIU.
 RESTUL ESTE... INTERVIU».

Există doi mari dușmani ai interviurilor cu Belmondo: prezența uneia sau a mai multor mingi (cred că și de cirpe dacă ar fi, tot ar da cu piciorul în ele), și neostenita sa poftă de joc. Nu i-o poți învinge decât prin răbdare. Îl urmărim în parcul de la Buftea în pauzele dintre filmări, între un cadru și altul, cum tot aruncă sferile acelea argintii, cum se bucură că are mai multe puncte decât Michel Auclair, ori cum își sfătuiește partenerii să nu trișeze.

Pentru Belmondo jocul, de orice fel ar fi el, este o treabă cât se poate de serioasă și asta îmi dă speranțe. Poate că atunci când va schimba petanque-ul cu jocul de-a interviul, va arunca și răspunsurile cu trageră de inimă...

— Ațiștia ani de succese, de împovărătoare condiție de vedetă și de idol, nu v-au schimbat de loc, chiar de loc? Belmondismul a ajuns astăzi un substantiv comun. Toate astea nu se întorc împotriva omului, nu acționează încet, în subteran?

— Eu nu m-am schimbat. O spun tare. Desigur, viața te obligă să-ți revizuiești părerile, să renunți la unele, să te înarmezi cu altele, dar asta este altceva. Nu, nu m-am schimbat și cred că cea mai bună dovadă este faptul că am izbutit să-mi păstrez aceiași prieteni cu care am pornit la drum. Guy Bedos și Jean Rochefort sînt prietenii mei dintotdeauna. Cu acesta din urmă trebuia să joc într-un film. Ce păcat că nu s-a mai putut! Cred că știți ce greu se întretine astăzi o prietenie, cînd viața este atît de obo-

sitoare, iar prilejurile de enervare răsar la tot pasul.

— Știu.

— De altfel, dacă un actor se trezește într-o bună zi cu un alt suflet decât cel cu care s-a născut, nu este decât vina lui. Un astfel de om nu trebuie privit cu prea multă încredere. E slab. Nu-mi plac oamenii slabi... Nu, nu m-am schimbat. Urte, locuiesc de ani și ani în același cartier. Și asta e ceva, nu? Ca și la începuturile carierei, și astăzi refuz să mă supun unor obligații mondene: să ies la tot felul de cocteiluri și reuniuni, să mă arăt colo și colo. Prefer să stau cu prietenii, cu copiii mei, dacă am timp. Am păstrat doar minimul datoriiilor de vedetă: prezența la premiera filmului.

— Într-un interviu de acum cîtiva ani tunați și fulgerați împotriva celor care sînt atrași de cinematograful doar ca de un pămînt al succesului...

— Există, din păcate, foarte mulți tineri care își închipuie că gloria vine automat, că faci un film, două și pe urmă te izbești de fotografiile tale uriașe, agățate pe străzi. Ei sînt de fapt atrași de aspectul acesta factice al meseriei de actor. E bine s-o știe de la început că gloria este aleatorie, vine sau nu vine, nu este un scop în sine, pe care ți-l programezi și-l urmărești. Există ațiștia mari actori care n-au cunoscut niciodată ceea ce se cheamă glorie. Cînd m-am înscris la conservator nu m-am gîndit că trebuie să ajung Belmondo de astăzi. Așa s-a întîmplat. Vroiam să joc și atîta tot. Să spun măcar atît: «închi-

„daț

ming

Belmondo

◀ În prefața unei cărți despre box Belmondo mărturisea primele sale aventuri pugilistice pe ringul mizer din Argentineul. Cine l-ar crede azi capabil să-și transfere pasiunea de la un sport viril, ba chiar brutal, la un joc de peluză, inofensiv?

Torsul acesta athletic, exhibit la Buftea, permite cu greu presupunerea că tinărul se dedă unei distracții tutele. de simplă relaxare, cum ar fi o partidă de șah în Cișmigiu sau un parcurs de golf pe tăpșane britanice. Belmondo practică aici, pe teren străin, un joc care-l ține legat de tradițiile tipic franțuzești. Sportul (sau mai curind joaca) se cheamă, pétanque. Obiceiul e din Midi, din sudul Franței, la miazăzi de Lyon, de unde și numele mai aristocratic de «boules lyonnaises».

Dar actorul, parizian get-beget, trebuie să-l fi jucat din copilărie, între maidanele cartierului natal, Neuilly-sur-Seine, și esplanadele Domului Invalizilor, peste tot unde există o bucățică de pământ bătut, umbrită măcar de doi platani. Acolo apar ferveții cu zgarda din curelușe de piele, în care poartă niște bile din metal argintiu. Arșicul scos din buzunar îl aruncă la întâmplare și ciozvirta devine jalon. Bilele se vor rostogoli cu rîndul, plasîndu-se, dislocîndu-se, pînă se decide învingătorul: cel cu bila cea mai apropiată de semn. Ni se spune că întotdeauna adversarii lui Belmondo se bat cu palma peste sold, de neceaz...

ugați-l ă ă orbească espre rietenie“

deți ușa», dar să fiu pe o scenă.

— Ați părăsit însă teatrul, și cam de mult...

— Îmi pare rău, dar nu pot să le fac pe amîndouă și film, și teatru, ca lumea. Aș compromite și una, și alta. Dimineața, pe platouri, iar seara — o fugă pînă la teatru. Nu, nu pot. Și apoi, știți, cînd ești vedetă, trupele îți cer să semnezi un contract foarte lung. Îmbătrînești cu același personaj lîngă tine. Cinematograful îți lasă mai multă libertate.

— Dumneavoastră cum judecați situația de astăzi a cinematografului francez? Lumea spune că este bolnav și că cei care v-au fost colegii începutului de drum, reprezentanții «noului val», s-au cam îmburghezit.

— Criza nu este numai a filmului, ci și a teatrului, a autorilor. Dar pentru mine, care am ieșit din «noul val», soarta cinematografului mă amărăște cel mai mult. Ah, dacă ați ști ce lucru formidabil a fost «noul val» la vremea lui. Atunci am văzut cu ochii noștri cum se dărîmă — poate uneori cam violent și trufaș — un mod de a gîndi, de a face film, și cum se instalează altceva nou, în care puteam avea încredere. Astăzi au căzut cu toții în aceleași păcate pe care le avea «le cinéma à papa», pe care l-au criticat atît de mult. Ei îl înjūrau pe Carné dar astăzi îi seamănă.

Și Malle și Truffaut rod aceleași teme, iar încercările lor de evadare sînt dramatice. Doar Godard nu s-a întors la cinematograful de pe vremea bunicii, dar ce se întîmplă cu el este și mai trist. El merge în

fruntea tuturor, ce-i drept, dar atît de razna, încît nimeni nu-l mai poate urma. Știți ce face de fapt Godard acum? Este pe calea autodistrugerii. El crede că ține pasul cu vremea, cu realitatea, dar de tapt în filmele lui din urmă nu pătrund decît ecourile și caricaturile unor idei. Ați văzut «La chinoise»? Este de nerecunoscut Godard. Toți prietenii îi spun că se distruge singur. Dar el nu vrea să mai știe de prieteni. Și asta e și mai dureros. Tristă este și moda pe care a împrăștiat-o, fără voia lui, peste tot.

— De la «Pierrot-le-fou» nu v-a mai chemat să jucați în alt film de-al lui?

— A venit o dată la mine să-mi propună ceva din care n-am priceput nimic. Bineînțeles că nu avea nici un scenariu, dar nu avea nici măcar o idee cît de cît clară. Mi-a spus cam așa: «Sîntem pe un aeroport, uite, pleacă un avion, își ia viteză, tu spui cuiva bună ziua.» l-am răspuns: «Mulțumesc, Jean-Luc, mai vorbim și miine.» Păcat! În sfîrșit, există și lucruri mai rele pe lumea aceasta decît noul «cinéma à papa»...

— De exemplu...

— Existența războaielor. În zilele noastre. Și noi nu putem face nimic.

— Știți foarte bine că sînteți unul dintre idoli tinerețului contemporan. Atîția băieți rîvnesc, în taină sau mărturisit, să vă semene măcar puțin. Observați cu atenție tinerețul de astăzi?

— Probabil că știți că am trei copii. Fiica mea cea mare are acum 17 ani, vă dati seama că sînt amenințat

de Constantin POPESCU

BOSÉ Lucia

Actriță italiană de film, născută la Milano, la 28 ianuarie 1931. Povestea fostei vinzătoare, care datorită unui concurs de frumusețe câștigă premiul întâi și un contract de film, poate părea banală. Ceea ce este mai puțin banal, sînt evoluția și ascensiunea acestei fete modeste devenite, într-un timp umitor de scurt una dintre vedetele de mare prestigiu ale Italiei. Și nu datorită exclusiv farmecului ei fizic, ci modulului în care a știut să devină un tip aproape reprezentativ de fată modernă, confruntată cu complicatele probleme ale vieții actuale. De Santis a încercat să facă din ea eroina unei drame rustice în *Nu-i pace sub măsline*, unde a convins pe toți prin sensibilitate și un joc plin de nuanțe subtile. Același De Santis i-a oferit rolul fetei de familie bună, care aspiră la un

modest post de dactilografă, în neuitatul *Roma, orele 11*. Roluri pe măsura posibilităților ei, îi oferiră regizori ca: Antonioni în: *Cronaca di un amore* și *Doamna fără camelii*, Bardem în *Moartea unui ciclist*; ca Glauco Pellegrini în *Sinfonia dragostei*, sau Francesco Maselli în *Gli Sbandati*, și Luis Buñuel în *Cela s'appelle aurora*, rol dificil al unei eroine implicate într-o pasionantă problemă de etică. Cariera ei, în care vom găsi și inevitabile producții comerciale-agreabile, ca *Fetele din piața Spaniei*, suferă o lungă eclipsă între 1958 și 1968, datorită mariajului ei (sortit eșecului) cu celebrul toreador Luis Dominguin. Revine pe ecran, turnînd în doi ani și jumătate un număr record de filme, dintre care vom aminti în primul rînd faimosul *Satyricon* al lui Fellini, apoi: *Un hiver à Majorque*, unde creează figura originală a scriitoarei George Sand; *Despre dragoste și alte singurătăți*, al tînărului cineast spaniol Basilio Patino (film prezentat și la noi, în cadrul Zilelor filmului spaniol); *Amarsi male* de Fernando di Leo; *Sotto il Segno di Scorpione* și *Metello*, după Vasco Pratolini.

BOSTAN Elisabeta

Regizoare română de film, născută la 1 martie 1931, la Buhuși. După absolvirea Institutului de artă cinematografică, realizează între 1958 și 1959, câteva scurte metraje de inspirație folclorică: *Cișca cu pui de aur*, *Trei jocuri românești*, *Hora*; dar veritabila vocație a tînerei regizoare se dovedește a fi filmul pentru copii. În acest domeniu se dezvoltă și se afirmă personalitatea originală a acestei sensibile cineaste, care știe să se apropie de lumea copiilor așa cum nimeni n-a făcut-o la noi, și cum puțini au izbutit s-o facă, chiar peste hotare. Filmele ei stau mărturie. Începînd cu *Pustiul* (1961) și continuînd cu *Amintiri din copilărie* (1965) — vibrant și poetic omagiu dedicat lui Creangă și lumii lui — dar mai ales cu faimosul serial *Năică* (1963-1968), interpretat de un adevărat

copil-minune (descoperit de regizoare), Bogdan Untaru, lista filmelor Elisabetei Bostan este un lanț de succese, cucerind deopotrivă elogiile criticii și favorurile publicului. Ele au fost distins pe plan internațional cu numeroase premii, care au confirmat calitățile lor: *Amintiri din copilărie* cu marele premiu și premiul special la Gijon; *Năică*, toate marile premii la Gijon, Cannes, Teheran, Tours și Mamaia; *Năică și barza*, premii și medalii la La Plata, Gijon, Adelaide și Moscova, 1967; *Năică și veveșita*, placheta Leul San-Marco, Veneția și premiul la Gijon, 1968; *Năică pleacă la București*, premiat la Teheran. Ultimul său film, *Tinerete fără bătrînețe*, basm cinematografic cu grave semnificații etico-filozofice, a fost la rîndu-i distins cu premiul cel mare la festivalul filmelor pentru copii de la La Plata și cu premiul special al juriului la filmele pentru copii de la Moscova, 1969.

BOSTAN Ion

Regizor român de film, născut la Sf. Gheorghe, la 15 decembrie 1914. Specializîndu-se în documentare, I.B., care debutase în 1945 ca asistent de regie iar mai tîrziu ca scenarist al scurt metrajului *Petrolul* (1948-r: Jean Georgescu) și regizor secund la *Răsuna valea* (1948-r: Paul Călinescu), se afirmă prin câteva filme inspirate din realitățile vieții noastre, pentru care va fi distins cu titlul de Laureat al Premiului de stat, I.B. desăfoară paralel cu munca sa de regizor și pe cea de profesor la catedra de regie la I.A.T.C. Dintre numeroasele sale filme documentare (peste 40) amintim în special pe cele premiate la diverse festivaluri internaționale: *Un minut* (Karlovy Vary) 1950; *Ciocirlia* (Damasc) 1955; *Cetatea Histria* (Roma) 1957; *Doina Oltului* (Paris) 1958; *Sub aripa vulturului* (Atena);

Montevideo; *Mamaia* 1964; *Prietenul meu Max* (congresul A.I.C.S.) 1965; *Marea Sarmatică*, *Marea Neagră* (Teheran) 1966; *Oaspeții de iarnă* (Montevideo) 1967; *Sîrcul, pasăre reptilă* (Cork) 1968; *Pe urmele unui film dispărut* (congres A.I.C.S.-Roma) 1968. Consacrîndu-se de predilecție filmului de artă, I.B. a realizat de asemenea și alte documentare meritorii ca: *Pictorul Grigorescu* (1955); *Theodor Aman* (1956); *Uciderea pruncilor* (1957); *Liviu Iu Enescu* (1958); *Voroneț* (1962); *Callatis* (1964); *Pirvu Mutu zugravul* (1965).

BOTTA Emil

Actor român de teatru și film, născut la Adjud (regiunea Bacău), la 17 septembrie 1911. Absolvent al conservatorului în 1930, își face debutul pe scena Naționalului jucînd la început piese din repertoriul clasic. În special Shakespeare, apoi și piese din teatrul contemporan: Pirandello, Claudel, O'Neill... Glorie autentice ca a teatrului (și poeziei) românești, E.B. vine în cinematografie cu o bogată experiență dramatică, cu o trăire autentică, o aură de noblețe și o uimitoare capacitate de a contura personaje neobișnuite, spectaculoase fără teatralism. E.B. va debuta în film înainte de război, în *Se aprind făciile* (1939-r: Ion Șahighian), alături de George Vrca. Va reveni peste 20 de ani în *Viața nu iartă* (1958). Și va continua să apară pînă azi ca un neîntrecut actor de compoziție, dînd har și

consistență dramatică unor personaje uneori extrem de sumar conturate în filme destul de inegale ca: *S-a furat o bombă*; *Cînd primăvara e fierbinte*; *Poveste sentimentală*; *Pași spre lună*; *Pădurea spînzuraților*; *Răscoală*; *Harap Alb*; *Șah-Mat*; *Dr. Faust XX*; *Dacii*; *Subteranul*; *Columna lui Traian*; *Reconstituirea*. E.B. este artist emerit al Republicii Socialiste România.

(Urmare din pag. 21)

să devin bunic. Iubesc tineretul, dar îl și judec foarte sever. Cei pe care îi judec cel mai aspru sînt tinerii care se droghează. Asta mi se pare o lășitate... La 18 ani să nu găsești o rațiune de a trăi în lumea aceasta, bună, rea, cum este, să cauți evadarea în altă parte. La urma urmei, toți ne-am putea droga, toți am putea fugi; ce s-ar întîmpla atunci? Ce s-ar alege din viața asta? S-a făcut însă și prea multă reclamă în jurul problemei drogurilor. Și filmul este vinovat. Orice suprasolicitare devine, automat, un pericol. Știți ce mă mai supără? Plictiseala unor tineri. Pentru nimic în lume nu reușesc să înțeleg cum te poți plictisi la 17 ani? Dracu' să-i ia, sînt băieți buni, totuși crapă de plictiseală. Și părinții sînt vinovați. Prea i-au răsfățat. Le-au dat totul înainte de a-și dori ceva. Copilul nu-și dorește încă o bicicletă dar tatăl i-o aduce. Eu am așteptat-o ca pe o minune. Mă întreb cum vor arăta ei peste 20 de ani?...

(N.N. Sincer vorbind, îmi venea să arunc creionul și să nu-l mai întreb nimic pe Belmondo, să-l rog să vorbească în continuare despre lumea aceasta de dincoace de platouri, pe care nu o pierde niciodată din vedere, oricît de mult se preface că nu ia nimic în serios. Din păcate, prima regulă a unui interviu cu un actor de dimensiunile lui este să-l exploatezi cît mai sistematic, să storci cît mai multe răspunsuri... Parcă el nu știe...)

— *Sînteți și acum un dușman al televiziunii? Odată spuneți că «un actor de film n-ar trebui să-și arate nici nasul pe la televiziune».*

— *Sînt consecvent. Televiziunea prea ne trimite pe noi, actorii, în chip de marfă, la domiciliu. Omul își bea ceaiul, se mai ceartă cu nevasta, ea mai intră în bucătărie, dar tu, actorul, stai acolo, pe micul ecran și n-ai cum să te superi. Și în afară de asta, televiziunea a mai instalat o obișnuință îngrozitoare: să nu te miști din casă. Este altceva să te îmbraci frumos și să te duci la teatru, decît să stai acasă în halat și papuci, nu? Sper că oamenii se vor sătura. Cînd am fost în America m-am bucurat pentru fiecare om care simțea nevoia să iasă, să se dezlepească seara de lîngă televizor. Și în Franța week-end-urile cu automobilul au devenit o concurență a televizorului. Implicit — și a cinematografului. Dar în orice caz, nu se mai spune toată ziua: «televiziunea — concurenta filmului». Televizorul este bun pentru informații. Eu am acasă un aparat foarte mic.*

— *Multe personaje pe care le-ați interpretat nu v-au lăsat nici o urmă?*

— *Toți eroii i-am lăsat pe platouri, bucățele, după fiecare filmare. Nu pot să-i iau cu mine. Sînt un actor care mă concentrez pe moment, trebuie să fiu liber. Știu că sînt alții obsedați, urmăriți vreme îndelungată de personajele lor. Eu le iubesc atunci cînd joc și pe urmă le alung. Ce s-ar întîmpla dacă m-aș lăsa urmărit de eroii mei? Am interpretat atît de mulți aventurieri încît, pînă la urmă, aș sfîrși prin a fi atacat de o bandă întreagă.*

— *Bănuiesc că vi s-a pus de multe ori această întrebare de serviciu a tuturor ziariștilor: v-ar plăcea să lucrați cu un regizor anume?*

— *Nu-mi fac astfel de gânduri niciodată. Poate sună intelectual să spun: aș dori să filmez cu Bergman, să zicem, dar dacă Bergman nu se gîndește la persoana mea?! Pentru mine scenariul este totul. Îmi place sau nu.*

— *I-ați mărturisit unei colege că nu vă înspăimîntă ideea înaintării în vîrstă. Vă imaginați însă cum ar arăta rolurile pe care le veți primi peste 15 ani, de exemplu?*

— *Nu mă gîndesc de pe acum la ele. Tot ce știu este că există frumuseți, bucurii și roluri pentru toate vîrstele. Nu mă sperie decît dispariția prietenilor mei. Moartea mea nu înseamnă nimic. Totuși, cu cît va veni mai tîrziu cu atît mai bine.*

— *Îmi dați voie să vă întreb ce face prietenul dv. Guy Bedos, pe care l-am cunoscut tot la o filmare. în România?*

— *Este căsătorit tot cu Sophie Daumier și este, în continuare, fericit. Slavă Domnului că există și oameni fericiți pe lume.*

de Felicia ANTIP

nota zero la... parodie

De la Topîrceanu, bietul, se trage tot necazul. Drept era, deci, ca pe capul lui să cadă cel mai mare ponos. Și cum a mai căzut! Cine l-a pus să scrie parodii amuzante și scriitor de inteligente? Cîntîndu-le și părindu-i-se, probabil, o joacă de copii să le imiți pe micul ecran, cineva de la televiziune a inițiat un întreg ciclu de parodii. Sfinte Sisoe! Începînd chiar de la alegerea subiectelor, totul s-a făcut anapoda. Topîrceanu (sau în zilele noastre Sorescu) parodiază poeți serioși, nu umoriști iar parodia lor este o încercare de a compune în stilul lui X sau al lui Y, nu deformarea grotescă a unei creații date. Televiziunea a crezut, pesemne că e mai ușor să stîrnești risul pornind de la ceva oricum, comic și a început cu un vodevil al lui Labiche. Ideea n-ar fi fost cu desăvîrșire absurdă dacă s-ar fi transpus intrigă vodevilului pe melea gurile și în timpurile noastre. Păstrînd însă intacte «datele problemei», autorii s-au mulțumit să presare comediara cu cuplete îndoielnice, altoite pe melodii mai mult sau mai puțin la modă. Tot de genul parodiei va fi ținut, presupun, în intenția realizatorilor, maniera grosieră a interpretării. Rezultatul a fost un fel de parodie de parodie, un hibrid de prost gust, distonînd strident cu ținuta (cel puțin corectă) a celorlalte producții teatrale ale televiziunii.

Au urmat «Minunile Sfîntului Sisoe». Încercînd atunci cînd abordez acest subiect, un sentiment de jenă, asemănător cu cel pe care l-ar resimți un cronicar literar obligat să recenzeze un «roman de 15 lei». Cum însă așa-zisa parodie după Topîrceanu nu s-a vîndut pe sub mîină, ci ne-a fost oferită nouă, tuturor, cu trîmbițe și surle (mă gîndesc la interviul cu telegenicul ei autor) la o oră de vîr din cea mai de vîrf zi a săptămîinii, telecronicarul este dator să-și înfrîngă repulsiile și să strige «ajunge!» E greu totuși să discuți serios o întreprindere care ia ca bază un început de roman cu un epilog lipit exact acolo unde începea, de fapt acțiunea. Va să zică, Sfîntul Sisoe se coboară pe pămînt. Bun! Va face, ca tot sfîntul aflat printre muritori, minuni. Și, probabil, cu același prilej se va minuna el însuși de cite îi va fi dat să vadă și să întîmpine. George Topîrceanu nu a apucat să consemneze decît prima minune (mai enumerăm cîteva, fără să le descrie) și începutul primei în fruntări cu legile pămîntului. Ar fi dus, oare, cu manul pînă la capăt? În doi ani a pus pe hîrtie doar 40 de pagini, nu-i plăcea și nu avea suflul necesar pentru a scrie lung. Începutul nu era, de altfel, prea promițător. Verva lui Topîrceanu se consumă perfect în exploziile scurte ale baladelor vesele ale migdalelor amare, ale parodiilor originale ale schitelor. Aici, se dilua. În orice caz, fragmentul inițial al «Minunilor Sfîntului Sisoe» n-a văzut lumina tiparului în timpul vieții autorului.

Pelteaua întînsă, din acest fragment, de autorul «parodiei», este indescriptibilă. Cine a văzut neșăratele și plicticoasele episoade filmate la Cheil Dîmbovicioarei nu simte nevoia să-i mai fie povestit o dată. Cine nu le-a văzut, nu va crede că se poate cădea atît de adînc în prăpastia prostului gust, în dezlănare, în antiartistic. Chiar pînă la o adevărată cronică dramatică nu putem merge. Păcat că s-a lăsat atrași într-o asemenea afacere falimentar artiști de mare talent ca Marin Moraru, Drag Olteanu, Virgil Ogășanu. Aici nu putem decît să punem punct și să sperăm că și conducerea televiziunii va proceda la fel. O a treia «parodie a fost scoasă din program în ultimul minut. Poate că acesta a fost sfîrșitul total al neizbutitei aventuri a parodiilor.

Alta este însă problema pe care vreau s-o ridic: calitatea tehnică, inadmisibil de slabă, a acestor producții a televiziunii române. Film mut pe fon muzical, film mut și dialog înregistrat pe bandă separată, voci nefirești, un amatorism de neînchipuit la o televiziune care-și propune să realizeze filme artistice și chiar seriale proprii. Decît să reinventăm televiziunea începînd cu preistoria e mai bine să așteptăm pînă vom avea aparatul sau oamenii, sau priceperea necesară pentru a face filme la nivelul tehnicii anilor '70. Sau, mă întorc și zic: nu cumva premisele materiale există, dar lipsește arta management-ului?

de Ioan GRIGORESCU

SATCHMO – GURĂ DE AUR

spus că trompeta lui îl va ucide, de va fi așa, va muri de moarte ală», singura firească, pentru el simon moarte posibilă, dacă putem să ne amintim cu gândul că bătrînul Satchmo, trompetistul, cel care și-a sărbătorit de curînd aniversarea, va înceta vreodată să trăiască. Omul acesta s-a născut cu un instrument muzical în mîna și toată viața n-a făcut altă țară să-l cultive, ca o stridie care își acoperă gura cu podoaba perlei ce o va ucide. Pe lângă el, la unele popoare asiatice, exista și o gîină care să acopere gura, în același mod, în colivie, cîntă mai frumos decît o pasăre liberă. Și prindeau pasărea în gura ei de lună, îi scoteau ochii, o fereceau cu un șarpe și se minunau de trîlurile ei.

Un bătrîn a ținut să vadă și, totuși, să audă Vocea lui nu este voce, ci un geamăt de suflet, un fel de anti-voce, opusă sunetului, și el cîntă în numele a trei țări de afoni. Iar gura lui de aur și de argint, în care parcă scrișnește țărîna strînsă în lîm, e pecetluită de rînilor luptei cu instrumentul. Ca privighetoarea, a învățat să cînte într-o închisoare minoră, unde își ispășea încă la vîrsta de 17 ani pedeapsa de a se fi jucat în noaptea nouă cu un revolver, ca albi. În penitenciarul din New-Orleans, unde mulți tînărți se transformau în criminali arabi, micul Louis, viitorul «The Great Jazz», își descoperea geniul pe un instrument de pușcăriași, apoi pe un instrument, răsuflet, cu tubul spart. O tinerețe, marcată de munca dură, abrutit în hîmă la un cărucior încărcat cu cărbuni, pe care îl descărca în beciurile din cartierele sărace pentru o parte de dolar pe zi. O tinerețe cu speranțe de trudă, dar neîngenușe. Și ce frumos era la New-Orleans! Și ce frumos era la New-Orleans! Avea să suspine după o jumătate de secol de glorie, Old Satchmo. „Mă întreb câte ori dacă n-ar fi fost mai bine să mă nasc la New-Orleans, unde mă distram de bine... Cîntam la parastase, la mari, la înmormîntări, la nunți, la biserici. La biserică, cuvioasele creole atîta rugîndu-se la bunul Dumnezeu, pînă la fustele de pe ele. Și la cite o înmormîntare cu jaz cîntam cu așa foc, că mortul a să joace «swing» în sicriu...”
Auzi însă ca în fața lui, barierele rasiale să se frîngă, să se spargă sub ropozul lui. „Oamenii m-au numit «Amr-ul Satch»; drăguț din partea lor, dar nu mă gîndesc niciodată la asta. Ar părea de ciudat, în cariera mea nu am simțit niciodată atras de astfel de lucruri. M-au suit pe un pedestal, o fi bine, dar nu mi-am dorit-o. Aș spune chiar că realizarea unui destin pe care nu mi l-au dat. Nu mi-o luați în nume de rău. Să fiu recunoscător. Am avut parte de momente frumoase, și poate de cele mai frumoase aplauze ale timpului meu. Dar nu de ce, cred că la New-Orleans aș fi mai fericit, și aș fi avut parte de mai multă tihnă dacă aș fi rămas să cînt cu bătrînului. Și din banii pe care îi cîștigam aș fi putut trăi. Eram săraci, dar prezența în jurul nostru era numai muzică. Și prin ea, din ea, cu ea...”
Auzi o spun septuagenarul Satchmo. Dar se presupune că, cînd pentru cincispre-

zece cenți își rupea gura o noapte întreagă pe o trompetă neputincioasă, cîntînd în fumăraia dintr-un «honky-tonk», se credea la Carnegie Hall. A ajuns și acolo, mai curînd decît și-ar fi putut imagina. Și frontierele i s-au deschis în față, și continentele n-au mai fost pentru el despărțite prin distanțe. Cărbunarii negri din New-Orleans, cărui mama sa văduvă îi trata durerile de gît cu zeamă de gîndaci de bucătărie fierți în apă, a fost primit în marea și exigenta familie a personalităților artistice, a stat la masă cu regi și cu șefii de state, extaziați, la un loc cu toată puștimea globului, în fața trompetei lui de aur și a lui «Hello Dolly», interpretat poate de un milion de ori. Și totuși, la New-Orleans...

Omului, nu tot binele care îi este dat îi face bine, și se pare că numai acolo unde își simte inima pe înălțimi, se crede cu adevărat om.

L-am ascultat cîntînd în Harlem. Era regele. Totul în jur devenise fierbinte și negru. L-am ascultat la București, într-o toamnă tîrzie, și totul devenise lumină. L-am întîlnit la Paris unde nu mai cînta, dar căldura și lumina nu pierduseră nimic din intensitatea lor. Bătrînul Satchmo era la fel de tînăr cum îl arată albumul de familie din New-Orleans, pe care îl păstrează întotdeauna la el... Și totuși, la New-Orleans... Satchmo înseamnă «gură în formă de cartușieră», așa l-au poreclit în închisoarea pentru delincvenți minori colegii din orchestra în haine vîrgate, și așa îi place să i se spună. Și-a pierdut strămoșii undeva, pe Coasta de Aur, rătăcind adus de osul unuia dintre ei legat în lanțuri, într-o partidă de sclavi pentru Lumea Nouă. Îndepărtații lui compatrioți l-au purtat prin Senegal pe un tron acoperit cu mătase purpurie de Damasc. La Accra, în 1956, l-au întîmpinat o sută de mii de frați din Africa Neagră. Cînd Papa de la Roma l-a primit împreună cu soția lui în fața tronului pontifical și l-a întrebat dacă are copii, Satchmo i-a răspuns: «Încă nu, Preasfinția Voastră, dar tot n-am încetat să mă încercăm!»

Doamne, și ce copii erau la New-Orleans! Aproape toți prietenii lui au făcut muzică. Aproape toți dintre ei s-au luptat cu trompeta. Inofensiva jucărie de încîntat inimile i-a răpus pe mulți dintre ei. Căci trompeta este poate cel mai ucigaș dintre instrumente. Unul dintre ei, Jack Teagarden, era alb. Venea din Texas. I-a spus: «Tu ești negru, eu sînt alb. Dar avem același suflet. Hai să cîntăm». N-a rezistat mult. Old Slippers, patronul unui honky-tonk din New-Orleans, l-a prevenit: «Ai grijă, păstrează-ți întotdeauna un alb în spate, ca să pună mîna pe tine și să zică: «asta-i negrul meu!»

Și băieții suflau în trompete pînă cînd nervii de sub pielea buzelor pleșneau ca niște rîme strivite. Puțini au rezistat. «Ai grijă, să faci față!» — i-a spus un bătrîn din New-Orleans, acum cincizeci de ani, cînd își făcea valiza pentru Chicago. Iar Satchmo i-a răspuns: «Niciodată instrumentul acesta n-o să mă omoare, ci eu o să-l omor!»

Privighetoarea neagră privește lumea în față și se visează la New-Orleans. N-au reușit s-o orbească. Și ea, totuși, cîntă. Dar se vrea înapoi, la New-Orleans. Căci numai acolo inima lui e pe înălțimi...

de Petru ISPAS

METODA

Mergea pe stradă vorbind singur, gesticulînd, oprindu-se din drum și iar luîndu-o de la capăt și nu înțelegea. Nu mai pricepea nimic. Era arma lui forte, era unul din puținele lucruri în care credea și credea cu toată sinceritatea și, acum, deodată...

Pentru el timpul se oprise pe loc, lumea se răsturnase, inefabilul încetase să mai existe ca atare, culorile își pierduseră frumusețea și, ceea ce era mai grav, tot ceea ce clădise s-a dărîmat.

Era, cu alte cuvinte, în aer. Numai simțea nimic solid sub picioare, își pierduse punctul de sprijin, singurul, sublimul, inegalabilul pe care își edificase întreaga existență.

Și-l pierduse? Nu. Minciună. «Mi s-a furat. Da, acesta este cuvîntul: furat. Era crezul meu, condiția existenței mele. Era mașina, călătoriile în străinătate, era viața mea, pentru că a fost întotdeauna salvarea mea».

Și s-a oprit din nou. A căutat cu ochii ceva pe care să se așeze. Simțea că picioarele nu-l mai țin, genunchii i se înmoaie, capul îi vijilie, mîinile îi atîrnă inerte pentru că un nou gînd l-a cutremurat:

«A fost? A fost. Va să zică s-a dus. Așadar, am început să vorbesc de ea la trecut. Dar nu se poate!»

O revoltă dătătoare de viață a pus stăpînire pe el. «Nu se poate». Simțea cum puterile îi revin, picioarele capătă vlagă, mîinile ies din inerție, mințea, treptat, i se limpezește. «Trebuie să lupt. Neapărat trebuie să lupt». Și s-a simțit din nou puternic și mare. «Lupta va fi eroică. Deci, eu voi fi erou. Trebuie să repunem în drepturile ei metoda. Trebuie s-o aduc la condiția inițială de colac de salvare».

...Se vedea, parcă, într-o sală imensă, poate chiar pe un stadion, aplaudat, ovaționat, purtat pe brațe și încununat cu laurii victoriei de toți cei cărora, cu mîinile lui, cu eforturile lui, le va reda colacul salvator.

Se simțea mîreț și pășea țațoș, căpătînd în propriii lui ochi dimensiuni demiurgice. «De ce nu și o statuie: Salvatorul!»

Se simțea biruitor. Pentru că ia convins că va izbîndi. «Nu se poate să nu ies biruitor din această cumplită bătălie. Am acumulat o experiență bogată. Mi-am șlefuit metoda pînă la perfecțiune. Nu se poate să dau greș, nu am voie să dau greș. Și nu voi da».

Ajunsesse într-un parc și în umbra lui, la răcoare, răsturnat pe o bancă, s-a lăsat pradă amintirilor.

Cînd era mic, i s-a tot băgat în cap că un păcat recunoscut era pe jumătate iertat. Se poate să fie așa. Dar pentru cealaltă jumătate a plătit zdrăvăn de fiecare dată. Și lui îi trebuia ceva care să-l absolve și de cealaltă jumătate aducătoare de pedeapsă. Primul pas a fost minciuna. Dar ea s-a dovedit bună numai la ceea ce nu era evident, controlabil, sau foarte greu controlabil. Pentru că în toate celelalte cazuri primea pedeapsa fără să mai beneficieze de rabatul jumătății iertate.

Trebuia găsit altceva. Și a găsit. La facultate, la un examen, a fost prins copiind. A fost la un pas de a fi exmatriculat. Atunci a descoperit salvarea, metoda, principiul care a stat la temelia întregii sale existențe: AUTOCRITICA.

Pînă azi. Dar gîndul acesta îl alungă însă cu un gest.

A descoperit cu o sclipire genială valoarea inestimabilă a metodei.

Și-a dat seama că nu era suficient numai să recunoască (cu scutirea de jumătate de responsabilitate nu avea ce face) trebuia să analizeze rădăcinile. Și nu orice fel de rădăcini, ci cele sociale, și dacă putea face rost, și recunoștea după aceea, și puțînă influență mic-burgheză, vreun unchi sau vreo mătușă

cu credințe religioase și demasca totul cu vigoare, era salvat. Și el s-a salvat. Și nu o dată.

Dar asta pînă într-o zi. Cînd a intrat în panică, ca și acum. Parcă îl vede pe tipul ăla de la minister, roșu la față, furios, și aproape răstîndu-se la el: «la slăbește-mă, tovarășe, cu influențele mic-burgheze căpătate în copilărie și cu mătușa care dă acatiste la biserică. Ce au toate acestea cu secția turnătorie de care răspunzi și care dă produse de proastă calitate, rebuturi, nu-și face planul, n-are un proces tehnologic bine pus la punct...»

Și atunci a simțit din nou, cu acea străfulgerare de geniu, că ceva s-a schimbat și că ceva trebuie să schimbe și el.

Și și-a părăsit unchiul și mătușile, păstrîndu-și, fără să mai recunoască însă, influențele mic-burgheze. Și a dat vina pe pregătire, pe școală, pe care a făcut-o într-o perioadă «cînd știți și dumneavoastră, ce să vă mai spun eu...», și a expus un plan grandios de completare a cunoștințelor, a vorbit de reciclaj (pentru că auzise de așa ceva), criticînd delicat ministerul care ar avea ceva de spus în privința asta... Dar nu a suflat nici o vorbă despre lenea și incapacitatea lui.

Și a scăpat. Și despre el s-a dus vestea că este un om cinstit, că «are cel puțin calitatea de a recunoaște cînd greșește».

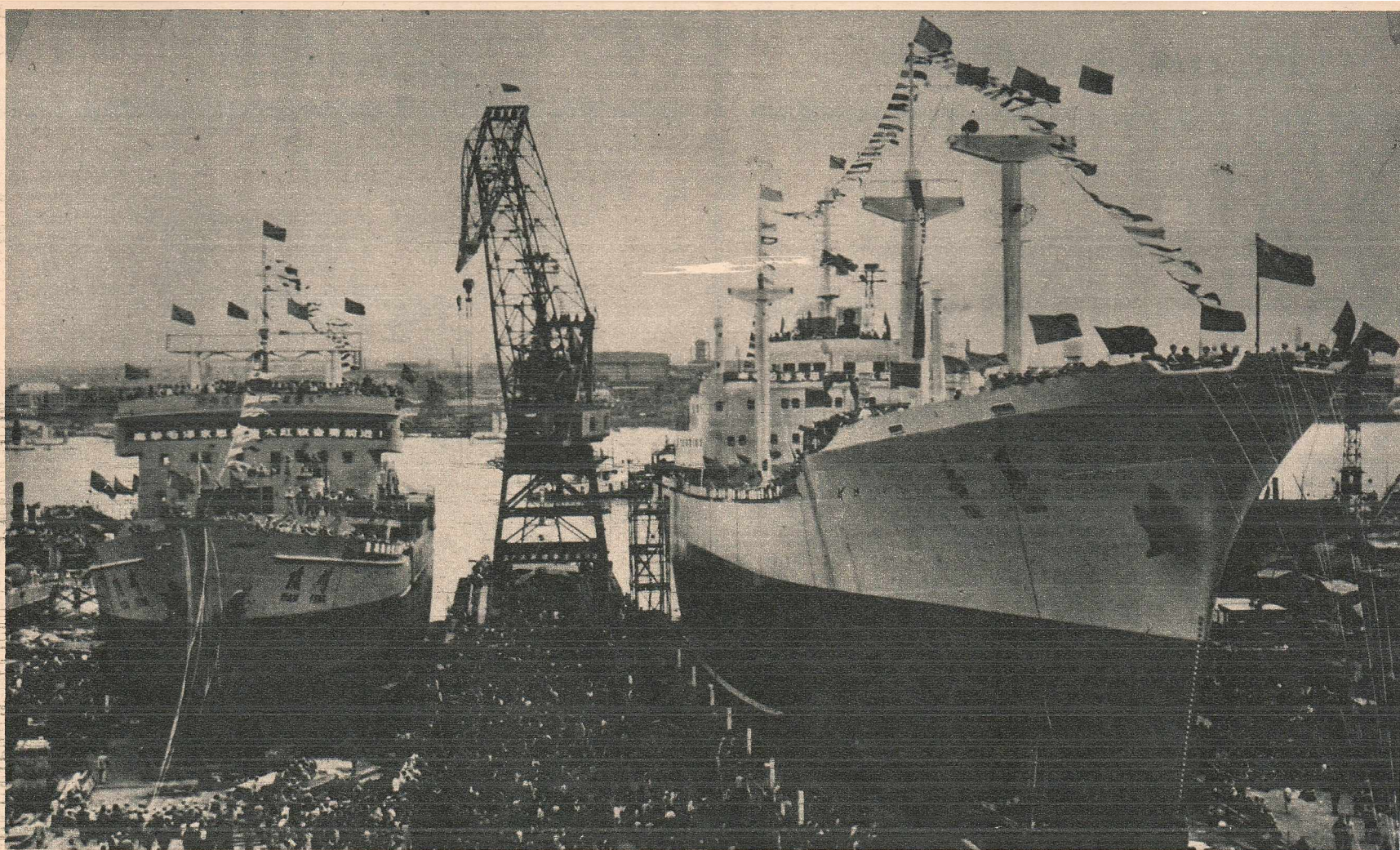
Iar acum, dintr-o dată, nici această calitate nu i se mai recunoaște. Ba, prin nu știu ce metamorfoză, calitatea s-a transformat într-un defect. «Dumneata și-ai făcut obiceiul să treci prin viață din autocritică în autocritică. Gata. Ajunge». Asculta și nu-i venea să creadă. «Cum adică gata, ajunge? El doar a recunoscut cinstit că este vinovat. Este adevărat, s-au pierdut din vina lui citeva milioane, dar întreprinderea rulează sute. Să fim atenți la proporții, tovarăși. El și-a făcut autocritica, a analizat cauzele cu exigență și sinceritate. Nu este asta o garanție?» Și parcă auzea și acum vocea celui om din prezidiu, puțîn răstîtă, seacă și imposibilă pentru el: «Nu, tovarășe, nu mai este o garanție. Autocritica adevărată trebuie să se manifeste în măsuri de preîntîmpinare a pagubelor, a neregulilor. După ce dezastrul a fost produs nu mai are nimeni ce face cu ea».

I-a lăsat pe toți în propriul lui birou și a plecat. Pentru că pur și simplu, nu a știut ce să mai spună. Dar acum știe, acum vede clar. Cum de nu și-a dat seama atunci, pe loc. Sclipirea aceea de geniu a întîrziat. «Da, da, se pare că am început să îmbătrînesc. Reflexele nu mă mai ajută». Și a pornit-o înapoi spre biroul său, aproape alergînd. «Da, asta-i soluția. Trebuie să folosim metoda împotriva metodei. Neația negației». Reținușe termenul de la o ședință a cercului politic. «Fac praf autocritica: metodă învechită, ineficientă. În epoca computerelor și a futurologiei se cere previziune științifică. Am rămas un învechit. recunosc, dar simt în mine tîria nu numai de a mă adapta, dar de a mă situa în fruntea procesului care...»

Se vedea din nou pe stadion, auzea uralele multîmii, se simțea purtat pe brațe, încununat...

A dat buzna în birou și a început să vorbească din nou, scoțîndu-și pardesiul din mers și aruncîndu-l pe un fotoliu, gesticulînd înflăcărat, bătîndu-se cu pumnul în piept... «Că s-a gîndit, că a avut timp să reflecteze, că a meditat profund, iar tovarășul... a avut perfectă dreptate, nu se mai poate, în momentul de față autocritica...»

Și omul acela din prezidiu a părăsit încăperea tăcut, întrebîndu-se, nu fără o ușoară îngrijorare: «Nu se va găsi, oare, cineva să-l creadă și de data aceasta?»

SHANGHAIUL VĂZUT DE APROAPE

Corespondent special
din R.P. Chineze
de I. GALĂTEAN

Itinerarul unei vizite în China include de obicei și un popas la Shanghai, una dintre cele mai importante baze industriale ale țării — dacă nu chiar cea mai mare — al treilea oraș ca mărime din lume, după Tokyo și New York, având o populație în jur de 10 milioane locuitori. Este suficient să petreci doar câteva ore aci pentru a-ți da seama de proporțiile orașului, să înțelegi ce a însemnat și ce reprezintă el pentru China. Am avut ocazia să revin la Shanghai în câteva rânduri, și de fiecare dată am încercat — poate din curiozitate, poate din dorința de a-i cunoaște dimensiunile — să-i scrutez limitele de pe cotele cele mai ridicate, terasele marilor hoteluri care se avântă spre înălțimi, sau de la bordul avionului ce ne purta spre această metropolă. Nu am reușit. Cu cât ne apropiam ni se părea că orașul aleargă în fața noastră, se întinde spre cele patru zări, se pierde la orizont, învăluit în fumul miilor de coșuri ale fabricilor. Îi desenam conturul doar în gând sau îl urmăream pe harta ghidului.

Noaptea, Shanghaiul oferă o priveliște feerică: sus — bolta spuzită de stele, jos — orașul care privește în noapte cu zeci de mii de ochi. Pe Huang-Po, care-l străbate și-l împarte aproape în două, și mai departe, pe Yangtze, salbele de becuri ce decupează conturul vapoarelor în mișcare sau ancorate întregesc peisajul acestui mare centru industrial și portuar al Republicii Populare Chineze.

PRIVIRE ÎN TRECUT

În jurul unei mese, la o ceașcă de ceai aromat, semn al ospitalității — asemenea pîinii și sării oferite pe melegurile noastre — edilii orașului ne vorbesc despre trecut și prezent, subliniind prefacerile din ultimii ani.

Orașul era tipic colonial. Străinii au început să apară în număr tot mai mare după războiul opiuului și încheierea tratatului inegal de la Nankin, care deschidea larg porțile colonialiștilor. Dacă în 1845 englezii aveau o concesiune cuprinzând o suprafață de 30 ha, aceasta s-a extins treptat ajungând, împreună

cu cea americană, la 2 000 ha, în timp ce concesiunea franceză s-a lărgit de la 56 la 1 000 ha. Către sfârșitul secolului trecut și-au mai făcut apariția japonezii și germanii. Shanghaiul a devenit o bază de agresiune împotriva țării, de «pacificare» a acelor zone care încercau să se ridice împotriva opresiunii străine. E de prisos de adăugat că întreaga viață economică a orașului, băncile și întreprinderile se aflau în mâinile concernelor străine. Figura de stil, cu iz amar, că mulți străini au venit doar cu o valiză și au plecat cu cecuri cu multe zerouri în coadă, îmbogățindu-se pe seama poporului chinez, corespunde pe deplin realității acelor timpuri. La celălalt pol, în zadar băteau străzile zilnic aproape un milion de șomeri; ei și familiile lor erau condamnați la foamete, la mizerie.

Shanghaiul, oraș cu o puternică tradiție revoluționară — aici au avut loc primul Congres al P.C. Chinez, răscoale armate, mișcări ale studenților și tineretului — a fost eliberat de oamenii muncii împreună cu armata populară în 1949.

UTILAJE GIGANT ȘI ORAȘE-SATELIT

Cei care pînă atunci stăpîniseră orașul au lansat tot felul de «preziceri», de pildă că Partidul Comunist Chinez poate organiza acțiuni militare dar că n-ar fi în stare să dirijeze economia, iar la Shanghai nu va putea rămîne la putere nici trei luni; că pentru a asigura buna desfășurare a vieții economice ar trebui să fie angajați străini cu experiență. În ciuda acestor pronosticuri — continuă gazdele — țara, orașul au pășit pe calea construcției socialiste, iar clasa muncitoare a arătat că e capabilă să-și dirijeze singură destinul. În anii care au urmat eliberării, pe harta industrială a Shanghaiului au apărut noi și importante obiective industriale. Ni s-a spus că aici își desfășoară activitatea aproximativ 3 000 de întreprinderi de diverse capacități și profiluri — de la cele cu câteva sute de muncitori pînă la cele cu un personal de

ordinul zecilor de mii. Orașul are în total peste 1 100 000 muncitori industriali, restul pînă la 2 000 000 de salariați fiind funcționari sau cadre didactice etc.

În întreprinderile din Shanghai au fost realizate utilaje complexe gigant, de mare tehnicitate, printre care presa hidraulică de 12 000 tone, turbogeneratorul de 125 000 kW cu dublă răcire cu apă — care funcționează la uzina electrică Wuching — microscopul cu o putere de mărire de 200 000 ori, iar șantierele navale au lansat la apă nave oceanice de 10 000 de tone. O deosebită amploare a luat în anii din urmă industria siderurgică. Se știe că începuturile producției de oțel la Shanghai datează de la sfârșitul dinastiei Ţin — cantitativ aceasta era însă mică, iar calitativ, inferioară. În anii de după eliberarea țării, gama produselor industriei siderurgice s-a îmbogățit an de an, calitatea lor s-a îmbunătățit. Shanghaiul dă în prezent numeroase sortimente de oțel de calitate superioară, deosebit de necesare în construcțiile navale, de poduri, în industria constructoare de mașini etc. Și dacă în urmă cu douăzeci de ani peste 86% din volumul producției industriale îl reprezenta industria ușoară, iar cea grea doar 13%, ponderea producției întreprinderilor sectorului A a crescut în prezent la peste 50% din volumul total.

În împrejurimile Shanghaiului se află 197 comune populare, strîns legate de orașul propriu-zis căruia îi asigură cantitatea necesară de cereale, legume, fructe, plante oleaginoase, bumbac etc. În ce privește modificările survenite în viața locuitorilor, în condițiile lor de trai, vom aminti că în Shanghai a fost construită o suprafață locuibilă de 8 000 000 metri pătrați, peste un milion de persoane s-au mutat în case noi, au apărut orașe-satelit.

UN DRUM BOGAT ÎN SEMNIFICAȚII

Shanghaiul se mîndrește printre altele și cu faptul că în ultimii ani a început să producă autocamioane de mare tonaj —

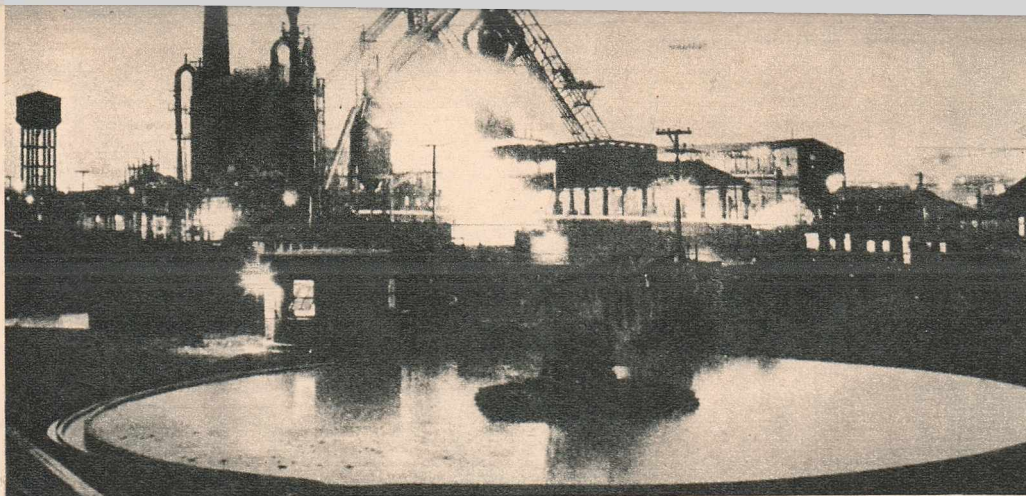
de 15 și de 32 tone — folosite în industria minieră. Autocamioanele au fost prezente pentru prima dată anul trecut, la manifestația din piața Tien An Min, prilejuită de bătoarea națională de 1 Octombrie. ca niște mastodonți îmblinziți care se suptulului. Cunosc dezvoltarea acestei întreprinderi.

Înainte de eliberare, aici era un loc parcare și reparații sumare aparținînd companiilor engleze. Baza era săracă, utilaj primitiv. Doar câteva unelte de reparare automobile și tractoare. La început, în mii ani după eliberare, nimeni nu se gîndea să se vor putea produce camioane. Faptul s-a extins între timp, dotarea tehnică îmbunătățită treptat și, prin 1958, muncitorii și-au luat angajamentul să nu se limiteze la repararea camioanelor, să înceapă să le și construiască. Treptat, într-un colectiv a fost cuprins în învățămîntul tehnic, pe baza practicii, au fost organizate grupe de cercetări, muncitorii și personalul tehnic au fost trimiși să învețe din experții întreprinderilor similare din Ciang Pekin, Tsinan și Nankin. Au fost rezolvate numeroase probleme de ordin tehnic legate de proiectarea și realizarea utilajelor (peste 50% din utilaje și mașini sînt prezent proiectate și construite în fabrică și, în sfîrșit, după zeci de experimente și numeroase eșecuri, scopul a fost atins în 1958 a ieșit pe porțile fabricii primul camion. Producția a crescut treptat, la peste 1 000 anual. Totodată, depășindu-se diverse obstacole de ordin tehnic, s-au realizat autocamioane de mare tonaj.

M-am oprit asupra istoriei fabricii camioane din Shanghai pentru a ilustra drumul ascendent al unui colectiv mic, dar care a contribuit cu toate forțele la construcția socialistă a țării, a-și alătura eforturile celor ale detașamentului puternic al muncitorilor din Shanghai. La despărțirea membrilor conducerei fabricii au tinut să transmită un cald salut muncitorilor țării noastre și urarea de a obține noi mari succese în opera de construcție socialistă din România.

1 șantierul
vale
nt lansate
apă
uă noi vase
cite
000 tone.

Oțelăria nr. 1,
factor important
al dezvoltării
economice
a orașului.

Treptat,
marele centru
industrial
din estul
R.P. Chineze
a fost
înconjurat
de orașe-satelit,
asemenea celui
din această
fotografie.

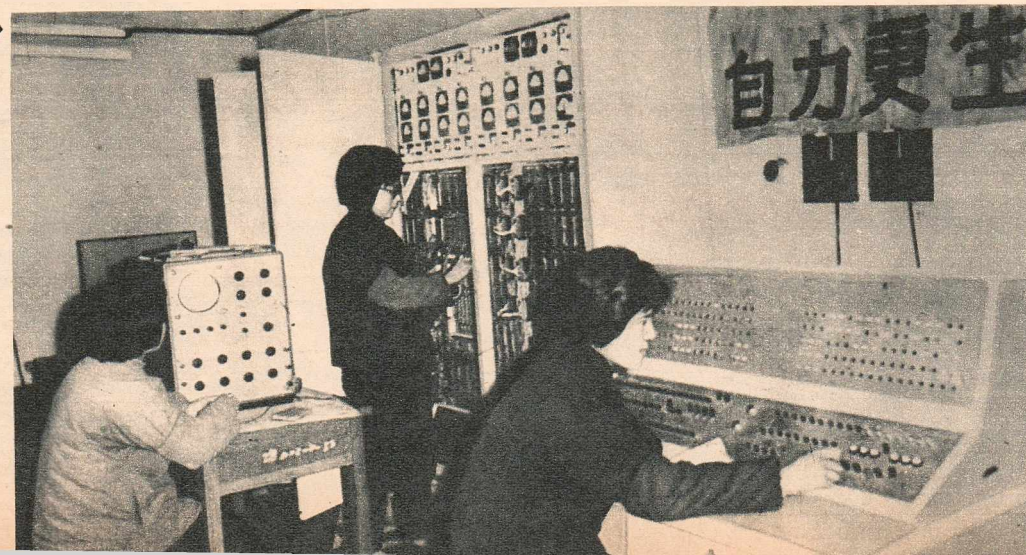

Comunele populare
din suburbii
furnizează
locuitorilor
cantități mari
de fructe,
legume și
plante alimentare.

Parterul unuia
dintre marile
magazine
din centrul
orașului.

Într-una
din uzinele
specializate
în producția
de echipament
electronic,
care au luat
naștere
în anii din urmă
la Shanghai.

literare

de G. DIMISIANU

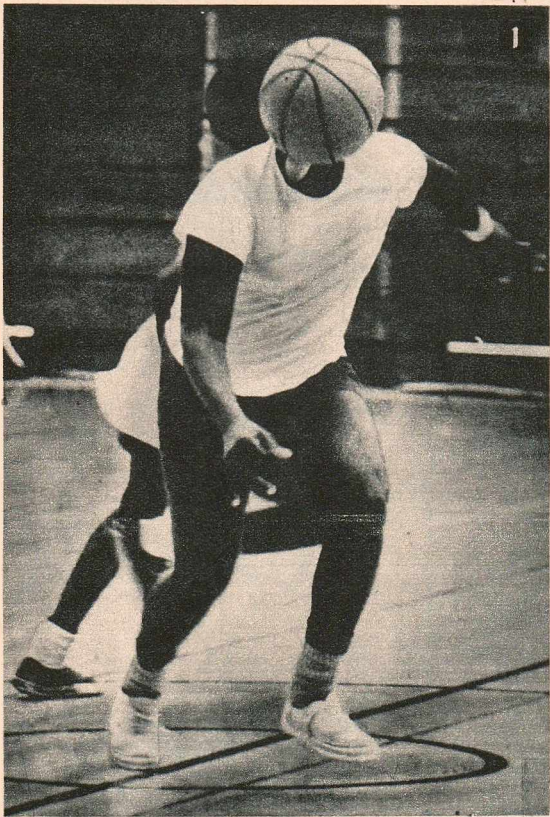
ION BARBU:

POEZII

Un eveniment literar al acestei toamne fără îndoială că este impunătoarea ediție Ion Barbu, apărută recent sub îngrijirea lui Romulus Vulpescu. Tot el semnează cuvântul înainte, coperta și prezentarea grafică. Romulus Vulpescu este un devotat al liricii barbiene dar în același timp un editor exemplar, pe cât de inspirat în inițiativele sale pe atât de scrupulos și de bine avizat în operațiunile de rigoare filologică și documentară. O notă asupra ediției ne lămurește că volumul apărut cuprinde toate poeziile lui Ion Barbu (antume și postume), tipărite până în prezent, precum și un număr de inedite (cite au putut fi depistate în arhivele deținute de diverși colecționari). Cititorul are, așadar, pentru prima oară posibilitatea să ia contact, adunată între copertele aceleiași cullegeri, cu toată lirica originală a lui Ion Barbu (din volume, din periodice, versuri de circumstanță), precum și cu valoroasele sale traduceri (din Rilke, din Baudelaire, din Shakespeare). Urmează o addenda, și ea foarte importantă, cuprinzând texte de Ion Barbu (date autobiografice, amintiri, scrisori, articole despre poezie, aforisme etc), și texte despre Ion Barbu, o microantologie de exegeze barbiene între care întâlnim și rarismul studiu al lui Tudor Vianu, din care se redau fragmente substanțiale. Să mai adăugăm la această sumară descriere a ediției, prețiosul aparat de note și comentarii, datorat tot editorului, bibliografia selectivă și de asemenea foarte frumoasa iconografie care adună, pentru prima dată laolaltă, douăsprezece desene-portrete ale lui Ion Barbu, semnate de Ștefan Dimitrescu, Marcel Iancu, Tomaziu, Silvan ș.a.

Din cele arătate până aici cititorul își poate da seama de importanța deosebită a întreprinderii lui Romulus Vulpescu. De aici înainte generațiile noi vor lua contact cu lirica dificilă a marelui poet Ion Barbu prin intermediul unei ediții de elevată concepție, în stare să ofere înțelegerii acestei opere o mare bogăție de elemente orientative: sursele formației, stadiile biografiei interioare, polyvalența manifestărilor, receptarea în epocă și mai târziu ș.a.m.d.

După volumul de poezii, noua ediție Ion Barbu se va întregi, așa cum ne anunță Romulus Vulpescu, cu cel de proză, în felul acesta ducându-se la capăt o acțiune restituitoare de nobil devotament și înaltă ținută științifică, realizare editorială de primă însemnătate.

S-ar părea că o minge este suficientă și că la baschetbal capul nu contează. Cel puțin așa ne lasă să înțelegem glumețul fotograf care a surprins acest instantaneu în cursul unei partide de baschet în Florida (fotografia 1).

Să nu zici hop pînă n-ai sărit șanțul! De adevărul înțelepciunii populare trebuie să se fi convins neozeelezeza Sylvia Potts, pe care o vedem, în această singulară postură, căzînd (din motive necunoscute) cu un metru înaintea încheierii cursei de 1 500 m, atunci cînd conducea detașat plutonul de Atalante moderne. Bucurie prematură? Pas greșit? Sau pur și simplu împiedicată în propriile picioare, la capătul unei curse epuizante? (fotografia 2).

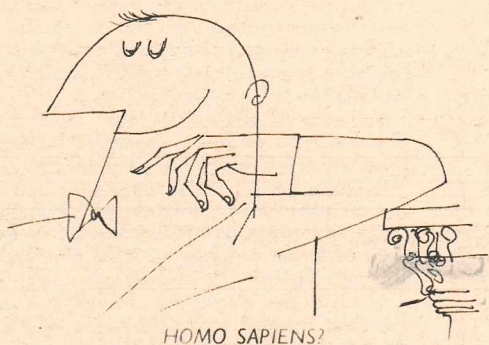
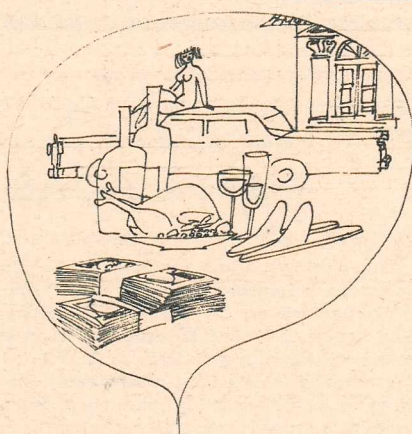
Una din multiplele frumuseți ale sportului o constituie, desigur, frecvența lui contingentă cu fantezia. De la lcar, incontestabil sportiv, și pînă în zilele noastre, nevoia de înălțare, în cea mai nobilă accepție a cuvîntului, i-a captivat deopotrivă pe planoriști și pe parașutiști, pe gimnaști și pe atleții săritori etc. Iată-i acum și pe schiori privind — paradoxal — nu spre adîncul văilor, ci spre albastrul înălțimilor. Il vedem în fotografie pe elvețianul Rudi Binder antrenîndu-se pentru concursurile de schi din iarna viitoare, cu ajutorul dragonului lui zburător, cum și-a botezat invenția. Remorcat de o șalupă, Rudi Binder s-a ridicat la 30 m deasupra apelor lacului Zürich și revindică, pe bună dreptate, titlul de primul zburător-dragon din lume (fotografia 3).

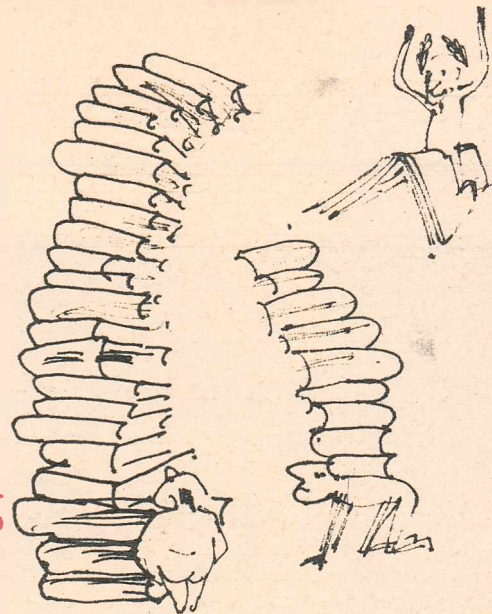
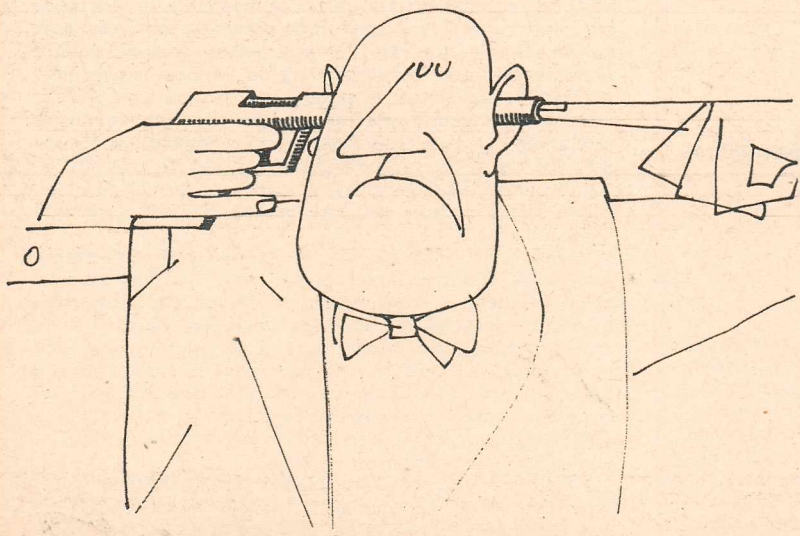
UNITATE A COOPERATIEI DE CONSUM DIN JUDEȚUL VILCEA VĂ OFERĂ CONDIȚII AGREABILE DE ODIHNĂ ȘI CAZARE.

HOTELUL ȘI RESTAURANTUL

HOREZU

HOMO SAPIENS?

GAUDEAMUS IGITUR

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

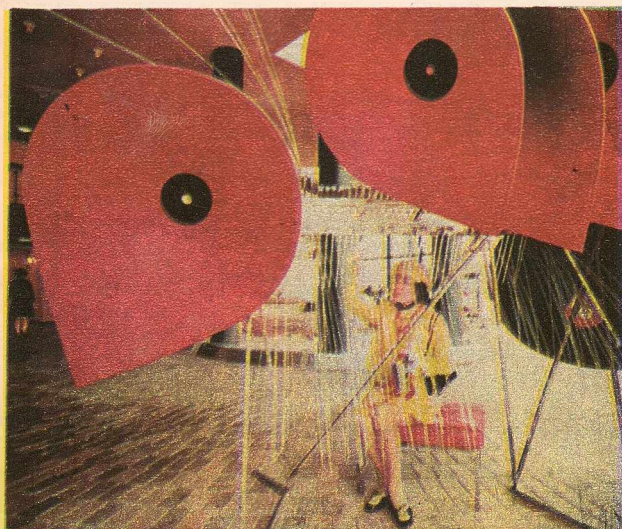
ORIZONTAL: 1) Paradis al vacanței studentești, acum doar o amintire — Sărbătorii din anul I. 2) Liric clujean — Sudat la mijloc! — Una lângă alta! 3) Sute peste sute! — Cite ceva de la bacalaureat — Contra ploii (fem.). 4) Iași, pe tablitele auto — Intrată-n facultate. 5) Metaforă pentru un «monument» de tăcere la examen (pl.) — Studenții din alte țări care își obțin calificările superioare în universitățile românești (sing.). 6) Prefix la epilog — Pasionat și generos. 7) Riu, afluent al Pripetului — Grup organizat de studenți. 8) Loto central! — Vremea taberelor, a excursiilor și a destinderii — La seminar! 9) Calificare superioară (pl.). 10) Nelipsită... la cursuri — Nume bărbătesc. 11) În mijlocul șalupei! — Nu aceștia — Verb... în restanță. 12) E o vîrstă... — Spirit nou creator. 13) Comună în Portugalia (Lisabona) — Atribut al rezultatelor satisfăcătoare. VERTICAL: 1) Județ cu un renumit centru universitar — Armonie de linii moderne din beton, sticlă și aluminiu așa cum îl constituie și cel studentesc din Grozăvești. 2) Îndrumător și prim-ajutor al activității studentești — Traseu.

3) Se pot practica la Costinești... — și... căleşte trupul... — ... în mijlocul falezelor! — Măsură de teren... pentru agronomi. 4) O ușoară... ironie spusă-n ton de veselie (fig.) — Timp de studiu studentesc (pl.) — Legitimație... în regulă. 5) Salve! în altă interpretare — Centru industrial lângă Brașov. 6) Sală universitară — Titlu pe care-l poartă mulți dintre profesorii universitari de frunte. 7) La reuniune prezent — Sală nelipsită complexelor moderne studentești. 8) Nu — Tezaurul patrimoniului universal din care se cultivă tineretul studios — leșite din rol! 9) Cărți de vizită... în lumea studenților — Prefix în pavilion! 10) Primele la bibliotecă! — Curs... din Dobrogea — lubit pre limba cronicărească. 11) Prestigiu — Cei mai buni dintre cei mai buni. 12) Direcții (fig.) — Rînduri-rînduri la cursuri! — Sportul cel mai îndrăgit în Complexul universitar Tei. 13) Centru universitar cu veche tradiție din țara noastră — Adîncesc cunoștințele predate la curs (pl.).

Dumitru IACOBESCU
Dicționar: CNA, XARA, TAITA.

Dezlegarea jocului «VESELIE ÎN PODGORII», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) COTNARI — BUTII. 2) RI — ITALIAN — NN. 3) A — SCARA — RACEM. 4) COCOSARI — NELU. 5) AMARA — IASI — EL. 6) N — FE — TARAMA — T. 7) ALESE — N — NEDEI. 8) O — TURIT — E — R. 9) COTIRI — M — APTE. 10) RAI — ODOBEȘTI. 11) A — BAP — AIBA — RA. 12) MURFATLAR — DOP. 13) ABUR — NATURALE.

concert pentru kawakamifon și orchestră

Știința și arta și-au dat mîna în realizarea acestor instrumente muzicale unice în lume, prezentate la Expoziția internațională de la Osaka. «Compozițiile metalice» au fost comandate de Federația japoneză a oțelului, francezului François Baschet. La percuție se obțin sunete puternice, pătrunzătoare și extrem de impresionante — afirmă vizitatorii.

Înutil să adăugăm că nu este vorba aci doar de goana după efecte inedite, ci de căutări serioase pentru crearea de noi instrumente muzicale cu amplificare electronică. Un tânăr compozitor japonez a și scris pentru un asemenea instrument un concert care a provocat mult interes. Instrumentul din fotografie poartă numele de kawakamifon.

După unele indicii, da. Și se pare că am intrat în noua eră pe nesimțite. Această «mutație casnică» își găsește expresia în înșeși sloganurile publicitare lansate de marile companii producătoare de detergenți, dintr-o serie de țări.

Detergenții chimici cu care sînt obișnuite cititoarele noastre erau prezentați pînă deunăzi, doar în chip de prafuri active, superactive, care dizolvă murdăria. În prezent, firmele «de șoc» din acest atît de important domeniu anunță detergenți *lacomi* — adjectiv ciudat în acest context și totuși utilizat în mod cît se poate de fericit, deoarece noii detergenți se bazează pe enzime care, lacome, «devorează» grăsimile.

Ce sînt, de fapt, enzimele? Substanțe care asigură desfășurarea reacțiilor chimice în organism: bipazele, de pildă, «degradează» grăsimile, proteazele «digeră» proteinele etc. Noii detergenți sînt mult mai eficienți decît cei convenționali întrucît atacă petele cele mai rebele, inclusiv cele de origine proteică, foarte rezistente la «tratamentul» obișnuit.

Enzimele acționează în concentrație extrem de slabă; cu aite cuvinte sînt excelenți catalizatori organici. Ele au însă și un neajuns: nu dau randament decît în anumite condiții foarte net delimitate. Astfel, proteazele acționează satisfăcător doar la o temperatură de 60 de grade, la o căldură mai mare fiind distruse. Un alt dezavantaj: enzimele se distrug în contact cu unii constituenți ai detergenților, de pildă perboratul. Se desprinde deci necesitatea unei griji sporite în manipularea acestor substanțe.

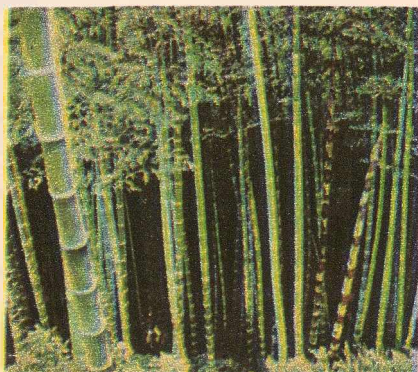
În fine, o ultimă dificultate: mașinile de spălat care, în multe cazuri nu sînt înzestrate cu regulatoare automate de temperatură, ar putea produce adevărate hecatombe printre enzimele-minune... Se impune deci o nouă concepție de mașină de spălat, sau cel puțin adaptări mai mult sau mai puțin costisitoare. De altfel, detergenții înșiși pe bază de enzime sînt încă destul de scumpi.

Am evocat aceste fapte pentru a demonstra că revoluția detergenților nu este iminentă, dar că, în ciuda «greutăților de creștere», ea se profilează la orizont. Așa că, fiți pregătite, doamnelor!

o revoluție în industria detergenților?

nu latră

O rară fotografie a cînelui sălbatic australian dingo «în acțiune». Pentru precizare, menționăm că acest «cîine» nu latră, ci urlă. Fotografia a fost realizată de o expediție științifică.

pe misterioasele poteci...

Un paradis pentru botaniști — și pentru toți iubitorii naturii: Grădina botanică de lângă Batumi, U.R.S.S. Pădurea din terțiar și crîngul de bambuși din fotografie creează un straniu joc de culori și, în același timp, prezintă mare interes științific.

„haina” invizibilă

Corpul omenesc are un înveliș invizibil care împiedică pierderile de căldură și contribuie la reglarea termică a organismului. Acest înveliș este constituit în realitate dintr-un strat subțire de aer cald care «se lipește» de piele, înveliș perfect vizibil pe fotografiile realizate la un laborator de cercetări din Hampstead, Anglia. Se crede că este posibil ca acest înveliș să servească de asemenea la schimburile microbiene care se fac între diferitele părți ale corpului.

Direcția Generală ADAS
str. Smîrdan nr. 5 — București

POȘTA ADAS (I)

Rubrică publicitară redactată de Aurel CRÎȘAN

Dezvoltarea continuă a asigurărilor de bunuri și de persoane dovedește interesul crescînd al cetățenilor față de protecția prin asigurare, pe care o oferă Administrația Asigurărilor de Stat. Faptul că fiecare al treilea cetățean este cuprins într-o formă de asigurare practică de ADAS, dovedește spiritul de prevedere al cetățenilor, convingerea lor că Administrația Asigurărilor de Stat a luat măsurile corespunzătoare pentru a putea răspunde cît mai bine preferințelor diferite ale fiecărei familii, ale fiecărui cetățean.

Desigur, practicarea asigurărilor ADAS, largă lor răspîndire, creează și situații în care unii cetățeni, asigurați sau neasigurați, doresc să afle diferite amănunte privind reglementările în vigoare, solicită — atît redacției cît și Direcției Generale ADAS — unele lămuriri.

Iată motivul pentru care vom publica săptămînal rubrica «Poșta ADAS». Începem, răspunzînd la cîteva întrebări privind asigurările de bunuri și de persoane practicate de ADAS.

V. Chelaru — Bd. Preciziei, 4. Aveți dreptate. Este bine să se știe că Administrația Asigurărilor de Stat pune la dispoziție cetățenilor, organizațiilor socialiste și cooperatiste nu mai puțin de 36 de forme de asigurări. Cum bine spuneți dv: «cetățenii au de unde alege!» Vă felicităm pentru faptul că v-ați asigurat și bunurile din gospodărie, încheind o asigurare complexă.

Nicolae Popescu — Str. Popa Savu, 39. După cum observați din răspunsul de mai sus, Administrația Asigurărilor de Stat nu limitează dreptul cetățenilor de a alege numărul asigurărilor ce doresc să încheie, ținînd seama de interesele lor. Ne solicitați un sfat: cum să luați o măsură de prevedere pentru întreaga familie. Simplu, tovarășe Popescu. ADAS practică, printre altele, «Asigurarea familială mixtă de viață» și «Asigurarea familială de accidente». În cazul primei asigurări, ADAS plătește suma convenită la expirarea contractului, în caz de amortizare a asigurării, în caz de invaliditate permanentă (totală sau parțială) sau în caz de deces al oricărui dintre asigurați. Asigurarea familială de accidente se încheie pe termen de 3 luni, ADAS plătînd sumele asigurate pentru urmările unor accidente.

Viorica Toma — Cal. Grivitei, 186. Doriți amănunte despre Asigurarea «Turist». Plecați în concediu? Sau într-o deplasare? Oricum, vă dorim călătorie plăcută. Dar, asigurarea «Turist» reprezintă o măsură de prevedere foarte utilă în astfel de situații. Se încheie pe timp de o lună, prima fiind de numai 15 lei. Are un caracter complex, reprezentînd o măsură de prevedere atît pentru persoana care se asigură, cît și pentru bunurile gospodărești care rămîn la domiciliu.

Victor Tomescu, Marin Ionașcu, Tina Ionescu, Valeriu Matei — vi s-au expeditat răspunsuri personale.

P.S. Scrisorile se pot adresa fie redacției, fie Direcției Generale ADAS — str. Smîrdan nr. 5. Răspunsuri, ce urmează a fi date la prezenta rubrică, se pot solicita și prin telefon 15.42.64

„ENESCU V” — acord final

Pentru a cincea oară din 1958 încoace, o nouă generație de tineri artiști a reunit la București floarea tinerelor talente interpretative din numeroase țări. În atmosfera sărbătorească a cununării strădaniilor lor o nouă pleiadă de violoniști, pianiști și cântăreți au câpătat titlul prestigiosului concurs «George Enescu», ediția 1970: un titlu care valorează nu mult decât un trofeu, un titlu care înmănă o serioasă recomandare. Pentru artiștii — poate chiar ușa deschisă spre lumea miraj a virtuozilor. Este destul să ne întinim că printre predecesorii laureaților azi s-au aflat: Claire Bernard, Nina Beia, Ștefan Ruha, Sol. Snitkovski, André Rog, Radu Lupu, Elisabeta Leonskaia, Dan Dăchescu, Ladislau Konya, Ion Buzea, Mirica Cortez, Evelina Stoitzeva, Marina Lovici. Sînt nume întîlnite azi în mod obișnuit pe afișele de concert și de spectacole ce în oricare din marile centre muzicale din lume.

Artiștii «Enescu» cîntăresc greu în balanța orientății unui interpret din zilele noastre, dar dacă în palmaresul său se mai numără alte distincții similare.

Prin profilul ce și l-a conturat de la bun început — concursul desfășurîndu-se concomitent cu un festival de mare amploare care valorile de aur ale creației clasice și temporane sînt oferite în tîlmăcirile corifei ai artei interpretative — el conține pentru candidați un cadru ideal de paștere și confruntare cu stilurile și estetica proprie aleșilor muzei Euterpe. Programul celei de-a V-a ediții «Enescu» a prezentat o sinteză elocventă a valorilor lamentale din literatura muzicală a lumii. Loc de seamă fiind rezervat creației românești enesciene și înfloritoare productii enesciene. În climatul de elevată desfășurare artistică, de veritabilă fiestă muzicală, trăit în cele aproape trei săptămîni ale valului momente greu de uitat. În ajun, film documentar, proiectat pe ecrane sub titlul «Mari interpreți ai lumii la București», ne-a oferit în retrospectiva primelor zile ale festivalului enescian multe asemănăminte. Întinerindu-ne cu cîțiva ani, gloria peliculei ne-a replasat în atmosfera concertelor Filarmonicii din Viena, conduse de Karajan, ale Filarmonicii din Moscova, dirijată de Kondrașin, ale celei din Los Angeles cu Zubin Mehta la pupitru, ale Filarmonicii «Enescu», dirijată de George Georgescu; am retrăit clipele de vrajă cînd ne-am întâlnit din nou cu Menuhin, Oistrach, Gasparov; ne-au înconjurat iarăși efluvii de muzică răspindite de zeitățile pianului, Rubinstein, Richter, Arrau, și patosul ariilor de Reizen, Petrov, Dermota, Claire Croiza; ne-au încîntat, ca și în trecut, gîtetele formații camerale, inegalabilele trupe camerale ale Moscovei și Parisului...

Clupe unice, de înaltă tensiune emoțională au lipsit nici la festivalul al cincilea, organizat la 21 septembrie cu concertul laureatilor. În hronica sărbătorilor enesciene, ediția '70 va rămîne legată de ceea ce au trăit aici din măiestria lor Klecki, Previn, Popovici, Szeryng, Cziffra, Zabaletta, Bra-Skoda, Demus, Jean-Pierre Rampal, și alții din Leningrad, London Symphony Orchestra, orchestra «Bach» de la Gewandhaus, cvartetele «Juilliard» și «Smetana». Iar artiștii de aceste somități ale artei mondiale, cînd putea uita cît de sărbătorește ne-au prezentat filarmonicile din București, Cluj și Sibiu, orchestra Radioteleviziunii, cu artiștii lor, «Madrigalul», cel fără de pește, «Musica Nova», «Ars Nova» și celelalte formații camerale. După cum vom pămînți multă vreme în amintire excelentele productii ale din microstagiunea Operei Române, apoteotic încheiată cu «Oedip».

Am servit țara cu armele mele: pana, lira și bagheta», menționează muzicianul George Enescu în memoriile sale. El continuă să servească prin tot ce ne-a lăsat de moștenire în mesajul său artistic și umanist. Festivalul și Festivalul care-i cinstesc amintirea dovedesc de fiecare dată mai mult.

Claudiu MIHAIL

1 Eugenia Moldoveanu, Premiul I la canto (femei)

2 Silvia Marcovici, Premiul I la vioară

3 Gheorghe Crăsnaru, Premiul I la canto (bărbați).

4 Dmitri Alekseev, Premiul I la pian

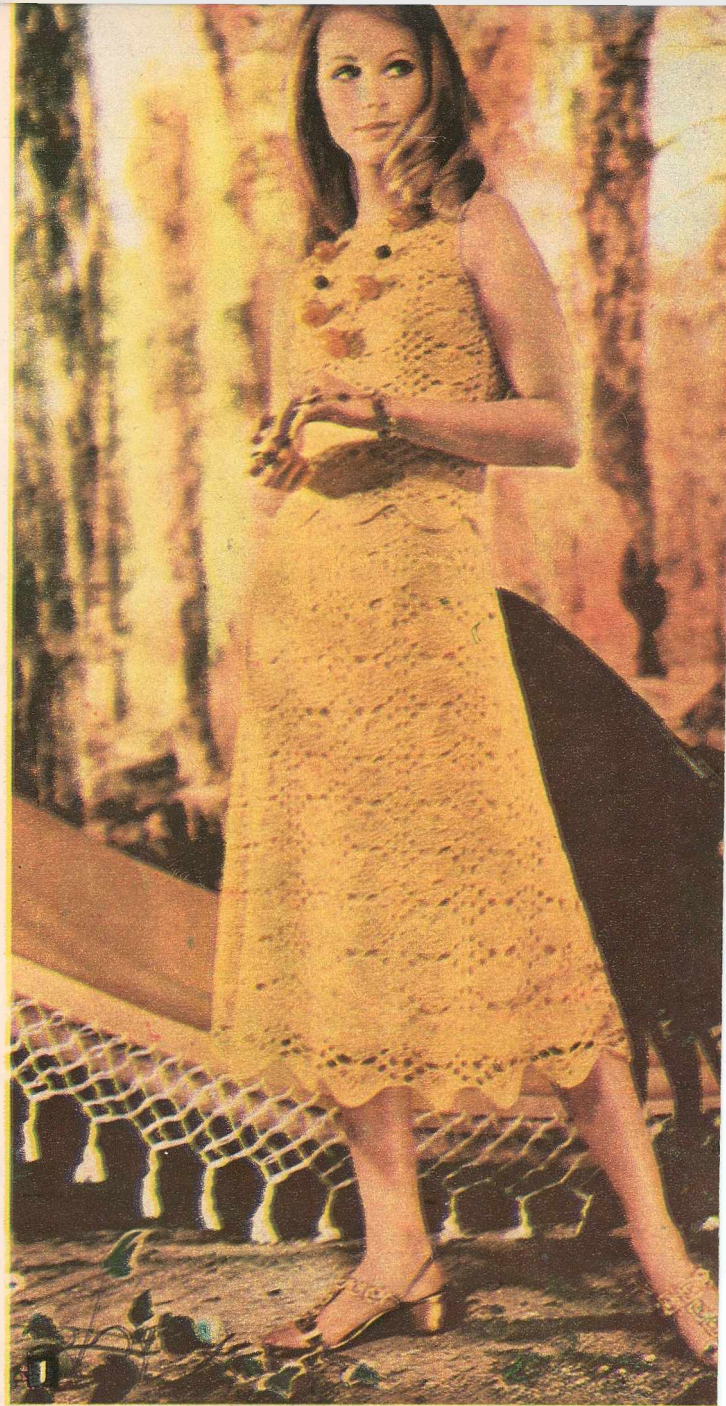

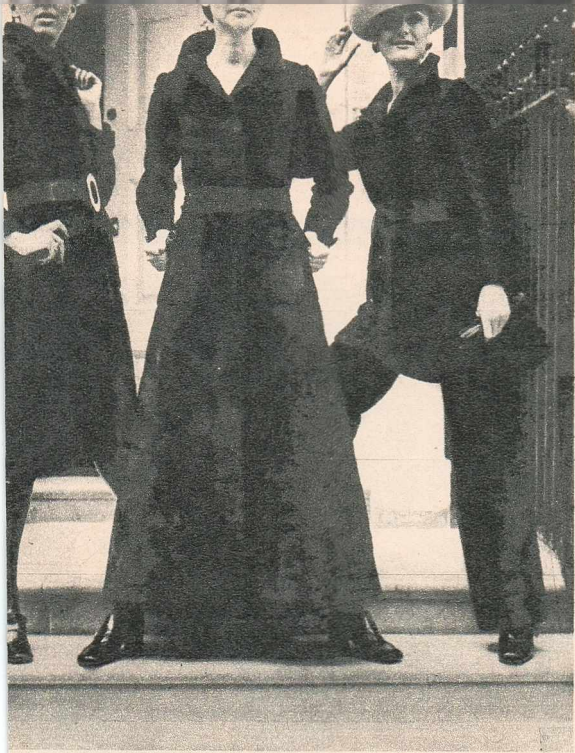
ZARURILE AU FOST ARUNCATE

Mi-a plăcut mie o dată cum filozofa un condei feminin, spunînd că aşteptarea fericirii e mai intensă decît fericirea însăşi, mi-am îngăduit să parafrazez şi eu, altădată, cîstit, spusa, punînd-o la negativ şi avînd brusc revelaţia că nimic nu e mai greu decît să aştepţi, în anticameră, fără să-l poţi opri, necazul ce bate sigur la uşă. Şi iată că vin cu aceste două panseuri la dv., stimate cititoare ale rubricii de modă, vin şi vă spun cu voce calmă, fără urmă de tremur în ea: gata, nu mai e nimic de făcut, e cazul să ne resemnăm, să ne spulberăm îndoielile, să ne curmăm neliniştile, să ne privim soarta, curajos, în faţă. Gata, jocurile au fost făcute, nu avem de ce să mai stăm într-o stare de aşteptare încordată, gata: mini-ul a murit, moda fetişcanelor s-a dus, e cazul să ne înţelegem, să ne acceptăm anii — puşini ori mai mulţişori — fustele lungi, aerul de femei înţelepte şi grave, e bine să nu mai jurăm, mincinos, credinţă veşnică genunchilor dezgoliţi şi să lăsăm fustei noi un tiv de cel puşin două palme, dacă nu vrem să arătăm la primăvară insuportabil de demodate. Gata, maxi-ul a triumfat, garderoba noastră trebuie reconsiderată critic din cap pînă-n picioare, rochiile trebuie binişor lungite, mantourile coborîte pînă la jumătatea gleznei. Cel mai dificil şi mai indecis război dus în imperiile modei în ultimele decenii s-a sfîrşit, cum era de aşteptat, cu victoria noului, chit că noul acesta miroase bine a naftalină, chit că acest nou este bătrînicos, sumbru, greoi, chit că el nu a plăcut la început nimănui, nici măcar celor care-l lansau. Ar fi fost momentul să pozăm în martire şi să blestemăm necazurile modei, pertidule ei, dar cred că făţarnicia ar fi fost prea mare: undeva, bine pitit prin lăuntru nostru, ne apucase plictisul să arătăm mereu şi mereu aceleaşi, cu aceleaşi şi aceleaşi rochii scurte şi comode — se satură omul şi de bine, ştim noi asta. Adevărul e că înainte de curtea de apel a modei — «haute couture» — a pariziană — să cuteze a proclama domnia maxi-ului, înainte ca prezentările bianuale de modă să se lase invadate de fustele lungi, înainte ca însuşi Courrèges să depună armele mini şi să-şi renege credinţa în moda «amazozanelor costelive», înainte ca Dior, şi Cardin, şi Yves Saint-Laurent să vină, pocăiţi, în pelerinaj la venerabila domnişoară Chanel şi să recunoască farmecul, sănătatea şi viaţa lungă a tivurilor sale lunguţe, înainte de toate acestea, strada însăşi, strada tinerilor — mai întîi a abordat drapelul maxi-ului, micile magazine avangardiste de confecţii au vîndut, la preţ bun, rochiile înflorate de ţigancă şi fustele lungi de pionieră în Far-West. în timp ce negustorii conservatori dădeau faliment cu nevandabilul lor mini. Prezentînd în vară moda din prima iarnă a deceniului VIII, creatorii de modă din lume au alergat cu sufletul la gură, gîfîind, spre gustul deja pronunţat al publicului, au venit incurcîndu-se printre fustele lungi, încercînd să salveze ceea ce se mai putea salva: cu alte cuvinte să întinerească niţel această inevitabil îmbătrînitore modă lungă, să-i dea o picătură de haz, o notă de veselie, o tentă de lumină, un dram de pitoresc. Şi iată că această modă care ne speria cu austeritatea şi ne îngrozea cu aluziile-i monahale, a devenit dintr-o dată ne bună, ne bună, ne bună. Cardin a plecat într-o călătorie în Extremul Orient şi şi-a îmbrăcat, la întoarcere, cele 4 noi manechine (măsurînd fiecare 1,80 m înălţime!) cu pantalon bufanţi pakistanezi, turbane asiatică şi cape militare, apoi le-a trîntit cîte o jiletcă de arlechin ori o pelerină scoţiană peste un colanţ negru de balerin. Féraud şi-a prezentat modelele la Muzeul de artă modernă, în faţa tablourilor abstracte ale lui Fontana, iar modelele sale aveau fuste ample, înflorate, eşarfe de baiaderă, căciuli tuarege şi şaluri de ţigancă. După ce a făcut costumaţia pentru noul film al lui Lelouche, «Le voyou», Ted Lapidus şi-a construit întreaga colecţie pe tipul «golanului» îmbrăcat şmechereşte cu bluzon, fustă-pantalon, şăpucă trasă pe ochi şi pelerină. Iar Guy Larouche, bîntuit de nostalgia Baletelor ruse ale lui Djaghilev, a oferit — se spune — un veritabil spectacol de folclor rusec cu fetele îmbrăcate în fuste de matrioşcă ori pantalon şi mantale căzăceşti, cu batistioare ţinute sfios în mînă şi cu căciuli cît banişa în cap. Dacă e să ne amuzăm, apoi să ne amuzăm, şi-a spus Yves Saint-Laurent, bejaminul adorat al modei pariziene şi atunci — povesteşte cu haz cronicara de modă a ziarului «Le Monde» — a amestecat laolaltă cămăşuţa transparentă şi bine decoltată a marchizei Angelica cu pantalonul de zuav din războiul Crimeii, burnusurile spahiilor lui Iusuf cu rochia şnuruită la corsaj a fetelor din Curtea Miracolelor, fustele cu franjuri ale nevestelor din Far West cu pălăriile cu pană ale lui d'Artagnan. Haina a devenit costum de scenă, prezentarea de modă — spectacol, îmbrăcămîntea — travesti. Lumea s-a înveselit, lumea a ris, lumea a uitat că moda nouă va isca scandaluri la urcarea în autobuz, va împiedica la coborîrea din maşină, va îmbrăca strada cucernic în negru. Şi pînă la urmă, votul a fost unanim pro-maxi.

Dar după ce a hohotit şi şi-a făcut de cap, după ce a amestecat pantalonii căzăceşti cu pelerinele şi ciorapii scoţieni în carouri şi cu redingotele romantice à la Alfred de Musset, după ce a vrut o clipă să îmbrace absolut identic fetele şi băieţii în acea cămăşoie sumeriană a «Unisex»-ului lui Esterel, ca să incurce parcă şi mai tare lucrurile, după ce a provocat scandal şi s-a jucat ireponsabil de-a vodevilul, moda şi-a venit în fire, şi ne-a suflat la ureche: da, hainele s-au lungit, dar nu chiar pînă la gleznă, ci mai curînd pînă la jumătatea gambei; da, ne-am amintit de rochiile de mătase ale bunicii, dar le-am făcut din crep şi muselină, le-am dat — prin pliseuri — o linie suplă, bluzantă, graţioasă; da, mantourile au o croială militară, dar bustul mic, cordonul lat, umerii înguşti le dau o notă de delicată feminitate; da, au revenit la modă uitatele pălării, dar ele pot fi mici, îmbrăcînd bine capul şi nu numai cu boruri filfiinde ca cele ale pălăriilor de muşchetar; da, să adoptăm inspiraţia folclorică, dar să nu uităm că ne îmbrăcăm pentru stradă şi nu pentru reflectoarele rampei.

Şi după ce a aştîtat în noi focul şi ne-a informat cum stau treburile, moda s-a retras, lăsîndu-ne singure, cu revistele noi în mînă şi cu îndoielile vechi în suflet, lăsîndu-ne să decidem singure, să ne convingem cît de superbă este această nouă modă care ne violentează încă ochiul. Şi credeţi oare că nu va reuşi? Pariez cu dumneavoastră pe oricît că izbînda va fi pînă la urmă de partea ei...

1 Pentru miinile pricepute, o idee pentru un ansamblu midi, croșetat din lână subțire sau bumbac.

2 Ținuta pantalon cu vestă rămâne mai departe unul din șlagărele modei.

3 Blana — ori imitația ei — se pretează anul acesta la toate, chiar și la pantalon, chiar și la mantoul maxi, chiar și la o cuminte hainuță midi.

4 Așa arată moda ștregărească pe care Ted Lapidus încearcă să o lanseze o dată cu noul film al lui Lelouche, «Derbedeub»: bluzon, pantaloni bufanși, șapcă, pelerină. Să mai îndulcim cu ceva amăreala maxi-ului...

5 6 Taiorul vedetă al acestei toamne: fustele lungi, evazate, croite pe linia portefeuille ori cu o cută bogată în față.

jachetele scurte, aproape de dimensiunile boleroului. Sper că v-ați lămurit însă că beneficiarele acestei linii nu pot fi decât binecuvîntatele siluete filiforme!

7 Pentru persoanele cu gusturi sobre, o modă ceva mai așezată, purtabilă, comodă. Chiar și formula capei cu pantalon nu pare aici prea cutezătoare...

8 9 Centrul de creație al UCECOM ne prezintă două puncte personale de vedere asupra mantoului și ținutei fustă-pulover ale toamnei '70.

și totuși, nu-s de ochii lumii...

Nici fabricantul acestor ochelari și nici purtătoarea lor nu-și propun să epateze pe cineva cu extravaganța noului model.

Ceea ce ne înfățișează tinăra japoneză reprezintă, pur și simplu, niște ochelari pentru citit pe întuneric. Ramele ochelarilor sînt prevăzute cu două minuscule lanterne, alimentate de o baterie. Invenția aparține tehnicienilor firmei Nissam din Tokyo.

ÎNȚELEPȚII PRINTRE NOI

- Un om de știința prost e mai prost decît un prost care nu e om de știința.
I. Tuvin
- Nu există orbi mai perfecți, decît cei care nu vor să vadă.
J. Swift
- Clipa în care devenim conștienți de mediocritatea noastră, e o sclipire de geniu.
Stanislav Leț
- De îndată ce un timpit ne laudă, nu mai ni se pare chiar atît de timpit.
La Rochefoucauld
- Înțelepciunea ține locul bărbii albe, dar barba albă nu ține locul înțelepciunii.
Proverb turc
- Între un vis frumos și unul urît este de preferat un somn bun, fără vise.
Bourvil
- Nu mărturisim micile noastre defecte decît pentru a le ascunde pe cele mari.
Fernandel
- Ceea ce e ușor de făcut trebuie îndeplinit ca și cum ar fi dificil, iar ceea ce e dificil, ca și cum ar fi ușor.
Baltazar Gracian
- A dărui este o plăcere mai durabilă decît a primi, pentru că cel care dă își amintește de dar mai mult timp decît cel care îl primește.
Chamfort
- Multe erori s-au născut dintr-un adevăr de care s-a abuzat.
Voltaire
- Ne bucurăm în general mai puțin de ceea ce obținem decît de ceea ce sperăm.
Jack Lemon

doar una pe zi...

Tinerei australiene Sue Fleming din Sydney i-au recomandat medicii să se lase urgent de fumat. S-a avut toată bunăvoința, dar n-a reușit. Atunci a fost sfătuită să fumeze măcar mai puțin. Sue a promis ba chiar a și jurat, că nu va mai fuma de aci înainte, decît o țigară pe zi. Și, cel puțin pînă acum, nu și-a călcat jurămîntul...

nu mai rupeți flori, copii... ...dacă au și sonerii!

Ioan Popa, mecanic de locomotivă diesel, din Sibiu, este un mare iubitor al florilor! Și-a pus în fața blocului unde locuiește, trandafiri, crini... Pînă aici, nimic neobișnuit. Dar iată că într-o zi, florile începe să-și dispară: și nu cite un fir, două, ci straturi întregi. A început lupta cu hoțul: a pus alte răsăduri de flori, dar nu te-a mai lăsat fără apărare; a conectat direct tulpințele lor la soneria blocului. Și așteptat venirea amatorului de flori șterpelite. Fără întîrziere, dar și neavizat, acesta a apărut, a pîmna pe flori, clopoțelul a sunat strident, la fața locului au apărut proprietarul romantic al florilor și... opinia publică. De atunci nu a mai dispărut nici o floare.

niște rude mai îndepărtate...

Lăsând pe seama științei să-și spună ultimul cuvânt dacă, da sau ba, din maimuță purcedem, din ce fel de maimuță, când și cum am evoluat ș.a.m.d., să privim câteva clipe pozele acestea ale preținselor noastre rubedenii, fără altă intenție decât aceea a divertismentului. Și dacă o fotografie, sau alta, sau toate la un loc vor avea darul să ne tulbure oleacă, de vină sînt doar subiectele fotografiilor ca și știința care ne-a rămas datoare atîtea răspunsuri în legătură cu ele și noi.

NCT DE LA PĂT

...rînd să se retragă din fabricantul de vermut Massotte, din orașelul La Ferté-sur-Amance, a dat că legea îi interzice lucrul înainte de a plăti o taxă de 5 franci pe fiecare sticlă de băuturi pe care o mai posedă în stoc. ...nd client pentru soldașteii rezerve și nefiind suit de autorități, fabrica a chemat pe reprezentanții și, în fața lui, a în apele riului Amance titlul a 780 de sticle de ... Nu se știe dacă opefost pe placul peștilor, cert că pentru Roger ea a avut un gust...

...la castelul Belleroy din India, care expune 22 de le celor mai mari diadime din lume, tăiate în diamanți piatră nouă, adusă din Statele Unite, care imită perlele (permantul), a fost furat unul din ele mai reușite exponate. ...ptămîni mai tîrziu administrația castelului a primit un raport care conținea piatră furată și de ea, un bilet: «Naiba cu toate pietrele voastre m-ați pus pe drumuri și pe mine!»

...tîrziu vizitator al Grădini zoologice din Marsilia a se convingă dacă struțul cum se spune, oricît și înecat în cușcă diferitele dintre care, o legătură chei, mai multe metalice, un pieptene de arc de ceas deșteptător. Struțul le-a înghițit și vîr pe toate, dar a muribiosul vizitator va avea să reflecteze acum la fenomen în celula unei celule, unde a fost vîrît după «experiență» improprie.

...exemplar rar de papagal australian a fost furat de o tânără englezoaică Enid și după cinci zile a fost găsit, nu datorită unor surse ale poliției, ci faptură sărea învățase să repete de telefon al stăpînei care cumpăraseră papagalul hoț, tot auzind acest lucru l-a format din curiozitate telefon și astfel a aflat că era furată, și a fost găsită, în schimb, plătit pe ea — o pagubașei, deoarăce nu cunoștea adevărata identitate a exemplarului. ...iță de șase ani s-a rătat din Azerbaidjan și nu a fost găsită decît după șase zile. A fost descoperită în adăpost folosit cîndva de vîrîtul pădurii. Fetița a fost găsită că era vizitată aici, în ziua, de niște cîini mari, pentru pui se juca ore în plus, luîndu-se după ce a fost coperit în pădure fructe și s-a hrănit și un pîrîu și a putut să bea apă. ...această întîmplare, pe radio Moscova preciza că era vorba de cîini, adevărată haită de lupi împrietenisă cu fetița.

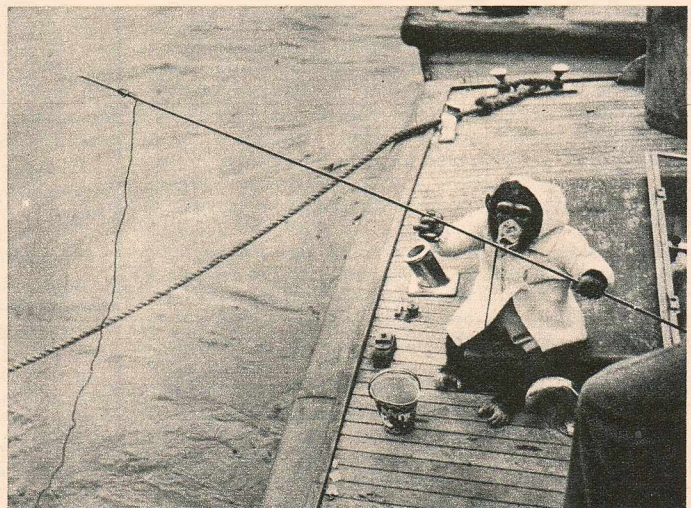

Si așa...
Un vîntător
l-a ochit
pe lupul
cel rău iar
Scufița Roșie
s-a întors
veselă acasă,
la mămica
ei...

Eu
nu vreau
cu Scufița
Roșie.
Mie
să-mi citești
din cartea
aceea
cu poze
despre
Circus
Thrills...

De ce oare
s-o fi
spunînd
despre noi că
«măimuțăm».

Da,
sînt și eu
de acord
că trăsătura
fundamentală
a muzicii
deceniului
nostru
o constituie
prezența
chitarei...

Nu, domnule,
eu nu sînt
comandantul.
Numele meu
e Jim.
Jim,
timonierul.

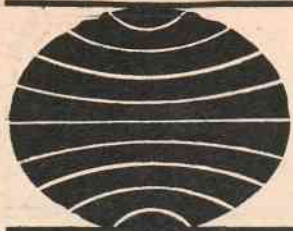

O clipă să
mă gîndesc
Nu mai
țin minte
de loc
ce trebuie
făcut
cu gunoiul
ăsta...
Unde
Dumnezeu
să-l pun?
În șifonier,
parcă nu.
Și nici
în farfurie...
Dar unde?

Dacă
nu ești
cuminte
și nu bei
lăptișul,
toate
măimușele
au să ridă
de tine.

glob-comentar

Nicolae LUPU

DAR CONDIȚIILE POLITICE?

În preajma începerii negocierilor concrete dintre Anglia și țările Pieței comune în legătură cu candidatura engleză, la Bonn și la Londra, au avut loc convorbiri anglo-vest-germane și anglo-franceze. Bonnul a fost vizitat de ministrul britanic pentru problemele europene, Geoffrey Rippon, care a avut întrevederi cu ministrul afacerilor externe, Walter Scheel. La Londra, secretarul general al Ministerului de Externe francez, Hervé Alphand, s-a întâlnit cu ministrul de externe, Alec Douglas Home, și cu ministrul Rippon. Întrevederile anglo-franceze au fost precedate de o lungă convorbire între Hervé Alphand și președintele Franței, ceea ce a făcut ca partea britanică, după cum remarcă ziarul londonez, să acorde o importanță deosebită vizitei emisarului francez. Corespondentul ziarului «Le Figaro», Pierre Bertrand, scrie în legătură cu convorbirile din capitala britanică: «Acest schimb de vederi franco-britanic în legătură cu care se păstrează, de o parte și de alta, o anumită discreție, simbolizează reluarea unor relații bazate pe mai multă încredere între Franța și Anglia». Același corespondent arată că au fost discutate problemele colaborării nucleare franco-britanice. Această serie de întrevederi, în cadrul cărora locul de frunte a fost deținut de aspectele politice și nu de cele economice ale intrării Angliei în Piața comună, subliniază faptul că problemele complexe privind extinderea comunității vest-europene sînt strîns legate și de prețul politic pe care Anglia va înțelege să-l plătească. În această chestiune sînt de așteptat divergențe serioase tocmai pentru că există mari deosebiri în felul de a vedea colaborarea politică comunitară la Bonn și Paris. Din cauza acestor deosebiri de păreri, după părerea multor observatori, Anglia nu se află în fața unor condiții ale Pieței comune în ansamblu, ci în fața dilemei de a alege între o «colaborare specială», anglo-vest-germană sau una anglo-franceză, în cadrul Pieței comune. Este interesant de semnalat că, în timp ce Anglia se află angajată într-un acord tripartit cu Republica Federală a Germaniei și Olanda privind producerea combustibilului nuclear pentru centralele electrice, Franța este exclusă de la participare. În același timp, între Anglia și Franța se poartă discuții cu privire la o colaborare nucleară care, inevitabil, ar exclude Republica Federală a Germaniei. Este evident că această situație de fapt are toate șansele să complice convorbirile în legătură cu intrarea Angliei în Piața comună, să ascute divergențele legate de acest pas. În același timp, o altă problemă politică este cea care se pune guvernului britanic în legătură cu starea de spirit a opiniei publice engleze. Agenția «Associated-Press» anunță recent că primul ministru britanic intenționează să declanșeze o campanie pe scară națională pentru a obține sprijinul opiniei publice față de aderarea la Piața comună, deoarece «interesul opiniei publice britanice față de Piața comună a început să scadă». Pe aceeași linie se situează și încercarea manifestată la Congresul sindicatelor britanice de a se evita adoptarea unei hotărîri în legătură cu problema intrării în Piața comună, sub pretextul că este mai bine ca sindicatele să aștepte să vadă întâi care sînt condițiile puse de Piața comună și apoi să le discute la un congres special. Astfel a fost posibilă adoptarea cu greu a unei rezoluții de «a vedea și aștepta».

Așadar, se poate spune, în concluzie, că pe lîngă complicatele probleme economice, intrarea Angliei în Piața comună presupune înălțurarea unor serioase obstacole politice, atît pe plan internațional cît și pe plan intern.

Ecaterina OPROIU

UN VIS

Nu, nu cred ca numele domnului Roger Tallon să fie cunoscut nici pe la noi și nici aiurea. Dl. Tallon practică o meserie cu o rezonanță pe cît de confuză, pe a_cît de suspectă. Este designer. Operele sale circulă prin lume într-o stare de cvasianonimat: un televizor portabil pe nume Televia; o garnitură de scaune, masă și scară din aluminiu și plastic, un metrou, în Mexico, de culoare oranj.

Ce zice dl. Tallon? Dl. Tallon zice așa: planeta aceasta este prea vastă și prea demonică pentru ca un om ca mine (40 de ani, început de chelie, talent la desen) s-o poate influența într-un fel. Forțele care ne înconjură sînt prea oarbe, prea absurde ca să poată fi stăpînite cu picul. Dar eu — zice Tallon — n-am rachete, ci picaturi...

Dl. Tallon vrea să ne facă să iubim obiectele care ne înconjură atît de mult încît să avem tîria să renunțăm la ele. Aproape toate locuințele — zice dl. Tallon — devin în cîțiva ani o acumulare de boarfe, de obiecte văduve, de ustensile știrbe. Învățați să reubiți spațiul. Primul act al dragostei față de obiect este aruncarea lui. Învățați să-l integrați. Integrați televizorul într-un raft și raftul într-o bibliotecă și bibliotecă într-un zid. Aerați! Respirați! Nu vă mai rătăciți printre obiecte. Nu vă mai lăsați striviți de ele.

Reînvățați animismul! În fiecare șurub e un duh. Mașinile americane de după război erau lirice. Lunguiețe, nichelate, cu forme dulci și moi, ele reprezentau, atunci, chiotul fericit, gata de o nouă prosperitate, al celor întorși cu bine de la mîcel. Azi, războiul din Vietnam, contestația studentescă, neliniștea și neliniștile oamenilor de culoare au făcut ca noile tipuri de automobile să arate cu totul alt fel. Mașina a devenit tanc, car de asalt cu unghiuri drepte și fente mici. Mașina transoceanică a devenit o cetățuie blindată.

Sigur că, și aici, lucrează determinarea. Sigur că, într-o lume a tuturor dependențelor, dar mai ales a dependenței de teama zilei de mîine, oamenii nu se pot îndrepta liberi spre necesitățile lor. În momentul de față, de pildă — ne încredințează specialiștii — ar fi foarte ușor de creat un vehicul electric, ultraperfecționat, care să n-aibă roți, să nu polueze atmosfera, să nu facă zgomot, să nu mai prezinte dificultăți de parcare etc. Teoretic totul e cu puțință. Dar cine poate să-și permită acest lux? Pentru un asemenea vehicul ar trebui ridicate uzine uriașe și mai ales ar trebui distruse uzine uriașe. Ar trebui produs un nou utilaj. O armată de lucrători ar trebui reeducată. De unde să se ia atîta cupru?

Dl. Tallon nu este un exaltat. El știe că da, e adevărat, oamenii pot realiza tot ceea ce visează, dar că visele nu se îndeplinesc decît foarte rar, în zori. De cele mai multe ori bunicii visează pentru nepoți, iar noi visăm prin procură, pentru viitorime.

Dl. Tallon visează antivisul lui Ionescu. Noul locatar nu mai este copleșit de obiecte și strivit de ele. Dl. Tallon ne visează stăpîni ai obiectelor care ne înconjură. În obiecte vrea să vadă sufletul nostru, al celor care le stăpînesc. O lampă de noapte este creierul nostru care arde noaptea. O sufragerie e familia noastră la ora cinei. Un vas de flori este un fulg din aripa de inger care flutură în fiecare seară peste noi.

Dragi proiectanți, scumpi achizitori, măriți merceologii, poate Tallon ăsta nu o fi chiar așa de țicnit precum pare...

I. CIOARĂ

LA JUMĂTATEA MANDATULUI

Dat fiind că se apropie scrutinul de la 3 noiem din S.U.A. — cînd urmează să fie reinnoite Cam Reprezentanților, o treime a Senatului și totalul guvernatorilor celor 50 de state — atenția observatorilor scenei politice americane este concentrată asupra elementelor de natură să permită, de pe acum, un concluzii. În acest context un loc important îl dă alegerile preliminare — acele primaries prin care aleși reprezentanții partidelor republican și democrat pentru alegerile legislative din toamnă. Din «preliminăriile» desfășurate din primăvară și pînă acum s-au prins desprinde totuși o seamă de indicii. De pildă, în gerea suferită mai zilele trecute de fostul guvernator segregacionist al Arkansasului, Orval Faubus — care n-a obținut investitura democratică pe un nou mandat — precum și noul eșec al judecatorului cu vederi rasiste, Harold Canswell, care a eșuat în încercarea de a obține investitura republicană a statului Florida pentru un post de senator, au dus la concluzia că «strategia sudistă» a Administrației începută să dea roade (este vorba, precum se știe, încercarea de a se obține ralierea sudului de către președintele Nixon, pentru a se neutraliza o eventuale candidatură a lui George Wallace în alegerile prezidențiale din 1972). Dar comentatorilor nu le-a scăpat, nă marcată, nici participarea, mai mult sau mai puțin distantă, a Administrației, a președintelui însuși, la campania electorală — izvorită desigur din considerentul că alegerile legislative sînt apreciate drept un «referend la jumătatea mandatului prezidențial... Deplasările nu roase ale președintelui în diferite colțuri ale țării și întîlnirile acestuia cu alegătorii și candidații republicani alegerea unui grup de tineri deputați republican Camera Reprezentanților, pentru a-i determina să ajungă în dobîndirea unui loc în Senat, au menirea, pot rațiunii comentatorilor, de a servi un obiectiv cerut de Administrație în momentul de față: de a schi pe cît posibil raportul de forțe din Congres în ansamblu, dar mai ales din Senat (unde, din cele 35 de mandate urmează a fi disputate, 25 sînt, în prezent, deținute de democrați). Realizarea acestui țel ar avea nu numai efect psihologic dar și — ceea ce este cel puțin tot de important — neutralizarea opoziției ce s-a manifestat, deosebit de virulent, în Senat față de diverse proiecte ale Administrației, silindu-l pe președinte să se folosească adeseori de dreptul de veto. Pentru îndeplinirea scopului propus, Administrația nu se rezolvă însă doar la sprijinul direct acordat candidaților priani politici interne s-a pus accentul în deosebită nemulțumirea determinată de «moștenirea» economică lăsată de democrați — șomajul ridicat și inflația — fapt care în doi ani s-a ajuns ca pericolul unei grave recesiuni să fie, cel puțin pentru moment, îndepătat. De asemenea, în calculul electoral au intrat — ținînd seama de «sensibilitatea» opiniei publice la acest capitol — aspecte ale politicii externe: convorbirile S.U.A. care vor fi reluate la Helsinki cu o zi înaintea datei gerilor, inițierea așa-numitului «plan Rogers», retragerea prevăzută a 50 000 soldați americani din Vietnam pînă la 15 octombrie și însuși actualul turneu european al președintelui Nixon. Ținînd seama de toate aceste comentatorii nu exclud un succes republican. Dar este totuși peste o lună pînă în ziua scrutinului...

telex

WASHINGTON ● Date statistice recente relevă numărul total al bazelor militare americane pe teritorii străine: 3 401, dintre care 429 baze mari, în 30 țări. Întreținerea lor grevează bugetul contribuabililor americani cu 8 miliarde dolari pe an.

SOFIA ● A fost lansat la apă un cargou de 23 000 tone construit la șantierele navale de la Varna. În prezent, Bulgaria dispune de o flotă maritimă de 92 cargouri și 18 petroliere cu un deplasament total de 920 000 tone.

TORONTO ● Cel mai bogat oraș al Canadei deține recordul celui mai ridicat număr de șomeri: aproape 58 000.

LONDRA ● Un raport al organului însărcinat cu lupta împotriva poluării în Marea Britanie apreciază ca «exagerate» unele dintre argumentele apărătorilor naturii, atrăgînd atenția asupra primejdiei creării unei adevărate psihoze a poluării.

BRUXELLES ● În momentul de față unul din 14 locuitori ai Belgiei este străin, iar populația activă a țării numără peste 8% imigranți. Guvernul a luat în ultimul timp măsuri de limitare a imigrării.

ROMA ● Se repetă, la scară mai mare, acțiunea de cercetări științifice

SAIGON

● Trei ziare saigoneze au fost interzise de autoritățile vietnameze pentru a fi criticate folosirea forței împotriva invalizilor de război care cereau îmbunătățirea condițiilor de viață și încetarea războiului.

CONAKRY

● Pentru ca analfabetismul să fie lichidat în Guineea, curaj de alfabetizare vor trebui urmate de o ultimă tranșă de trei — de 240 000 persoane.

NEW YORK

● Se semnalează creșterea numărului furturilor de arme bazele Pentagonului. Din arsenalul militar au fost furate numai anul acesta peste 1 000 arme de diverse tipuri.

TOKYO

● Firme specializate japoneze propun — pentru a se evita poluarea atmosferică — amplasarea viitoarelor centrale atomoelectrice în largul oceanului, sub apă. Proiecte asemănătoare au fost elaborate și în alte țări.

ihai LAZĂR

CRUTINUL E LA BORDEAUX

oate că vom înțelege cel mai bine natura bătăliei electorale pentru scaunul de deputat de la Bordeaux, dintre mierul francez Jacques Chaban-Delmas și principalul oponent, Jean-Jacques Servan-Schreiber, secretarul general al partidului radical-socialist, cunoscând un aspect electoral cel puțin neobișnuit: o dată încheiată disputa desemnat învingătorul, acesta nu își va ocupa scaunul în parlament; primul ministru optează desigur pentru funcția prim-ministru — un supleant, potrivit Constituției, fiind să reprezinte în parlament circumscricția sa electorală. Radicalul Servan-Schreiber avea intenția oricum — în cazul unei puțin probabile victorii la Bordeaux — să mențină proaspăt câștigatul mandat de deputat de Gironde; pe de o parte pentru că n-ar fi putut reprezenta în același timp două circumscricții electorale, iar pe de altă parte, cum afirma, pentru a nu-și deziluziona electoratul... Rezultatul scrutinului de la 20 septembrie demonstrează că majoritatea celor aproximativ 43 000 votanți au optat să-și dovedească, prin votul lor, deziluzia. Îndeosebi în mod flagrant. Apoi, de ce a rămas fără răspuns al primului ministru adresat principalului său adversar la Nancy, încă înaintea scrutinului de la Bordeaux, la momentul datului de la Nancy, pentru ca lupta și urmările ei să fie evidente?

Se pune întrebarea: ce țeluri s-au ascuns în spatele acestor manevre politice? În ceea ce îl privește pe primul ministru, răspunsurile sînt mai ușor de găsit. Chaban-Delmas, care și pînă în prezent a fost primar la Bordeaux și deputat al acestui oraș, dorea să-și păstreze calitatea pe care o are nu numai pentru prestigiul pe care aceasta i-o conferă. Motivele care l-au împins pe Servan-Schreiber la lăsidatura hazardată de la Bordeaux sînt mai multe și nu sînt foarte clare, cel puțin pentru moment. Proaspătul ministru de la Nancy, dorea, desigur, să-și sporească prestigiul politic în cadrul luptei care, chiar dacă lipsită de rezultate de izbîndă, s-a vădit cel puțin răsunătoare prin presa adversarului. Se pare, apoi, potrivit observatorilor, că Servan-Schreiber ținea «să devină, în câteva luni, o forță de prim plan și, dacă este posibil, o forță de opoziție» («l'Actualité»). Acum însă după victoria categorică a lui Chaban-Delmas și, implicit, înfrîngerea lui Servan-Schreiber, acesta din urmă s-a văzut nevoit să demisioneze din funcția de secretar general al partidului radical-socialist...

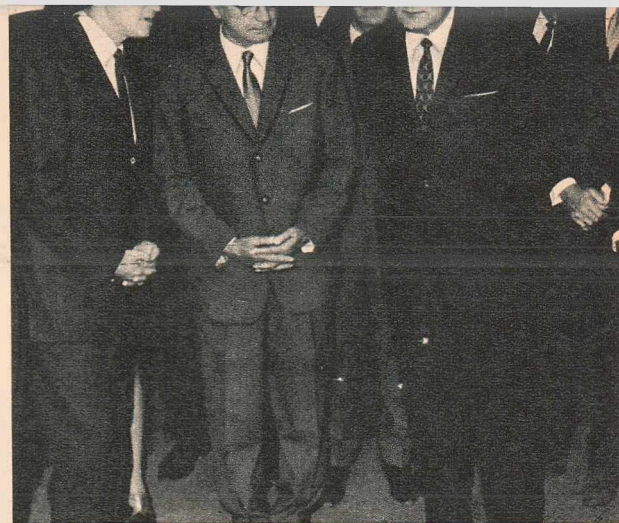
Se vorbește, totodată, că spectaculoasa înfrîngere a lui Chaban-Delmas — Servan-Schreiber ascunde, sau mai cu puțin, eșecul așa-numitei stîngi non-comuniste de a forma o coaliție care să prezinte un candidat unic. Cît de real este poziția partidului comunist, acesta a considerat-o lăsidatura lui Servan-Schreiber nu numai ca aceea a unui ministru convins al atlantismului și integrării economice, și fiind de natură să ridice obstacole în calea realizării unui acord între formațiunile stîngii pentru sprijinirea candidatului unic. De altfel, în opinia a numeroși observatori, soluția avansată de comunisti, privind formarea unei stîngi a opoziției cu sorți de izbîndă ar fi fost singura soluție în această confruntare electorală.

de Radu BUDEANU

TURNEUL NAKASONE

«O retragere a trupelor S.U.A. nu înseamnă încetarea prezenței americane în Asia» a remarcat Spiro Agnew, după ce a purtat dialoguri sinuoase cu partenerii săi asiatici în cadrul ultimului turneu. Presa a analizat la momentul potrivit, și sub toate aspectele, temperatura oscilantă a relațiilor dintre S.U.A. și țările Asiei de sud-est în contextul în care Washingtonul pare tentat să plaseze o bună parte a balastului eforturilor militare, destinate acestei regiuni, pe umerii acoliților asiatici. Dacă la începutul lui septembrie turneul lui Agnew în Asia de sud-est se afla în centrul atenției comentatorilor, la sfîrșitul acestei luni i-a luat locul cel al lui Yasuhiro Nakasone în Statele Unite. Interesul observatorilor față de invitatul secretarului de stat american al apărării, Melvin Laird, nu rezultă din relativ rarele apariții la Washington ale unui ministru japonez al apărării, cît din perspectiva relațiilor militare japoano-americane pe care acest dialog ar putea-o deschide. Comentatorii nu elimină din sfera subiectelor abordate cu prilejul turneului american al lui Nakasone (funcția exactă a acestuia fiind de «director al agenției apărării») aspectul dezvoltării ponderii economice și militare japoneze în regiunea Asiei de sud-est care creează în această zonă noi «imponderabile» politice.

În prezent, Japonia posedă numai 260 000 de oameni în cadrul «forțelor de autoapărare» ca urmare a existenței celui de-al treilea articol 9 din Constituție care interzice reînarmarea. Totuși, peste 1 500 de firme sînt angrenate, cu ritmul propriu expansiunii industriale japoneze, în construcția de arme și armament: la Nissan (al doilea producător de automobile) se fabrică rachete de 127 mm, la Shin Meiwa vedete militare PS-1, la Mitsubishi și Toshiba (primul producător de televizoare în color) rachete sol-aer de tipul Hawks etc. Exemplele se pot înmulți. Observatorii apreciază că marile firme japoneze care au reușit pînă în prezent să mențină, în cadrul producției de vase maritime, automobile, circuite electronice etc., un înalt ritm, vor trebui, ca urmare a saturării pieței, să treacă, din mers, la producția de armament. În această nouă direcție profiturile lor ar găsi o matcă propice. De aici și pînă la crearea cadrului politic care să permită Japoniei, în concurență cu S.U.A., accesul pe piața de război din Asia de sud-est nu ar mai fi decît un pas. Responsabilitățile economice și strategice pe care Japonia dorește tot mai ferm să și le asume, se leagă, așadar, într-un mod de loc neașteptat, de amploarea, în permanentă creștere, a producției de război. Trecerea Japoniei de la tăcerea politică pe plan regional (chiar aflîndu-se în plină expansiune economică) la primele note ale unei partituri strategice și diplomatice proprii, a început să prindă formă. Firește, comentatorii abordează nuanțat problema opțiunilor strategice și politice ale Japoniei în Asia de sud-est. Deși trecerea unor importante industrii japoneze spre producția de armament cimentează legătura dintre interesele marilor monopoluri și tendințele politice pro-militariste, este la fel de adevărat că transformarea Japoniei într-o forță militară, chiar menținută sub «umbrela atomică» americană, nu se va produce nici rapid, nici ușor. Aceasta, subliniază comentarii politici, rezultă pe de o parte din complexitatea relațiilor cu S.U.A., care vor măsura cu mare atenție ritmurile producției de război japoneze, dar mai ales datorită refuzului maselor largi din Japonia de a asista pasiv la îndreptarea țării din nou spre militarism.

Aspect de la inaugurarea pavilionului românesc.

VIENA

PREZENTĂ PRESTIGIOASĂ

Corespondență specială
de N. VRABIE

Praterul vienez, vestitul parc de agrement din orașul «Dunării albastre», găzduiește în fiecare toamnă tradiționalul Tîrg internațional, manifestare economică de răsunet mondial, datorită îndeosebi participării numeroase și selecte de țări și firme cu tradiție și renume în comerțul mondial. Și la ediția din acest an — a 92-a — datorită caracterului general al tîrgului, au fost prezentate expozate foarte diverse, începînd cu cele din domeniul industriei construcțiilor de mașini, continuînd cu cele din industria chimică și de mase plastice și terminînd cu bunuri de larg consum, produse artizanale și alimentare. Pavilioane mari, etajate, au cuprins numeroase noutăți în domeniul bunurilor de utilitate practică, gospodărească, ce s-au remarcat printr-o prezentare deosebit de ingenioasă.

Pavilionul României — una dintre cele 20 de țări participante cu pavilioane naționale — s-a aflat în marea hală a națiunilor, ocupînd o suprafață de 750 mp. Și prezentarea expozatelor românești a păstrat amprenta caracterului multilateral al tîrgului. Astfel, au fost expuse circa 1 200 mostre din produsele oferite la export de 15 întreprinderi de comerț exterior românești. Pondere principală în pavilion a fost deținută de sectorul construcțiilor de mașini, reprezentat prin mașinile, motoarele electrice, elemente de automatizare, aparate de radio-recepție și televizoare etc. Standurile industriei chimice au cuprins o bogăție de mostre de produse chimice și farmaceutice, de medicamente, coloranți, PVC, obiecte de mase plastice etc. Un spațiu important a fost ocupat de mobila românească — stil sau modernă — cunoscută pe piața austriacă pentru calitățile ei constructive și ornamentale. A fost de altfel standul cu afluența cea mai mare de vizitatori, mobila prezentată fiind de înalt nivel calitativ și fără concurență serioasă în tîrg.

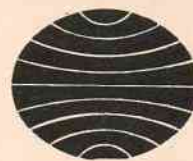
Pe un spațiu dreptunghiular, acoperit cu un covor de iarbă naturală și flori, au fost prezentate, cu mult gust și ingeniozitate, produsele agro-alimentare românești, conservate sau proaspete — de asemenea binecunoscute pe piața austriacă. Lîngă acest sector, multicolor și apetisant, au fost prezentate nenumărate produse ale industriei locale și ale cooperăției meșteșugărești din România, renumitele produse artizanale, covoare, împletituri, ceramică, obiecte din fier forjat jucării etc. Toate aceste obiecte, care demonstrează simțul artistic înăscut al harnicilor artizani români, au constituit de asemenea puncte de atracție pentru vizitatori.

Varietatea de produse, nivelul lor calitativ, ansamblul arhitectonic de prezentare și de punere în valoare a mostrelor, au făcut din pavilionul țării noastre unul dintre cele mai interesante și mai apreciate pavilioane din cadrul tîrgului. Acest succes s-a exprimat prin numărul mare de vizitatori — între care s-au aflat oficialități de seamă ca președintele federal al Austriei, Franz Jonas, ministrul comerțului, industriei și meșteșugurilor, Josef Staribacher, primarul orașului Viena, Bruno Marek ș.a. — prin contractele comerciale realizate (pentru o sumă ce depășește 20 milioane lei valută).

Se poate astfel afirma că prezența României la tîrgul de la Viena a constituit, în ansamblu, o reușită, o prezentă de prestigiu. Ea se înscrie ca un fapt pozitiv în ansamblul acțiunilor care au precedat vizita, atît de mult așteptată aici la Viena, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Conflictul dintre forțele guvernamentale iordaniene și grupurile de comando palestiniene a luat proporții. Paralel cu intensa activitate diplomatică din diferite capitale arabe pentru încercarea aplanării acestuia, la Amman (în fotografie), și în alte zone ale Iordaniei au avut loc ciocniri sîngeroase soldate cu mii de morți și răniți.

MOSCOVA

PERFORMANȚA „LUNA-16“

Corespondență
specială

de la

Boris DICENKO

La 12 septembrie a fost lansată în U.R.S.S. stația automată «LUNA-16», pe o traiectorie de zbor în direcția Lunii. Imediat după lansare, Centrul terestru sovietic de control comunica primele știri în legătură cu evoluția aparatului cosmic pe traiectoria sa de mișcare. «Luna-16», care-și luase startul de pe o orbită de satelit artificial al Pământului, s-a înscris curînd pe o traiectorie apropiată de cea stabilită prin calcul, pentru ca apoi, potrivit datelor telemetrice, să se angajeze fără greș în direcția Lunii. În cea de-a patra zi de la lansare, stația automată sovietică s-a plasat pe o orbită circulară de satelit artificial al Lunii, menținînd tot timpul legătura prin radio cu Centrul terestru de control.

În cursul zborului Luna-Pământ s-a stabilit de 68 de ori legătura cu Pământul, toate datele indicînd funcționarea precisă a aparaturii de la bordul stației. În a cincea zi de zbor a fost necesară o corecție a traiectoriei de mișcare, iar puțin mai tîrziu, stația automată «Luna 16» s-a orientat în spațiu după Soare și Pământ. După cuplarea instalației propulsoare, care a dat stației impulsul convenit de frînare, «Luna 16» a început să evolueze ca satelit artificial al Lunii pe o orbită cu următorii parametrii: înălțimea maximă de la suprafața Lunii 110 km; înclinarea orbitei față de planul Ecuatorului lunar 70 grade; perioada de rotație de 1 oră și 59 de minute.

La 18 și 19 septembrie au avut loc manevrele care au determinat stația automată să treacă pe o orbită eliptică, după care, ieșirea de pe această orbită s-a făcut în doi timpi. Au urmat o serie de noi manevre succesive efectuate la o înălțime de 600 m de suprafața Selenei și «Luna-16» a început coborîrea în vederea aselenizării line.

În ziua de 20 septembrie la ora 8,18 minute (ora Moscovei) după un zbor cosmic de 9 zile, «Luna-16» a aselenizat cu succes în zona «Mării Fertilității», potrivit coordonatelor selenografice fixate.

După ce a realizat un complex de operațiuni tehnologice importante, stația automată a primit de pe Pământ comanda pentru recoltat rocă selenară. În urma executării acestei comenzi, racheta cosmică, desprinzîndu-se de treapta de aselenizare, a decolat de pe Lună și s-a îndreptat spre Pământ, aducînd mostrele respective de rocă.

În vederea recuperării aparatului purtător s-au luat toate măsurile necesare, astfel încît aterizarea să poată avea loc la 24 septembrie, în bune condițiuni.

Prin această performanță, știința și tehnica sovietică reputează încă un succes remarcabil, ceea ce deschide calea unor noi realizări de perspectivă.

Scrutinul de la 20 septembrie din Suedia a reținut atenția observatorilor politici, datorită faptului că este vorba de înlocuirea sistemului bicameral de pînă acum printr-o Adunare Națională cu 350 membri ca și de prima consultare electorală după venirea la putere, în urmă cu un an, a lui Olof Palme. Alegerile s-au soldat cu obținerea de către social-democrați a 46,3% din voturi. Partidul Comunist a înregistrat un mare spor de voturi, obținînd cel mai mare număr de mandate în parlament, de după război încoace. În fotografie: președintele Partidului Comunist, C.H. Hermansson, adresîndu-se muncitorilor la Huddings — o suburbie a Stockholmului.

CĂLUGĂRIȚELE DE IMPORT

Două anchete — una întreprinsă de Vatican în cîteva țări vest-europene, cealaltă, în India, inițiată de guvern — au drept obiect afacerea «traficului de călugărițe», care a suscit în săptămîinile din urmă ascuțite controverse. Faptele nu sînt noi. Un raport confidențial, în care se expuneau «nenumărate îndoieli» în legătură cu aflul de novice de proveniență asiatică în mănăstirile din Republica Federală a Germaniei, circula încă din 1966 acuzînd o practică care dura de peste șase ani. Scandalul propriu-zis a izbucnit cu atît mai zgomotos cu cît fusese îndelung înăbușit, abia la începutul acestei toamne, cînd săptămîinul britanic «Sunday Times» și după el numeroase alte reviste, ziare, posturi de radio și televiziune au început să publice și să difuzeze mărturii, declarații, anchete și interviuri, care aruncă o lumină foarte puțin avantajoasă asupra felului în care mănăstirile catolice din Europa — alarmate de refluxul continuu al vocației pentru călugărie și de implicita penurie de «personal specializat» — au procedat la completarea efectivelor, provocînd o imigrație din țările «lumii a treia». După cum reiese din numeroase fapte dezvăluite cu acest prilej opiniei publice, afacerea a fost tratată în cel mai pur stil comercial: mănăstirile comandau novice și le plăteau «cu bucata»; la rîndul lor mediatorii din India — printre care personajul cel mai activ era un anume reverend Cyriac Puthenpura, care conducea o întregă rețea de racolare și dispunea și de un institut în care tînerele erau catehizate și primeau cîteva ultrasumare cunoștințe asupra limbii din țara de destinație — au izbutit în anii de activitate să-și rotunjească conturi frumoase, din sumele încasate de la mănăstiri.

Vocația religioasă a fetelor din Kerala, provenite din familii de țărani săraci de confesiune catolică, apărea spontan în momentul cînd clericii-recrutori le fluturau prin fața ochilor mirajul unei vieți ușoare și îndestulate și al posibilităților de instruire. Tentația era atît de mare încît pentru a-și vedea fetele fericite familiile izbuteau să smulgă din sărăcia lor și să plătească binevoitorilor pastori sume care ajungeau la

6 000 de rupii. Cît despre fericirea care le aștepta în mănăstirile din Italia, Franța, Anglia, Elveția, R.F.G., faptele aduse la cunoștința opiniei publice în săptămîinile din urmă sînt revelatoare; situația tinerelor transplantate brutal într-o lume total diferită de cea cu care fuseseră obișnuite, puse în cele mai multe cazuri în condiții de servitoare a comunităților religioase, departe de promisiunile de instruire, justifică pe deplin indignarea ce a caracterizat marea majoritate a comentariilor apărute în presă internațională, care nu s-a sfîșit să folosească termenul de «comerț cu sclavi».

Sub presiunea acuzațiilor vehemente care i s-au adus, Vaticanul a trebuit să interzică practica importului de novice. Anchetele privind soarta călugărițelor indiene din Europa — după unele versiuni 2 000, după altele 5 000 sau chiar 7 000 — vor fi, se pare, terminate, în cursul lunii viitoare.

Delia ȘTEFAN

Constantin BONI

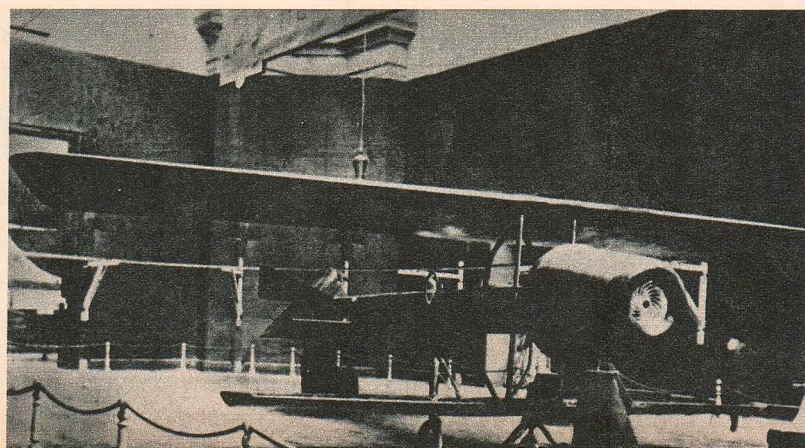
arhivă-foto

1910 — PRIMUL AVION CU REACȚIE

La Salonul internațional de aeronautică, organizat în capitala Franței în septembrie 1910, avionul prezentat în fotografie a stîrnit senzație. Silueta sa neobișnuită și, mai ales, lipsa elicei, făcea să se creadă că este vorba mai mult de o machetă-proiect, lipsită de perspective imediate. După închiderea salonului însă — la 16 decembrie — realizatorul acestui insolit aparat — tînărul

săvant român Henri Coandă, care abia plinise 24 de ani — avea să uimească publicul cînd, în timpul unei demonstrații de zbor, a realizat un zbor personal, la Issy-les-Moulineaux, Paris, acest cel dintîi avion cu reacție. Principiul său de construcție a rămas neschimbat pînă în zilele noastre.

Ion MUNTE

Silviu BRUCAN

semnificația unei vizite

A devenit un adevăr comun — și totodată piinea cea de toate zilele a cronicarilor externi — că relațiile internaționale contemporane sînt mai complexe ca oricînd. Dificultatea cea mare constă nu atît în a enumera toți factorii care concură la această complexitate, cu grija de a nu scăpa nici unul, ci de a desprinde din acest nod încîlcit acei factori care determină cursul evenimentelor și apoi a vedea care dintre aceștia au viitor și care au doar trecut și continuă să acționeze în prezent în virtutea unor puternice lansări de pe rampa istoriei mai vechi.

A fost o vreme, de pildă, în care soarta Europei și, implicit, a lumii era determinată de rivalitățile sau alianțele temporare ale unui număr extrem de limitat de puteri și în care marile litigii internaționale erau «rezolvate» pe cîmpul de bătălie sau în conclavurile secrete ale regilor și diplomaților lor. În aceeași capitală europeană în care s-a desfășurat, în aceste zile, vizita președintelui României socialiste, avea loc cu un secol și jumătate în urmă faimosul Congres de la Viena, pe care și astăzi unii istorici occidentali îl idilizează ca deschizător al «epocii de aur a diplomației». A fost congresul la care, în urma înfrîngerii Franței napoleoniene, marile puteri și-au satisfăcut pretențiile teritoriale pe socoteala altor popoare și au luat măsuri de restabilire a vechilor rînduiri politice.

Vremurile acestea au apus chiar dacă vestigiile lor sînt încă prezente în viața internațională. Trăim astăzi într-o lume a tranzițiilor — o lume în care trecerea pe scară mondială de la capitalism la socialism se împletește dialectic cu trecerea de la relații internaționale bazate pe domnia forței și deci a marilor puteri la relații internaționale bazate pe norme general-democratice și deci pe egalitate între țări, mari sau mici. Ca toate procesele istorice și acesta este contradictoriu, în zigzag, cu momente de progres și momente de regres. Este însă din ce în ce mai evident că politica de forță își are reazimul în trecut și nu mai poate rezolva cu succes problemele prezentului, în timp ce afirmarea de sine stătătoare a națiunii-

lor lovește cu putere crescînd în pozițiile arici ale dominației și hegemoniei, intervenției și sferelor de influență. De la mișcarea de eliberare națională, care a și sfărîmat imense imperii coloniale, pînă la emanciparea de sub tutela americană a unor state europene, fenomenul își are sursa în impulsul eliberator imprimat națiunilor de profunde transformări social-economice și tehnico-științifice ale epocii.

Europa de azi nu mai seamănă cu cea de ieri. Însăși configurația ei social-politică s-a schimbat. Iar pe nici un alt continent nu apare mai pregnant rolul crescînd ce revine statelor mici și mijlocii în viața internațională. Austria și România ilustrează pe viu această realitate contemporană. Deși diferite ca sistem social-economic, cele două țări și-au cucerit o pondere specială în noul concert european. Fără a reduce cu nimic rolul major ce revine principalelor puteri europene, se poate spune că orice evaluare obiectivă a istoriei contemporane a continentului nostru trebuie să consemneze contribuția specifică pe care România socialistă și Austria neutră au adus-o la amplificarea continuă, progresivă, a contactelor și schimburilor intereuropene, la mișcarea înainte spre o conferință pan-europeană a securității și colaborării.

Dacă astăzi vizitele și schimburile de păreri la cel mai înalt nivel au devenit o constantă a contextului politic european, aceasta este neîndoios un rezultat remarcabil de care rămîne legat istoricește inițiativa, dinamismul și curajul conducerii de stat a României socialiste. Dialogul politic tot mai amplu și mai deschis și cursul ascendent al schimburilor comerciale, culturale și tehnico-științifice româno-austriece constituie o demonstrație convingătoare și consecventă a necesității și practicabilității celor două puncte ale conferinței pan-europene propuse de țările socialiste — nerecurgerea la forță și stimularea cooperării.

RAZILIA: RECONSIDERĂRI POLITICE

După redeschiderea Congresului Național în toamna anului trecut, și reluarea acțiunii parlamentare, personalități politice la Rio fac noi declarații vehiculînd ideea continuării procesului de democratizare.

Se știe că prin actul instituțional din 13embrie 1968, fostul președinte Costa Silva a interzis activitatea Congresului Național, suspendînd totodată adunările legislative locale. Cu același prilej, el a declarat «venită» activitatea partidelor politice zilieni și le-a trecut «de facto» în ilegalitate. Tot atunci, unor personalități politice aflate în opoziție le-au fost retrase drepturile și imunitatea parlamentară. E drept că guvernul a promis, în același timp, o mai bună normalizare a vieții politice braziliene, condiționată însă de elaborarea unei noi constituții și a unui nou statut al activității partidelor politice. Această normalizare a făcut însă primii pași în prezența succesorului lui Silva, actualul președinte Garibaldi Medici, a cărui investitură, la 25 octombrie 1969, a coincis cu redeschiderea Congresului Național. De altfel, noul guvern Medici a proclamat, încă din prima zi de instalare, revenirea la un sistem democratic ca una din preocupările sale permanente, alături de programul de dezvoltare economică accelerată.

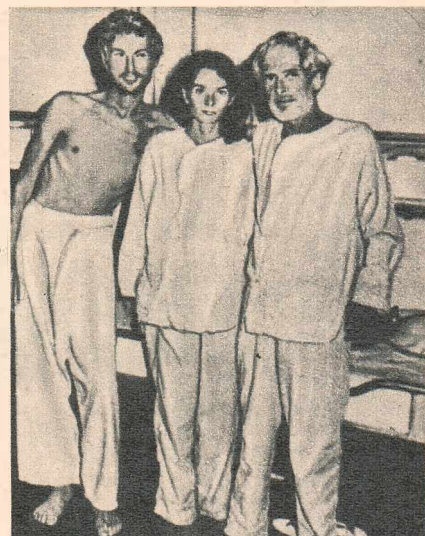
Legătura cu programul economic este deosebit de importantă în Brazilia producția agricolă a cărei ritm în ultimele șase luni cu 9%, iar sectorul industrial a cunoscut o expansiune de 6%. În ceea ce privește programul politic, normalizarea a continuat prin reluarea acțiunii adunărilor legislative locale, în vara lui curent, și în prezent prin pregătirea ședințelor de deputați în Congres și adunările legislative, care vor avea loc la 15 noiembrie. Principalele partide politice, FEN (Alianța Renovatoare Națională) —

de guvernămînt — și MDB (Mișcarea Democratică Braziliană) — de opoziție — își desfășoară normal activitatea, urmînd ca zilele acestea să-și desemneze reprezentanții în alegerile legislative. Observatorii politici remarcă în același sens al normalizării vieții politice braziliene și faptul că lista celor 22 de viitori guvernatori desemnați de președintele Medici nu cuprinde decît trei militari. De asemenea, este de notat că numărul persoanelor private de drepturi politice a scăzut. Intenția guvernului de a duce pînă la capăt normalizarea vieții politice a fost recent anunțată și în Senat prin discursul deputatului Clovis Stenzel, considerat de observatorii politici latino-americani drept «purătorul de cuvînt și teoreticianul guvernului Medici». În discursul său, el a declarat că «există toate condițiile pentru ca viața politică braziliană să revină la normal» și a considerat anul 1971 ca «an al adîncirii procesului de reconsiderare politică, ini-

țiat de actualul guvern de la Rio. Ceea ce nu i-a împiedicat pe comentatori să sublinieze că mai sînt multe de făcut pe această cale a «adîncirii» procesului de democratizare a vieții politice braziliene.

Dan BULGĂR

Cei trei membri ai ambarcației «Galatee», dați dispăruți de mai bine de trei luni, după ce părăsiseră insula Tahiti, au fost găsiți la circa 700 km nord-vest de insulele Hawaii, de către cargoul «Niagara Falls».

cronica de trei secunde

ÎN AER

Zice la gazetă așa:

«O trombă (sau o tornadă) ca aceea care a lovit Veneția este un viteză ascendent, extrem de violent, de dimensiuni reduse, în care vînturile pot depăși viteze de peste 500 kilometri pe oră. Acest fenomen se compară într-adevăr cu un aspirator fantastic care în trecere distruge totul pe o lungime maximă de 100-200 metri... Un anume număr de condiții trebuie reunite pentru a da naștere unei asemenea trombe. O masă de aer cald, deosebit de încălzită la sol, deci instabilă, intră brusc în contact cu o masă de aer rece, ceea ce explică de ce tornadele se produc mai ales vara, în timpul zilei. În atmosferă, o mișcare ascendentă în spirală este amorțită cu o violență extraordinară. Efectele presiunii exercitate de vînturi (proporțională cu patratul vitezei) sînt agravate de diferențele de pre-

siune din interiorul sistemului. Forța centrifugă datorată vitezei creează o enormă depresiune în centrul ei. În trecere, totul este deci dislocat și aspirat, chiar obiecte mari, ca acel vaporetto din Veneția, autobuze etc., etc.»...

Așa se petrec deci lucrurile în aer. Explicația nu e — cum se zice printre muritori — o mare brînză. E bine totuși că pe pămînt, lucrurile se petrec firește altfel și că mîncăm altă brînză, la fel de științifică (poate mai puțin explicită, dar nu pentru asta o iubim).

PE MARE

A apărut cartea «Revolta de pe Caine». Ați văzut filmul «Revolta de pe Bounty». La dosarul dramaticelor răscoale desfășurate pe mare aduc o «piesă» nouă, demnă — cred eu — de toată atenția, în cer și pe pămînt. În Atlantic pachetbotul spaniol «Begona» a salvat de la moarte 640 de pasageri aflați pe pachet-

botul, tot spaniol, «Montserrat», în plin naufragiu. «Begona» are o capacitate de 850 de oameni. Îmbarcîndu-i pe naufragiați, la bordul «Begonei» s-au găsit, deodată, aproape 1 500 de oameni. Viața a 1 500 pe un vas nu e aceeași cu a 850. E mult mai grea. Suferă, în primul rînd, confortul — ca să nu intrăm în alte detalii. Naufragații n-au intrat în alte detalii și s-au răscolat pentru a protesta împotriva condițiilor de confort. Comandantul a trebuit să tragă cu pistolul (încărcat cu gloanțe oarbe), pentru a-i liniști. Inutil.

Naufragații au ținut-o într-o răzmeriță pînă în portul de debarcare, Southampton.

O răscoală a naufragaților — iată o nouă poveste printre poveștile bătrîne ale mării. Dacă au ajuns și naufragații să se răscolească vom trebui să mergem în virful picioarelor. Atenție, deci, domnilor!

Radu COSAȘU

RELAXA — UN SUCCES LA PROBA TIMPULUI

N-au trecut nici doi ani de la intrarea în angrenajul industrial al țării a unei noi unități productive — fabrica RELAXA-Mizil din cadrul Combinatului de industrializare a lemnului-Pipera — și se poate spune, fără nici o exagerare, că tinăra «kuzină a confortului» înaintează din succes în succes.

Apariția în circuitul economic al produselor sale — saltelele detașabile din arcuri încorporate, un produs nou în țara noastră, lansat pe scară largă de Ministerul Industriei Lemnului — a constituit un adevărat reviriment pentru beneficiarii din sectoarele interesate, ca și pentru publicul larg.

Caracteristicile deosebit de avantajoase ale saltelelor de tip RELAXA — eleganță, stabilitate, manevrabilitate ușoară, durabilitate, întreținere minimă, igienă etc. — le-au impus repede în atenția consumatorilor, cererea crescândă determinând trecerea la o producție amplu diversificată. Dacă inițial pe porțile fabricii ieșeau saltele cu miez elastic din arcuri încorporate, învelite în covor împislit din fibre vegetale, apoi cu vată industrială și cu stofe din bumbac, lână sau mătase, diferențele constând doar în dimensiuni, colorit și desene, preferințele beneficiarilor, ale publicului și inventivitatea celor care lucrează în acest domeniu au condus la apariția de noi și noi modele.

Astfel, pe lângă saltelele cunoscute, devenite uimitor de repede «clasice», prin largă lor răspindire, RELAXA produce saltele cu multiplă utilizare sezonieră: una din fețe se folosește în timpul verii, iar cealaltă — având între structurile de covor împislit și vată un strat suplimentar de poliuretan spongios, ceea ce sporește calitățile termice ale produsului — pe timp de iarnă sau răcoros.

Întreprinderile hoteliere au găsit în saltelele detașabile RELAXA o rezolvare magistrală a problemei tapițeriilor, procurându-și-le, prin comenzi speciale, cu indicarea dimensiunilor adecvate mobilierului de care dispun în hoteluri, cabane, moteluri, campinguri, precum și a culorilor și structurilor preferate.

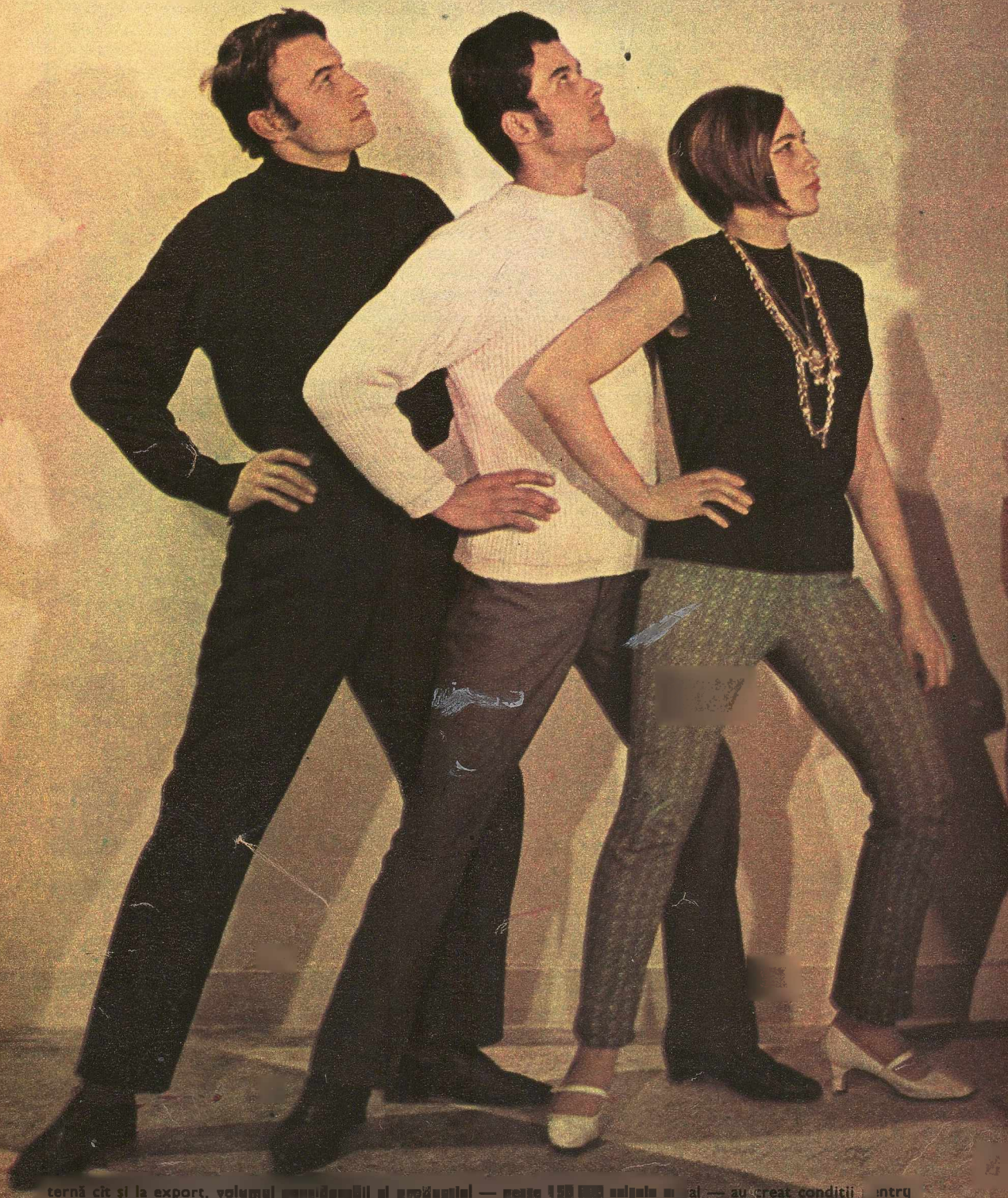
În mari cantități sînt furnizate saltele fără arcuri elastice, cu tot conținutul din poliuretan spongios, după preferințele solicitanților.

În alte variante se adaugă peste stratul de poliuretan, covorul împislit, vata industrială, apoi stofele, stabilizate cu lezardă la canturi, îmbunătățindu-se și mai mult calitățile igienice.

Au sporit de asemenea posibilitățile de cooperare interindustrială, livrîndu-se saltele semifinite, la cererea a numeroase unități producătoare de mobilier.

O altă realizare o constituie valorificarea deșeurilor de fibre, stofe, poliuretan tocat, sub forma unor perne deosebit de practice, nedeformabile și extrem de atrăgătoare.

Succesul deplin al acestor produse ale Ministerului Industriei Lemnului, solicitarea crescîndă, atît pe piața in-

ternă cit și la export, volumul considerabil al producției — peste 150 000 saltele au fost produse în anul 1968 — au creat condiții pentru construirea unei fabrici de mobilă, tot în orașul Mizil, care va livra beneficiarilor produse de la început cu tapițeri de tip RELAXA.

Iată, așadar, că noile produse, destinate sporirii confortului și igienei în timpul timpului.

De aceea, putem spune, împreună cu dumneavoastră, că ideea de confort absolut este indisolubil legată de acest nume, rezonant și convingător: RELAXA.

— au creat condiții pentru construirea unei fabrici de mobilă, tot în orașul Mizil, care va livra beneficiarilor produse de la început cu tapițeri de tip RELAXA.

Iată, așadar, că noile produse, destinate sporirii confortului și igienei în timpul timpului.

De aceea, putem spune, împreună cu dumneavoastră, că ideea de confort absolut este indisolubil legată de acest nume, rezonant și convingător: RELAXA.

Traian STOICA (carte)
Vlad MUSATESCU (disc)
Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
E. DASCĂLU (televiziune)

Prezentat de:

carte

● **Simetrii** de Al. Andrițoiu. În peisajul nostru liric actual, invadat pe mari parcele de silnice încifrări și de fără noimă înșirui de cuvinte, o carte de poezii semnată de Al. Andrițoiu e un prilej de reconfortant și luminos popas. Prezența unei astfel de cărți spune cu vrea să priceapă că atunci când există har, coerența și claritatea nu distrug virtuțile poeziei autentice și că sentimentele, oricât de majore, gândurile și emoțiile, oricât de adânci, pot fi și astfel exprimate, fără, deci, a se recurge la acea avalanșă de cuvinte arbitrar — sau cu un termen foarte la modă — «ambiguu» alăturate, care, în ultimă instanță, nu au rostul decît a ascunde vidul de idei și talent (Editura «Eminescu»).

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut Poezia austriacă modernă — de la Rainer Maria Rilke pînă în zilele noastre. Antologie și traduceri de Maria Banuș și Petre Stoica, care semnează, respectiv, prefața și prezentarea autorilor antologatori. Culegerea izbuteste a ne oferi o imagine semnificativă a liricii austriece moderne atît de diversă și bogată, iar numele ingrijitorilor și tălmăcitorilor girează cu prisosință calitatea ediției (Editura «Minerva»).

● Romanul lui Ionel Teodorescu **Bal mascat** a apărut într-o nouă ediție la Editura «Minerva». Prefață de Ovidiu Papadima.

● În colecția Biblioteca de filozofie și sociologie a Editurii politice a apărut Știința politică de Ovidiu Trăsnea. Constatînd «creșterea tot mai accentuată» a rolului factorului politic în dinamica socială a epocii noastre, autorul înțereprinde un studiu al fenomenului politic «cu năzuința de a aduce un punct de vedere marxist, întemeiat pe un examen istoric și epistemologic» al problematicei abordate. Cartea, laborios concepută, pune în lumină date și interpretări cu privire la geneza și evoluția științei politice, precum și asupra stadiului actual al acesteia.

● Păstrînd doar premisa cu valoare de axiomă a existenței sistemelor constitutive ale limbii, un număr de 18 cercetători își exprimă în cuprinsul volumului **Sistemele limbii** variate puncte de vedere în abordarea fenomenelor lingvistice analizate. Redactorii responsabili: prof. dr. Ion Coteanu și conf. dr. Lucia Wald (Editura Academiei).

● La Editura științifică a apărut volumul II al seriei de **Călători străini despre Țările Române**, conținînd documente pe intervalul de timp cuprins între anii 1551 și 1583 (inclusiv). Volumul e îngrijit de Maria Holban (redactor responsabil), M.M. Alexandrescu Dersca-Bulgaru, Paul Cernovodeanu.

● Noi apariții la Editura Cartea Românească: **Moartea centaurului roman** de Maia Belciu, **Paștele ailor** (roman) de Dumitru M. on, **Omul fără voie** (versuri) de Vasile Vlad.

● La aceeași editură a apărut n două volume **Decameronul** de Boccaccio. Traducere, Eta Boeriu. Prefață, Alexandru Balaci.

● **Întoarcerea primăverii** se întulează volumul de nuvele — în limba germană — semnat de Erika Jübner-Bart, recent apărut la Editura Kriterion.

cinema

● **Îngerii negri**. Vilo Radev, prestigiosul regizor bulgar («Hoțul de Ierusalim», «Țar și general») descrie de pe fundalul unor evenimente dramatice, insolite traectorii umane. Ca și în alte creații ale sale, echilibrul dintre forța epică și cea lirică este asigurat cu

Ann Heywood

constanță. În distribuție: Ștefan Danailov, Doroteea Tonceva, Violeta Ghindeva, Dobrina Stancova, Iosif Surchadjiev, Marin Mladenov. Filmul a fost distins cu Premiul II la Festivalul Internațional de la Karlovy Vary 1970.

● **Alfa-Romeo și Julieta**. Un lanț de coincidențe, nu îndeajuns de abil ticluite. Eva Ruttkay și Zoltan Latinovits, binecunoscuți actori maghiari, acoperă cu discreție nodurile unui film care într-un târziu se hotărăște să devină comedie. În alte roluri — Attila Naghy, Andor Ajtay, Tamas Major, Maria Mezei, Mariann Moor, Kalman Latabar. Regia — György Hamos.

● **Călugărița din Monza**. Ca să mergi cu capul sus pe urmele filmului «Maica Ioana a ingerilor» trebuie să ai focul sacru al lui Kawalerowicz. Tinărul cineast italian Eriprando Visconti nu dă semne în această privință. În distribuție: Ann Heywood, Hardy Krüger, Antonio Sabato, Carla Gravina, Margarita Lozano («Baltașul»)

● Viitorul rol al lui Ricard Burton va fi acela al unui gangster, cu reședința în Soho. Titlul: «Dovadă apăsătoare».

disc

● «**Momente și schițe**», scînteietoarele și causticele bijuterii tipologice ale lui Ion Luca Caragiale — în transpunerea lor dramatizată și înregistrată la radio sub ochiul artistic al maestrului Sică Alexandrescu sau cel al lui Ion Vova — pot fi ascultate acum și pe disc, în recenta imprimare a «Electrecord»-ului. Cele nouă schițe și momente, printre care și «Lanțul slăbiciunilor», «Telegrame», «Căldură mare», sînt magistral interpretate de figuri cunoscute ale scenei noastre: Eugenia Popovici, Carmen Stănescu, Draga Olteanu, Rodica Tapalagă, Radu Beligan, Al. Giugaru, Marcel Angheliescu, N. Gărdescu, Toma Caragiu. Iar citeva din «vociile preopinienților» aparțin istoriei teatrului românesc, — bunăoară Nicky Athanasiu sau Șt. Ciubotărașu. Documentată și pertinentă excelentă prezentare semnată de Șt. Cazimir (16-EXE-0481).

● Aparițiile de «teatru pe disc» se bucură de-o crescîndă căutare în rândurile populației (de etate mini și maxi) ahtiate după spectacolul la... domiciliu. Fără coadă la bilete, fără pretenții de ținută! Așa c-ar fi nespun de binevenită o activizare a unor asemenea preocupări a casei de discuri. Deoarece iubitorii de teatru ar fi cit se poate de măgulii să aibă (în afara binecunoscutelor «Apus de soare» sau «Coana Chirița») și piese contemporane, «la ordinea zilei», din toate punctele de vedere. N-ar fi decît spre cîștigul (material și moral) al «Electrecord»-ului precum

și-n folosul discofililor, amatori de dramaturgie modernă

● Limbile străine se mai pot învăța, nu numai la radio și televiziune, ci și acasă, nemaifiind nevoie de căutat meditorii la «mica publicitate». În colaborare cu editura de specialitate, continuă mereu să apară noi și noi «manuale sonore». Notați-vă, deci, și «Franzeza», ca și «Rusa», pentru clasele a VI-a, de curînd ivite în magazine (EXE-0484, EXE-0485).

plastică

● **Ervant Nicogogian** — pictură. De la ultima sa «personală» Nicogogian a evoluat lent spre reprezentări mai decantate. Dacă amintirea lui Petrașcu mai stăruie în unele lucrări («Curtre» etc.) avem acum totuși o imagine distinctă a unei personalități mature, care-și descrie momentele de contemplație («Artificii», «Fata morgana» etc.) sau cele de intensă visare («Autumnală», «Iarna» etc.) cu luciditate și virtuozitate (Galeriile de artă «Orizont»).

● **Benone Suvăilă** — pictură. Utilizînd puterea magică a figuratției, Suvăilă bate la porțile supra-realismului, fără să treacă însă pragul în acea lume a visului programat contradictoriu. Punerea în scenă e menită mai degrabă să creeze simboluri sau metafore și o atmosferă care să dezlănțuie mecanismele imaginației. Lipsindu-i acel «model interior» care probabil nici nu și-l propune, dar utilizînd, adeseori precizia realistă, pinzele închid în ele imagini cu un potențial emoțional incontestabil (Apollo).

● Părindu-i-se că oricare ar fi tehnicile de asternere a culorilor pe pînza ele nu pot exprima integral o imagine, **Viorica Ilie** inserează în pictură obiectul, refăcînd experimentul de acum cîteva decenii a combine-painting-ului. Ornamente de mobilier sau țesături, piese sau dantele întregesc imaginea cu materialitatea obiectelor uzuale în cea mai mare parte a celor nouă «Studii» pe care le expune și care trădează un efort, fără excese, de a folosi un nou limbaj (Apollo).

● Referirea la un spațiu concret sau moment al realului este certă în imaginile lui **Constanțiu Mara**. Ele sînt construite cu o austeritate formală și cromatică care a izgonit detaliile care nu susțin intensă atmosferă de solitudine instaurată pe aceste ecrane («Interior», «Fereastră» etc.) și pe care griurile o exacerbează pînă la metaforă (Apollo).

● Grafica lui **Ioan Donca** se bazează pe clasica opoziție dintre alb și negru. Nici o altă imixtiune cromatică nu tulbură acest joc pur, care naște imagini fragile, adeseori incerte, dar de un lirism captivant, trădînd sensibilități majore cum bine demonstrează ciclul «Eden» (Apollo).

● **Charles Stirling**: «Natura moartă» — Conservator al muzeului Louvre, autorul își propune să analizeze evoluția naturii moarte, ca gen autonom, de-a lungul timpului. Un studiu orientativ, dens, însoțit de un prețios aparat bibliografic și de peste o sută de imagini exemplificatoare (Editura Meridian).

teatru

● **Săptămîna teatrului de păpuși**: din nou, la Constanța, o întîlnire a păpușarilor, acești mari artiști pentru cei mici, care desăfoară un laborios, anonim și de cea mai multe ori un fermecător ritual de inițiere artistică a celor mai delicați dintre spectatori. Teatrele din București, Iași, Constanța, Arad, Brăila,

Craiova, Cluj, Bacău, Tg. Mures, Galați, Ploiești și-au înfruntat spectacolele în sala teatrului gazdă, înfruntare din care, neîndoielnic, a avut de cîștigat arta păpușărească din țara noastră.

● **Teatrul «Bulandra»** la «BI-TEF-70»: succes de stimă și prestigiu. Spicium din presa jugoslavă: «Românii au realizat un moment teatral substanțial, în care un text clasic («a început să vorbească» cu limbajul și forța avangărzii artistice) («Politika» despre «Nepotul lui Rameau»). «Tinăra și vibranta poezie, adinea ironie, spiritul scripitor al lui Büchner au fost exprimate cu strălucire de Ion Caramitru în «Leonce și Lena». Actor de sensibilitate modernă, nervos, firesc, dinamic, într-o fină, subtilă relație cu sine și elementele care îl înconjură, Caramitru e un tinăr actor care ne-a sedus. Aceeasi individualitate a talentului e foarte evidentă și la Virgil Ogășanu. El posedă o capacitate excepțională de a face parodie într-o manieră strălucită... Și mai impresionantă a fost întîlnirea cu Marin Moraru, care a reușit să facă un rol mare, o foarte personală interpretare comică» («Borba»).

● **Take, Ianke și Cadir** în R.F. a Germaniei: convertită în «muzică», beneficiind de muzica lui H. Mălineanu, binecunoscuta comedie a lui Victor Ion Popa se pregătește acum să treacă granița, urmînd să fie jucată în această stagiune pe o scenă müncheneză.

● **Succesul piesei Viziuni flamande** la Festivalul internațional de la Aarhus: «Datorită acestui spectacol avem o nouă și revelatoare imagine asupra artei românești», scrie cronicarul ziarului «Lulland Morgen Posten». După turneul din Danemarca — și rasunetul său — actorii Teatrului «Notara», conduși de regizorul Dinu Cernescu, au fost invitați să prezinte spectacolul și în Finlanda, la Helsinki.

Virgil Ogășanu

televiziune

● **FILM**. În premieră pe țară, filmul britanic «Simon și Laura» cu Kay Kendall și excelentul Peter Finch (duminică). **Televiziunea** programează filmul «Să scoți castanele din foc», o producție americană, 1955, în care surpriza o constituie apariția vedetei Ginger Rogers, în rol de infractoare, și a lui Edward Robinson, în rolul unui erou pozitiv (miercuri). Filmul polonez «Roșu și auriu» (joi)

● **TEATRU**. Pus în dilema unde să includă aceste producții — la «teatru» sau la «film» — autorul microinsemnărilor de față a optat pentru «teatru»; «A 12-a noapte» de Shakespeare, producție a studiourilor engleze, cu Alec Guinness în rolul Malvolio (duminică), și «Nunta lui Figaro» de Beaumarchais, o peliculă realizată de actorii de la «Comedia Franceză» (marți).

● **Teatru scurt**: «Rădăcinile sînt amare» după romanul lui Zaharia Stancu, într-o distribuție cu promisiuni: Toma Dumitru, Sandina Stan, Șt. Mihăilescu-Brăila, Melania Cîrje etc. (joi).

● **MUZICĂ și DANS**. În interpretarea Orchestrei Filarmonice și a baletului Operei din Viena — cîteva celebre bucăți din repertoriul straussian: valsul «Dunărea albastră», «Marsul lui Radetzki», «Polka» (duminică). O nouă rubrică de actualitate muzicală — **Ate-neu**, cu un sumar consistent (marți). La **Gala marilor interpreți români** — un mare interpret: Nicolae Herlea (miercuri). Un alt Strauss, Richard, și un al doilea prilej de a admira strălucita școală muzicală vieneză: «Cavalerul rozelor» cu Elisabeth Schwarzkopf și — la pupitrul dirijoral — Herbert von Karajan (joi și sîmbătă). Dansează Valentina Massini și Elena Dacian (marți). O frescă de balet românesc pe muzică de Mihail Jora, Sabin Drăgoi, C. Palade, Tudor Jarda (joi).

Elisabeth Schwarzkopf

● **ȘTIINȚĂ și CULTURĂ**. Rubrica **Performanțele științifice** ale sec. XX repune în discuție tema pasionantă a măsurării utraprețise a timpului (luni). «Orientări și tendințe în sociologia contemporană» în obiectivul emisiunii **Ideii contemporane** (miercuri). Deschiderea anului universitar este consemnată într-o emisiune de 30 de minute (joi).

● **SPORT**. Fotbal pe saturete: C.F.R.-Timiș-Dinamo-Buc., o repriză din meciul Ungaria-Austria (duminică). U.T.A.-Feijenoord-Rotterdam și Steaua-Karpati Lvov (miercuri). Mai vedem o repriză de baschet masculin Bulgaria-Iugoslavia din Campionatul balcanic (duminică).

● **ALTE EMISIUNI**. Teleritrant — un program de muzică ușoară din care nu ne tenează decît cuplul Edmond Deda — Gerry Podgoreanu la două pianе (duminică). **Carnetul de amintiri** al «Cerbului de aur» ne dă satisfacția unei reîntîlniri cu Memphis Slim (luni). Muzica ușoară mai e reprezentată de filmul «Ecuriile vacanței» cu Doina Badea, tiza sa Spătaru, Corina Chiriac, Florin Bogardo, Sergiu Cioiu și altii (sîmbătă). Concurenților emisiunii «Unul din doi» li se propune tema «Bucureștii și azi» (luni).

pronosport

● **Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport din 27 septembrie 1970**

- I. «U» Cluj-Steagul roșu 1
- II. Farul-Progressul 1
- III. Petrolul-«U» Craiova 1
- IV. F.C. Argeș-Polit. 1
- V. C.F.R. Tim.-Dinamo Buc. x
- VI. Jiul-C.F.R. Cluj 1
- VII. Steaua-Dinamo Bacău 1
- VIII. Roma-Fiorentina x
- IX. Verona-Inter x
- X. Catania-Juventus 2
- XI. Bologna-Lanerossi 1
- XII. Cagliari-Sampdoria 1
- XIII. Milan-Lazio 1

FLACĂRA-ALBUM

În aceste zile publicul nostru se întâlnește cu vigurosul actor american **SIDNEY POITIER**, în filmul «În arșița nopții».

Foto: **UNIVERSAL**

